Republika Czeska

Przewodnik po rynku

Polska

WYDZIAŁ PROMOCJI HANDLU I INWESTYCJI AMBASADY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W PRADZE

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Pradze jest jednostką administracji państwowej podporządkowaną organizacyjnie i finansowo Ministerstwu Gospodarki RP.
Do zadań Wydziału należy prowadzenie efektywnych działań promocyjnych służących kształtowaniu pozytywnego wizerunku polskiej gospodarki, wzrostowi eksportu polskich towarów i usług oraz promocji Polski jako kraju atrakcyjnego inwestycyjnie.

Działania promocyjne Wydziału na rynku czeskim koncentrują się przede wszystkim na:

- udzielaniu zainteresowanym podmiotom gospodarczym, w ramach tzw. „pierwszego kontaktu", informacji na temat potencjalnych partnerów handlowych oraz obowiązujących przepisów prawnych w zakresie obrotu towarowego, świadczenia usług, podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- organizowaniu własnych stoisk informacyjno-promocyjnych na imprezach wystawienniczo-targowych o znaczeniu międzynarodowym,
- organizowaniu i uczestnictwie w seminariach, szkoleniach, konferencjach, spotkaniach polskich i czeskich przedsiębiorców,
- prowadzeniu strony internetowej, zawierającej informacje i aktualności na temat rynku czeskiego dla polskich przedsiębiorców oraz informacje w języku czeskim dla importerów i inwestorów zainteresowanych rynkiem polskim,
- współpracy z izbami gospodarczymi, Centrami Obsługi Inwestorów i Eksporterów, Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych oraz pozostałymi agencjami i instytucjami rządowymi i samorządowymi, polegającej na promocji polskich towarów i usług na rynku czeskim,
- działalności wydawniczej i współpracy z mediami.

www.praha.trade.gov.pl

Polska

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze

Grudzień 2014

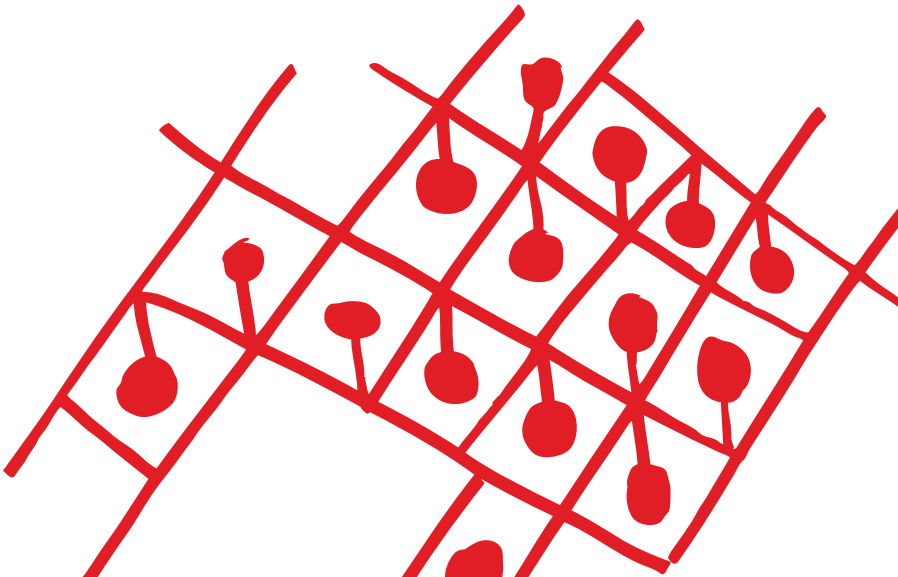

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE 3
1 INFORMACJE OGÓLNE 5
2 SYTUACJA GOSPODARCZA REPUBLIKI CZESKIEJ 11
3 POLSKO-CZESKA WSPÓŁPRACA HANDLOWA I INWESTYCYJNA 25
4 PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ 34
5 SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO – REJESTR HANDLOWY 43
6 ODDZIAŁ OSOBY ZAGRANICZNEJ W REPUBLICE CZESKIEJ 51
7 ZASADY TYMCZASOWEGO ŚWIADCZENIA USŁUG 54
8 UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH 57
9 PODATEK DOCHODOWY 61
10 PODATEK OD WARTOŚCI DODANEJ 70
11 REJESTRACJA DO PODATKU VAT OSÓB ZAGRANICZNYCH 74
12 ZWROT PODATKU VAT OSOBOM ZAGRANICZNYM 76
13 PODATEK AKCYZOWY 80
14 POZOSTAŁE PODATKI 83
15 PRAWO PRACY 89
16 ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH NA TERYTORIUM REPUBLIKI CZESKIEJ 93
17 UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE 96
18 NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI PRZEZ CUDZOZIEMCÓW 101
19 ZAMÓWIENIA PUBLICZNE 104
20 OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ 108
21 PRAWA KONSUMENTA 111
22 WERYFIKACJA KONTRAHENTÓW I WINDYKACJA NALEŻNOŚCI 115
23 USŁUGI BANKOWE 121
24 E-GOVERNMENT 124
25 WAŻNIEJSZE MIĘDZYNARODOWE TARGI I WYSTAWY W REPUBLICE CZESKIEJ W 2015 ROKU 126
26 ŹRÓDŁA INFORMACJI 129
27 BIBLIOGRAFIA 134

SŁOWO WSTĘPNE

Szanowni Państwo,

Republika Czeska od wielu lat należy do najważniejszych partnerów gospodarczych Polski. W ostatnim dziesięcioleciu, od przystąpienia Polski i Czech do Unii Europejskiej, nasze wzajemne obroty handlowe wzrosły trzykrotnie, przekraczając poziom 15 mld EUR rocznie. Republika Czeska zajmuje 3 miejsce pod względem udziału w polskim eksporcie oraz 7 w polskim imporcie. W przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju eksportu, Republika Czeska jest zdecydowanie największym odbiorcą towarów pochodzenia polskiego, a w handlu z tym krajem uzyskujemy obecnie trzecią najwyższą nadwyżkę handlową. Bardzo ważne miejsce ma Polska w obrotach handlu zagranicznego Republiki Czeskiej. Udział polskich produktów w czeskim imporcie wzrósł z 4,8% w roku 2004 do 7,5% w roku 2013. Polska od kilku lat jest trzecim najważniejszym partnerem handlowym Republiki Czeskiej.
Korzystnie rozwija się współpraca inwestycyjna. Zaangażowanie kapitału polskiego w Czechach z roku na rok rośnie. Według najnowszych danych czeskiego banku centralnego firmy polskie zainwestowały nad Wełtawą 1,6 mld EUR, a udział polskich inwestycji w bezpośrednich inwestycjach zagranicznych wynosi ok. 1,5% i jest porównywalny z inwestycjami ze Szwecji, Włoch, Danii, Węgier czy Norwegii. W Republice Czeskiej zarejestrowanych jest około 1.400 aktywnych spółek prawa handlowego, w których udział kapitału

polskiego przekracza 25%. Najwięcej z nich działa w Pradze (prawie 500), Brnie oraz miastach w paśmie przygranicznym: Ostrawie, Czeskim Cieszynie, Havirovie, Trzyńcu oraz Nachodzie.

Wspomniany wyżej dynamiczny rozwój współpracy gospodarczej sprzyja wzrostowi zainteresowania przedsiębiorców jednego kraju, sytuacją gospodarczą oraz warunkami prowadzenia działalności gospodarczej w drugim kraju. Biorąc powyższe pod uwagę i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom polskich przedsiębiorców, w „Przewodniku po rynku" staraliśmy się przedstawić podstawowe rozwiązania instytucjonalno-prawne związane z funkcjonowaniem gospodarki czeskiej. Podjęliśmy próbę usystematyzowania i zaktualizowania wiedzy na temat zasad podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, systemu podatkowego, ubezpieczeń społecznych, ochrony własności przemysłowej, zamówień publicznych, a więc zagadnień mających duże znaczenie przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji inwestycji, rozpoczęciu współpracy handlowej czy kooperacyjnej na terytorium tego kraju.

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Pradze wyraża przekonanie, że Przewodnik okaże się pomocny dla wszystkich polskich przedsiębiorców zainteresowanych rozpoczęciem współpracy handlowej z partnerami czeskimi czy lokowaniem inwestycji na rynku czeskim, a tym samym przyczyni się do rozwoju wzajemnych stosunków gospodarczych.

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji
Ambasady RP w Pradze
Listopad 2014

Publikacja ma charakter informacyjny i nie stanowi wykładni prawa.

1 INFORMACJE OGÓLNE

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, KLIMAT

Republika Czeska (RCz) leży w Europie Środkowej. Graniczy z Rzeczpospolitą Polską (długość granicy 762 km), Republiką Słowacką (265 km), Republiką Austrii (466 km) oraz Republiką Federalną Niemiec (810 km).
Powierzchnia RCz wynosi 78.865 km^2. Gęstość zaludnienia to 133 mieszkańców na km2. Klimat Republiki Czeskiej jest umiarkowany, kontynentalny ze średnią temperaturą roczną od 6,6°C do 9,7°C. Temperatury latem osiągają średnio +20,0°C, w zimie temperatura spada średnio do -2°C. Średnie opady roczne wynoszą od 490 do 690 mm.

LUDNOŚĆ I JĘZYK

Republikę Czeską zamieszkuje 10,522 mln obywateli (dane z 30 czerwca 2014 r.). Spośród nich 90,4% stanowi narodowość czeską, 3,7% – morawską, 1,9% – słowacką, 0,5% – polską, 0,4% – niemiecką, 0,2% – wietnamską, 0,2% – ukraińską, 0,1% – romską, 0,1% – śląską, a 2,5% inne.
Pod względem liczby mieszkańców RCz zajmuje 13 miejsce w Europie – za Grecją i Belgią, a przed Węgrami i Białorusią.

Językiem urzędowym jest język czeski. W kontaktach handlowych wykorzystywany jest również j. słowacki, angielski i niemiecki.

USTRÓJ POLITYCZNY I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Republika Czeska jest republiką o ustroju demokracji parlamentarnej. Władzę wykonawczą sprawuje Rząd oraz Prezydent wybierany w wyborach powszechnych na okres 5 lat.
Najwyższą władzą ustawodawczą jest dwuizbowy Parlament. W niższej – Izbie Poselskiej zasiada 200 posłów, a w wyższej – Senacie 81 senatorów.

Administracyjnie Republika Czeska dzieli się na:

- 14 większych terenowych jednostek samorządowych tzw. „kraje" – odpowiednik polskich województw: *(Středočeský kraj, Jihočeský kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, kraj Vysočina, Jihomoravský kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský kraj, Zlínský kraj i miasto Praha),*
- 6.253 mniejszych jednostek samorządowych tzw. „obce" (odpowiednik polskich gmin),
- do 2002 roku istniało 77 powiatów tzw. „okresy" – obecnie podział ten stosowany jest wyłącznie dla celów statystycznych oraz orientacyjno-terytorialnych przez urzędy policji, prokuratury i sądownictwa.

Stolicą kraju jest Praga, którą zamieszkuje 1.246 tys. osób. Kolejne największe miasta pod względem liczby mieszkańców to Brno (378 tys.), Ostrawa (297 tys.), Pilzno (167 tys.), Liberec (102 tys.), Ołomuniec (100 tys.), Usti nad Łabą (94 tys.), Czeskie Budziejowice (94 tys.), Hradec Kralove (93 tys.) i Pardubice (90 tys.).

PRZYNALEŻNOŚĆ DO MIEDZYNARODOWYCH ORGANIZACJI POLITYCZNYCH I GOSPODARCZYCH

Republika Czeska jest członkiem następujących organizacji międzynarodowych:

- o charakterze politycznym: Organizacja Narodów Zjednoczonych (1945), NATO (1999), Grupa Wyszehradzka (nieformalna organizacja), Inicjatywa Środkowoeuropejska,

- o charakterze gospodarczym: Unia Europejska (2004), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD, 1995), Światowa Organizacja Handlu (WTO, 1995), Międzynarodowy Fundusz Walutowy (1993), Bank Światowy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (1993).

PIENIĄDZE, MIARY, WAGI, CZAS

Walutą obowiązującą na terytorium RCz jest korona czeska (CZK) dzieląca się na 100 halerzy (h). W obiegu znajdują się monety o nominałach: 1 CZK, 2 CZK, 5 CZK, 10 CZK, 20 CZK i 50 CZK oraz banknoty o nominałach: 100 CZK, 200 CZK, 500 CZK, 1000 CZK, 2000 CZK oraz 5000 CZK.

DNI USTAWOWO WOLNE OD PRACY W 2015 R.

1 stycznia ..... *Nowy Rok*
6 kwietnia ..... *Poniedziałek Wielkanocny*
1 maja ..... *Święto Pracy*
8 maja ..... *Święto Wyzwolenia (1945)*
5 lipca ..... *Święto Cyryla i Metodego*
6 lipca ..... *Spalenie Jana Husa*
28 września ..... *Święto św. Wacława – patrona Czech*
28 października ..... *Odzyskanie Niepodległości (1918)*
17 listopada ..... *Dzień Walki o Wolność i Demokrację*
24, 25 i 26 grudnia ..... *Święta Bożego Narodzenia*

GODZINY PRACY BIUR, BANKÓW I SKLEPÓW

Opis	Poniedziałek – Piątek	Sobota	Niedziela
Urzędy i biura	08:00 – 16:30	zamknięte	zamknięte
Banki[1)]	09:00 – 17:00	08:00 – 12:00	zamknięte
Urzędy pocztowe	08:00 – 18:00	08:00 – 12:00	zamknięte
Sklepy art. przemysłowe[2)]	09:00 – 18:00	08:00 – 13:00	zamknięte
Sklepy art. spożywcze[2)]	06:00 – 18:00	08:00 – 12:00	zamknięte
Domy towarowe	09:00 – 21:00	09:00 – 21:00	09:00 – 21:00
Supermarkety, hipermarkety[3)]	07:00 – 22:00	08:00 – 22:00	08:00 – 21:00

[1)] Niektóre banki pracują w poniedziałek o godzinę dłużej, a w piątek o godzinę krócej.
[2)] Większość sklepów z artykułami przemysłowymi i spożywczymi jest otwarta także w niedzielę, zwłaszcza te znajdujące się w centrach miast i centrach handlowych.
[3)] Niektóre hipermarkety np. TESCO są otwarte non-stop.

TRANSPORT DROGOWY

RCz ma dobrze rozwiniętą sieć komunikacji naziemnej. W jej skład wchodzą autostrady i drogi szybkiego ruchu oraz drogi niższych klas (I, II i III klasy). Całkowita długość sieci drogowej wynosi ok. 56 tys. kilometrów. Z tej liczby 1.242 kilometrów stanowią autostrady i drogi szybkiego ruchu. Przejazdy autostradami i drogami szybkiego ruchu są płatne.

W przypadku pojazdów do 3,5 tony należy wykupić i nakleić na przedniej szybie winietę. Ceny winiet na 2015 rok są następujące:

- a) roczna .....1.500 CZK
- b) miesięczna ..... 440 CZK
- c) 10 dniowa ..... 310 CZK

Wykaz płatnych odcinków autostrad i dróg szybkiego ruchu na terenie Republiki Czeskiej – związany z obowiązkiem posiadania winiety dostępny jest na stronie: *http://www.ceskedalnice.cz/pro-ridice/dalnicni-znamky#ceny*
Od 2010 r. na wszystkie pojazdy mechaniczne o dopuszczalnej masie **powyżej 3,5 t. nałożono opłatę drogową zwaną „mytem".** Myto płaci się za przejazd autostradami i drogami ekspresowymi oraz odcinkami dróg klasy I oznaczonymi żółtą tabliczką z literką „M".
W celu zapłaty myta, każdy pojazd należy wyposażyć w nieprzenośne urządzenie rejestrujące „Premid". Urządzenie można nabyć w jednym z 250 punktów dystrybucyjnych (z reguły na stacjach benzynowych). Opłata za wypożyczenie urządzenia wynosi 1.550 CZK i podlega zwrotowi po wykorzystaniu w miejscu jego nabycia lub na innej stacji obsługi (np. na stacji benzynowej przy wyjeździe z Czech). Urządzenie należy doładować kwotą co najmniej 500,- CZK i utrzymywać aktywne podczas jazdy – dodatni stan konta. Urządzenie umieszcza się za przednią szybą pojazdu tak, aby nie przesłaniały go wycieraczki.
Opłata za przejechanie płatnego odcinka autostrady lub drogi zostanie pobrana automatycznie po przejechaniu pod bramą kontrolną poboru opłaty. Stawka opłaty drogowej zależy od klasy drogi, długości odcinka, liczby osi i klasy emisji pojazdu. Jeżeli brak jest odpowiednich dokumentów stwierdzających klasę emisji (odpowiednie zaświadczenia i dokumenty przedkłada się przy pierwszym doładowaniu urządzenia), pojazd zostanie zakwalifikowany do klasy Euro 2.
Od 1 stycznia 2015 r. obowiązuje nowa kategoria taryfowa Euro 6, korzystna dla pojazdów z poziomem emisji spalin Euro VI i EEV.

Tabela opłat myta obowiązującego w 2015 roku

Stawki myta dla samochodów ciężarowych [CZK/km] piątek od 15.00 do 20.00												
2015	Klasa emisji Euro 0-II			Klasa emisji Euro III-IV			Klasa emisji Euro V			Klasa emisji Euro VI, EEV		
	Liczba osi											
	2	3	4+	2	3	4+	2	3	4+	2	3	4+
Autostrady + drogiszybkiego ruchu	4,24	8,10	11,76	3,58	6,87	9,94	2,33	4,46	6,46	2,12	4,05	5,88
Drogi I klasy	2,00	3,92	5,60	1,69	3,31	4,74	1,00	2,15	3,07	1,00	1,96	2,80

Stawki myta dla samochodów ciężarowych [CZK/km] pozostałe dni w tygodniu												
2015	Klasa emisji Euro 0-II			Klasa emisji Euro III-IV			Klasa emisji Euro V			Klasa emisji Euro VI, EEV		
	Liczba osi											
	2	3	4+	2	3	4+	2	3	4+	2	3	4+
Autostrady + drogiszybkiego ruchu	3,34	5,70	8,24	2,82	4,81	6,97	1,83	3,13	4,52	1,67	2,85	4,12
Drogi I klasy	1,58	2,74	3,92	1,33	2,31	3,31	0,87	1,50	2,15	0,79	1,37	1,96

Stawki myta dla autobusów [CZK/km]				
2015	Klasa emisji Euro 0-II	Klasa emisji Euro III-IV	Klasa emisji Euro V	Klasa emisji Euro VI, EEV
Autostrady + drogiszybkiego ruchu	1,38	1,15	1,04	0,80

Mapa autostrad, dróg ekspresowych oraz dróg I klasy, na których obowiązuje myto

Ważne linki dotyczące myta prowadzone również w języku polskim:

- *http://www.mytocz.cz/*
- *http://www.premid.cz/*

Uwaga:

Obowiązuje zakaz ruchu samochodów ciężarowych powyżej 7,5 t oraz pojazdów powyżej 3,5 t z przyczepą po autostradach, drogach szybkiego ruchu oraz drogach 1 kategorii w niedzielę i święta – cały rok w godz. od 13:00 do 22:00 oraz dodatkowo w okresie letnim od 1 lipca do 31 sierpnia – w piątki w godz. od 17:00 do 21:00 oraz soboty w godz. od 7:00 do 13:00.

Więcej informacji na temat wyjątków od ww. zakazu (dotyczących m.in. przewozu zwierząt żywych czy towarów szybkopsujących się) oraz poruszania się po autostradach i drogach szybkiego ruchu znajduje się na stronie internetowej *www.ceskedalnice.cz*.

TRANSPORT KOLEJOWY

Infrastruktura kolejowa w Republice Czeskiej należy do najgęstszych w krajach Unii Europejskiej (122 kilometry na tysiąc kilometrów kwadratowych powierzchni kraju). Ogółem sieć kolejowa liczy ponad 9,6 tys. km, z czego blisko 3 tys. km jest zelektryfikowanych.

TRANSPORT LOTNICZY

W Republice Czeskiej znajdują się 4 lotniska o znaczeniu międzynarodowym: w Pradze (rocznie ok. 11 mln podróżnych), Brnie (ok. 463 tys.), Ostrawie (ok. 260 tys.) i Karlowych Warach (ok. 105 tys.).

TELEFONY ALARMOWE

Europejski Numer Alarmowy..... 112	Straż Pożarna 150
Pogotowie Ratunkowe 155	Policja Państwowa 158

Straż Miejska (policja municypalna) 156
Informacja o nr telefonicznych w RCz 1180
Informacja o nr telefonicznych za granicą 1181
Informacja kolejowa 221111122, 840112113
Informacja autobusowa (krajowa i międzynarodowa) 12999
Informacja lotnicza (ČSA) 239007007, 800310310

2 SYTUACJA GOSPODARCZA REPUBLIKI CZESKIEJ

RYS HISTORYCZNY

Na początku ubiegłego stulecia terytorium dzisiejszej Republiki Czeskiej stanowiło jedną z najbardziej uprzemysłowionych części Europy. Po powstaniu samodzielnego państwa w 1918 roku, Czechosłowacja została zakwalifikowana do pierwszej dwudziestki najbardziej gospodarczo rozwiniętych państw świata.
Po II Wojnie Światowej, w wyniku społecznych przeobrażeń związanych z tworzeniem się ustroju socjalistycznego, doszło do radykalnych zmian w gospodarce. Wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe zostały upaństwowione, a gospodarka wolnorynkowa przekształciła się w gospodarkę sterowaną centralnie. Główny nacisk kładziono na rozwój przemysłu ciężkiego nastawionego na eksploatację surowców, hamując równocześnie rozwój tradycyjnych gałęzi gospodarki, takich jak przemysł szklarski, spożywczy czy tekstylny. Taki model gospodarki doprowadził do utraty zdolności konkurencyjnych oraz do wysokiego obciążenia ekologicznego kraju.
Po upadku władz komunistycznych w 1989 roku, gospodarka czeska znajdowała się znowu na starcie, jej dawni konkurenci, których ominął socjalizm, byli daleko z przodu w rozwoju gospodarczym. W nadchodzących latach musiano wprowadzić szereg prorynkowych reform ekonomicznych. W ramach restytucji majątkowych zwrócono niektóre przedsiębiorstwa oraz majątki ich

pierwotnym właścicielom. W ramach tzw. „prywatyzacji kuponowej" duża część firm państwowych została skomercjalizowana, przeważnie w formie spółek akcyjnych. Niektóre znaczące przedsiębiorstwa zostały sprzedane inwestorom zagranicznym (Škoda Auto, Pilzneńskie Browary), a inne czeskim przedsiębiorcom (Škoda Pilzno, ČKD).
Współcześnie Republika Czeska sukcesywnie i skutecznie nadrabia opóźnienia wynikające z rozwoju historycznego.

ROZWÓJ GOSPODARCZY

Wyższa dynamika wzrostu gospodarczego w latach 2005 – 2007 w porównaniu ze średnią w Unii Europejskiej, przyczyniła się do wzmocnienia międzynarodowej pozycji gospodarczej tego kraju. **Czeski PKB „per capita" (według parytetu siły nabywczej) od 2007 roku utrzymuje się na poziomie ok. 80% średniej UE-27.** W latach 2008-2009 z powodu globalnego kryzysu gospodarczego odnotowano załamanie tempa rozwoju i spadek wartości PKB. W 2010 r. dzięki rosnącemu popytowi zagranicznemu, gospodarka czeska zaczęła nadrabiać straty i odnotowała niewielki wzrost na poziomie 2,3%. W następnym roku wzrost gospodarczy był jednak nieco słabszy i wyniósł 2,0%. **W 2012 roku Republika Czeska powróciła na drogę recesji gospodarczej ze spadkiem PKB wynoszącym 0,8%. Na podobnym poziomie utrzymywała się recesja również w 2013 roku.** Na ten niekorzystny wynik gospodarczy w ostatnich latach, duży wpływ miała głęboka recesja czeskiej branży budowlanej, będąca następstwem niskiej aktywności zarówno sektora publicznego jak i prywatnego. Do ogólnego spadku gospodarczego przyczynił się również przemysł przetwórczy, głównie produkcja środków transportu. Pozytywny wpływ handlu zagranicznego, tj. wyższe obroty handlowe, a zwłaszcza relatywnie wysoka dynamika eksportu, nie był w stanie skompensować spadku wydatków konsumpcyjnych oraz wydatków na środki trwałe. Pozytywnie na jej stan oddziaływał sektor finansowy i ubezpieczeniowy, a negatywnie, oprócz sektora budowlanego, również sektor rolny oraz niektóre działy usług rynkowych.
Wstępne dane statystyczne za trzy kwartały wskazują, że gospodarka czeska w 2014 r. osiągnie dodatnie tempo rozwoju. **PKB Republiki Czeskiej w III kwartale 2014 r. wzrósł o 0,3% w stosunku do poprzedniego kwartału oraz o 2,3% w porównaniu z III kwartałem roku poprzedniego. Przewiduje się, że wzrost PKB za cały 2014 rok wyniesie 2,4%.**
Korzystnie na rozwój gospodarczy tego kraju oraz wytworzoną wartość dodaną brutto w 2014 roku wpływa przemysł przetwórczy, głownie branże

związane z produkcją środków transportu oraz branża chemiczna. Przeciwnie, w branży usług finansowych od początku roku odnotowuje się spadek wartości dodanej brutto.

Dynamika PKB Republiki Czeskiej w latach 2004-2015 (r/r w %)

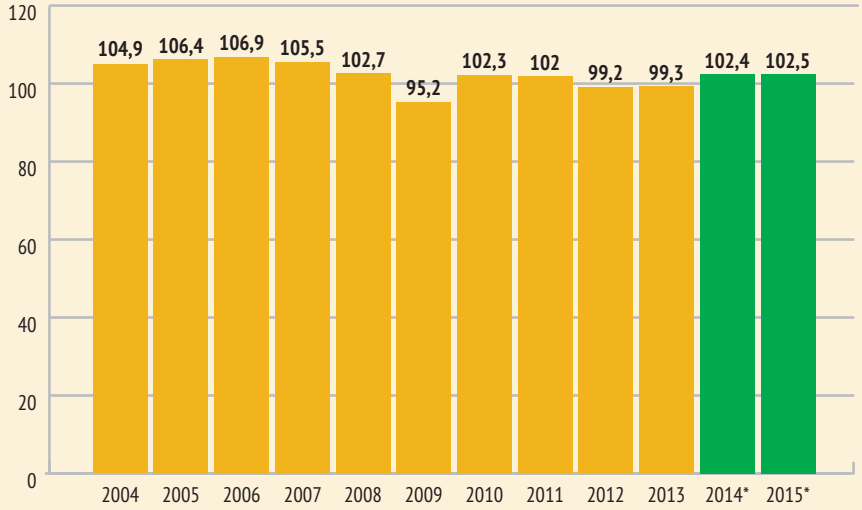

*prognoza
Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

PRZEMYSŁ

Po dynamicznym wzroście produkcji przemysłowej w okresie 2004-2007, w następnych latach następuje załamanie gospodarcze **i produkcja przemysłowa zaczyna gwałtownie spadać. W 2008 roku jej spadek był jeszcze niewielki i wyniósł 1,9% lecz w 2009 roku spadek produkcji przemysłowej sięgnął 13,6%.** W niektórych ważnych dla gospodarki czeskiej działach produkcji przetwórczej, spadek ten był jeszcze wyższy; np. produkcja maszyn i urządzeń w 2009 r. obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego aż o 28,3%, produkcja podstawowych wyrobów hutniczych o 27,5%, wyrobów i konstrukcji metalowych o 24,6%, a produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep o 10,9%. W 2010 oraz 2011 roku produkcja przemysłowa zaczęła ponownie rosnąć (odpowiednio o 8,6% i 5,9%). Dwa następne lata to okres stagnacji w przemyśle przetwórczym. Równocześnie odnotowuje się spadek produkcji w rolnictwie, w przemyśle lekkimi i wydobywczym oraz niewielki wzrost (zwłaszcza w 2013 r.) w produkcji konstrukcji metalowych i wyrobów hutniczych, pojazdów motorowych oraz w produkcji maszyn i urządzeń.

Dane statystyczne **za 9 miesięcy 2014 roku,** wskazują na powrót czeskiego przemysłu na linię wzrostu. Ogółem w tym okresie **wartość produkcji przemysłowej w stosunku międzyrocznym wzrosła o 5,5%.** Rosła produkcja w przemyśle przetwórczym (o 7,2%), a malała w wydobyciu i eksploatacji (o 2,2%) oraz w produkcji i dystrybucji energii elektrycznej, gazu i ciepła (o 2,6%). Największy wzrost odnotowano w produkcji komputerów, urządzeń elektrycznych i optycznych (o 16,9%), w produkcji pojazdów samochodowych (o 15,3%), w produkcji wyrobów i substancji chemicznych (o 11,5%) oraz w produkcji koksu i wyrobów rafineryjnych (o 10,6%). Największy międzyroczny spadek odnotowano w produkcji odzieży (o 5,6%), w produkcji nośników medialnych (3,5%) oraz w wydobyciu i eksploatacji (o 2,2%).

Produkcja przemysłowa Republiki Czeskiej

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Dynamika w % (ceny stałe)	110,6	98,2	86,4	108,6	105,9	99,2	99,9	105,5

** dane za 3 kwartały 2014 r.*
Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

BEZPOŚREDNIE INWESTYCJE ZAGRANICZNE

Pozytywny rozwój czeskiej gospodarki jest ściśle związany z **napływem bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ).** W 2007 roku ich wartość roczna wyniosła 7,6 mld EUR; w roku 2008 obniżyła się do poziomu 4,4 mld EUR, a w roku 2009 do 2,1 mld EUR. W odniesieniu do niektórych krajów (np. Irlandia, Niderlandy, Grecja, Włochy, Węgry, Wielka Brytania) w 2009 roku doszło nawet do redukcji kapitału inwestycyjnego. W 2010 roku odnotowuje się wzrost napływu inwestycji zagranicznych do poziomu 4,6 mld EUR, a w 2011 roku ponowny spadek do 1,7 mld EUR. **W 2012 roku do Republiki czeskiej napłynęło 8,2 mld EUR** inwestycji zagranicznych. W formie kapitałów zakładowych 2,5 mld EUR, w formie reinwestowanych zysków 4,7 mld EUR, a w formie pozostałego kapitału 1,0 mld EUR. Ze statystyk wynika, że był to największy przyrost BIZ w tym kraju od 8 lat.
W 2013 roku napływ BIZ był znacznie niższy niż w roku poprzednim i wyniósł **3,7 mld EUR.** W formie kapitałów zakładowych napłynęło 2,3 mld EUR, w formie reinwestowanych zysków 3,7 mld EUR a w formie pozostałego kapitału odnotowano odpływ w wysokości 2,2 mld EUR.

Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Republiki Czeskiej (w mld EUR)

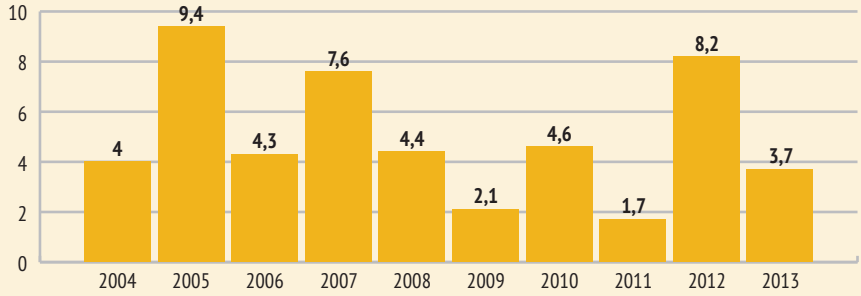

Najwięcej inwestycji w 2013 roku na rynek czeski napłynęło z Niderlandów (40,0%), z Austrii (30,4%) oraz z Cypru (20,1%). Ogółem z EU-27 napłynęło do Czech 2,8 mld EUR kapitału inwestycyjnego tj. 73,5% wszystkich inwestycji zagranicznych. Odpływ BIZ odnotowano m.in. w relacji z Luksemburgiem (-683 mln EUR), Niemcami (-459 mln EUR), Hiszpanią (-228 mln EUR), Japonią (-177 mln EUR) oraz Polską (-47 mln EUR).

W ujęciu sektorowym gospodarki czeskiej, najwięcej inwestycji ulokowano w sektorze finansów i ubezpieczeń (25,4%), nieruchomości i usług dla przedsiębiorstw (16,9%), transportu i telekomunikacji (14,1%), handlu (13,3%) oraz produkcji maszyn i urządzeń (10,0%).

W ujęciu terytorialnym, najwięcej BIZ na rynek czeski napłynęło z Niemiec (21,5%), Niderlandów (17,2%), Austrii (13,9%), Francji (5,4%), USA (5,3%), Belgii (4,6%) oraz Szwajcarii (4,5%).

Według danych czeskiej agencji rządowej ds. inwestycji zagranicznych „CzechInvest" **w I półroczu 2014 r. zarejestrowano na rynku czeskim 116 projektów inwestycyjnych o łącznej wartości ponad 78 mld CZK (ok. 2,8 mld EUR).** Inwestycją o najwyższej wartości w tym okresie była inwestycja Nexen Tire (830 mln EUR) zlokalizowana w strefie przemysłowej „Triangle" niedaleko miejscowości Žatec w województwie usteckim. Następnymi co do wielkości inwestycjami były projekty inwestycyjne przedsiębiorstw Brose CZ oraz Continental Automotive Czech Republic, obydwie po ok. 100 mln EUR.

Projekty inwestycyjne w I półroczu 2012 – 2014

Okres	Liczba projektów	Wartość inwestycji w mln CZK	Liczba miejsc pracy
I półrocze 2012	31	1 764,63	2 274
I półrocze 2013	44	19 478,86	5 098
I półrocze 2014	116	78 312,16	14 094

Największa liczba inwestorów, inwestujących w I półroczu 2014 r. w Republice Czeskiej, pochodziła z Niemiec (25). Wartość zainwestowanego przez nich kapitału wynosiła ponad 12,5 mld CZK, a liczba nowych miejsc pracy ok 3.950. Duża liczba inwestorów wywodziła się z Niderlandów (9 projektów, 5,5 mld CZK, 400 miejsc pracy), USA (8 projektów, 2,9 mld CZK, 2.550 miejsc pracy) oraz Japonii (5 projektów, 1,3 mld CZK i 310 miejsc pracy).

BEZROBOCIE

Od przystąpienia Republiki Czeskiej do UE aż do 2008 roku odnotowywano spadek bezrobocia w tym kraju. Załamanie gospodarcze w 2009 roku spowodowało wzrost bezrobocia do 6,7%, a w 2010 roku do 7,3%. W latach 2011 i 2013 ogólna stopa bezrobocia utrzymywała się na poziomie ok. 7%.
Na koniec października 2014 roku w Republice Czeskiej bez pracy było 520 tys. osób, tj. o 9,5 tys. mniej niż na koniec miesiąca poprzedniego oraz o 37,0 tys. mniej niż na koniec października 2013 r. **Stopa bezrobocia na 31.10.2014 r. wyniosła 7,1%.** Wśród mężczyzn stopa bezrobocia utrzymywała się na poziomie 6,8%, a wśród kobiet na poziomie 7,5%.
Największe bezrobocie (wg stanu na koniec października 2014 r.) utrzymywało się w powiatach: Most (12,7 %), Usti nad Łabą (12,5%), Bruntal (12,3%), Karwina (12,0%), Ostrawa-Miasto oraz Chomutov (po 11,1%) oraz Decin i Sokolov (po 9,9%). Najniższe w powiatach miasta Pragi (od 3,3% do 4,4%) oraz w powiatach: Prahatice (4,0%), Pelhrimov i Benesov (po 4,1%) oraz Mlada Boleslav i Rychnov nad Kneznou (po 4,2%).
W ewidencji czeskich Urzędów Pracy, wg stanu na 31 października 2014 roku, było **58 217 wolnych miejsc pracy. Na jedno wolne miejsce przypadało średnio 8,9 bezrobotnych,** z tego najwięcej w powiatach: Karwina (35,8), Usti nad Łabą (34,0), Sokolov (31,9), Hodonin (29,8%) oraz Jesenik (27,6).

Stopa bezrobocia w Republice Czeskiej (średnio za dany okres)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Średnioroczna stopa bezrobocia w %	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7	7,0	7,0	7,1

** wg stanu na koniec października 2014*
Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

PROGNOZA ROZWOJU CZESKIEJ GOSPODARKI

Według prognozy Ministerstwa Finansów Republiki Czeskiej z listopada 2014 r., **gospodarka tego kraju w 2014 utrzyma tendencję wzrostową,** choć

jej tempo w porównaniu z poprzednią prognozą (lipiec 2014 – wzrost PKB o 2,7%) nieznacznie się zmniejszy – **do 2,4%.** Powodem zmiany prognozy były zrewidowane, słabsze wskaźniki rozwoju gospodarki z poprzednich kwartałów oraz przejście na nowy europejski standard ESA 2010. Rewizja danych statystycznych została przeprowadzona w całej UE i była koordynowana przez Eurostat.

Ministerstwo przewiduje również, że do wzrostu gospodarczego w następnych latach w największym stopniu przyczyni się popyt krajowy, wpływy z eksportu będą miały tym razem neutralny charakter. **Na lata 2015 – 2016 prognoza zakłada wzrost gospodarki czeskiej na poziomie ok. 2,5% rocznie.** Prognoza zakłada, że **deficyt finansów publicznych w 2014 r. osiągnie 1,5% PKB.** W 2013 roku, na podstawie aktualnych – zrewidowanych danych, deficyt ten wyniósł 1,3% PKB. Natomiast w **2015 roku Ministerstwo Finansów RCz przewiduje wzrost deficytu do poziomu 2,4%,** co – zdaniem Ministerstwa – odzwierciedla starania rządu o wsparcie gospodarki, m.in. poprzez inwestycje publiczne.

Analitycy podkreślają, że prognoza sytuacji gospodarczej na 2015 r. jest stosunkowo trudna do uchwycenia, głównie ze względu na ponowne pogorszenie się sytuacji gospodarczej w strefie euro oraz zagrożenia z tytułu wzajemnych sankcji między UE i Federacją Rosyjską.

Pomimo interwencji walutowych Czeskiego Banku Narodowego i osłabienia kursu korony czeskiej inflacja, zdaniem Ministerstwa Finansów, utrzymywać się będzie na niskim poziomie (ok. 0,5%). Pomimo że w 2015 r. przewiduje się wzrost cen artykułów konsumpcyjnych, inflacja nadal ma pozostać na niskim poziomie w granicach od 0,5 do 1,8%.

Powoli ma się zmieniać sytuacja na rynku pracy – dzięki stopniowemu wzrostowi aktywności gospodarczej spadnie stopa bezrobocia, a wzrośnie odsetek osób zatrudnionych.

HANDEL ZAGRANICZNY

Dla gospodarki czeskiej duże znaczenie ma handel zagraniczny. Republika Czeska ma jedną z najbardziej otwartych gospodarek w Europie. Od 2005 roku eksport towarów i usług przeważa nad ich importem co sprawia, że kraj ten odnotowuje nadwyżkę w handlu zagranicznym. Dodatni bilans handlowy uzyskiwany jest głównie dzięki nadwyżce w eksporcie towarów przemysłu maszynowego i środków transportu. Natomiast deficyt w handlu produktami mineralnymi (paliwa napędowe), przemysłu chemicznego oraz artykułami rolno – spożywczymi.

Kluczowe znaczenie w handlu zagranicznym Republiki Czeskiej ma wymiana z krajami UE, która stanowi obecnie ok. 80% obrotów towarowych. Do najważniejszych partnerów handlowych Republiki Czeskiej z krajów członkowskich UE należą: Niemcy, Słowacja, Polska, Francja, Włochy, Austria, Niderlandy, Wielka Brytania oraz Węgry. Udział tych krajów w czeskim eksporcie ogółem stanowi ok. 70%, a w imporcie ok. 60%.

Jeszcze na początku lat dziewięćdziesiątych w dużej mierze eksportowano surowce i półprodukty, dziś główny trzon eksportu stanowią wyroby przemysłu maszynowego i elektrotechnicznego. Maszyny i sprzęt transportowy stanowią obecnie ok 55% eksportu, podczas gdy w połowie lat dziewięćdziesiątych zaledwie 30%. Zamiast wyrobów gotowych obecnie importowane są głównie surowce mineralne, w szczególności ropa naftowa i gaz ziemny, których zasobami Republika Czeska nie dysponuje, a które w dużej mierze przetwarzane są na terytorium tego kraju.

Po wysokiej dynamice obrotów handlowych w latach 2004-2008, **w 2009 r. odnotowuje się znaczący spadek dynamiki.** Czeski eksport w stosunku do roku poprzedniego spada o 18,9%, a import o 22,7%. W ogólnym spadku obrotów (o 40,6 mld EUR) udział eksportu wynosi 46,3%, a importu 53,9%. W strukturze terytorialnej czeskiego handlu zagranicznego odnotowuje się spadek eksportu i importu zarówno w stosunku do krajów UE (odpowiednio o 18,1% i 22%), jak też łącznie w stosunku do pozostałych krajów (o 23% i 24,4%). Wzrost wartości eksportu ma miejsce jedynie w stosunku do rozwijających się krajów Ameryki (o 20%) i Afryki (o 12,7%).

Po kryzysowym 2009 roku, wymiana handlowa nabrała ponownego rozmachu. W 2010 r. obroty handlu zagranicznego Republiki Czeskiej wzrastają o 24,4%, a w 2011 o 15,0%. W 2012 roku wzrost **obrotów jest znacznie niższy i wynosi 2,2%.** Eksport wzrasta o 4,1% i wynosi 122 mld EUR, a import o 0,2% i wynosi 109 mld EUR. Równocześnie, w porównaniu z latami poprzednimi, pogłębiła się różnica między wartością eksportu a importu, co skutkuje dynamicznym wzrostem dodatniego salda wymiany handlowej. **W 2013 roku obroty handlu zagranicznego** Republiki Czeskiej w stosunku do roku poprzedniego **nieznacznie spadają (o 1,2%).** Eksport jest niższy o 0,6% i wynosi 121,5 mld EUR, a import o 1,9% i wynosi 108,4 mld EUR. Równocześnie dzięki niższej dynamice spadku eksportu od importu, nadwyżka handlowa RCz międzyrocznie wzrosła (o 11,3%) i osiąga 13,5 mld EUR.

Obroty handlu zagranicznego Republiki Czeskiej w latach 2005-2013 (w mld EUR)

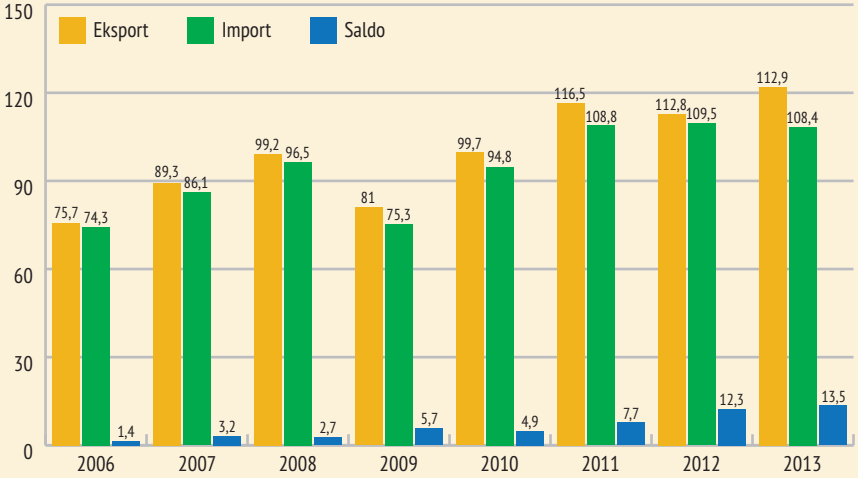

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

Wyniki handlu zagranicznego Republiki Czeskiej za trzy kwartały 2014 roku wskazują na powrót tendencji wzrostowych. **W okresie od stycznia do września 2014 roku, obroty handlowe tego kraju** w stosunku międzyrocznym **wzrosły** bowiem **o 6,9%.** Eksport był wyższy o 7,6% i wyniósł 96,9 mld EUR, a import o 6,2% i wyniósł 84,4 mld EUR. Nadwyżka handlowa RCz międzyrocznie wzrosła o 17,8% i wyniosła 12,5 mld EUR.

Obroty handlu zagranicznego Republiki Czeskiej w okresie styczeń-wrzesień 2013/2014 (w mln)

Wyszczególnienie	STYCZEŃ-WRZESIEŃ 2013			STYCZEŃ-WRZESIEŃ 2014			DYNAMIKA W %	
	Eksport	Import	Saldo	Eksport	Import	Saldo	eksportu	importu
CZK	2320307	2046300	274007	2665331	2320726	344605	114.9	113.4
EUR	90105	79460	10645	96925	84388	12536	107.6	106.2
USD	118663	104643	14020	131329	114336	16993	109.3	110.7

W okresie od stycznia do września 2014 r. **największy wzrost wartości czeskiego eksportu** miał miejsce **w grupie maszyn i środków transportu** (o 4 889,5 mln EUR, tj. o 10,2%), w grupie różnych wyrobów przemysłowych (o 780,1 mln EUR, tj. o 7,4%), w grupie chemikaliów i wyrobów pochodnych

(o 695,6 mln EUR, tj. o 12,0%) oraz w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (o 344,3 mln EUR, tj. o 2,1%). **Spadek wartości eksportu odnotowano w grupie paliw mineralnych i smarów** (o 135,4 mln EUR, tj. o 4,9%) oraz w grupie surowców z wyjątkiem paliw (o 14,9 mln EUR, tj. o 0,6%).

Największy wzrost wartości importu odnotowano w grupie maszyn i środków transportu (o 4 000,4 mln EUR, tj. o 12,6%), w grupie chemikaliów i wyrobów pochodnych (o 825,7 mln EUR, tj. o 8,9%), w grupie różnych wyrobów przemysłowych (o 570,7 mln EUR, tj. o 7,1%) oraz w grupie wyrobów przemysłowych rynkowych (o 541,4 mln EUR, tj. o 3,7%), a **największy międzyroczny spadek** w grupie paliw mineralnych i smarów (o 896,5 mln EUR, tj. o 10,8%), w grupie surowców z wyjątkiem paliw (o 114,9 mln EUR, tj. o 5,0%) oraz w grupie wyrobów pozostałych (o 70,8 mln EUR, tj. o 34,0%).

Głównymi pozycjami czeskiego eksportu w okresie od stycznia do września 2014 roku, były samochody osobowe (10,2% eksportu ogółem), części i akcesoria samochodowe (7,6%) oraz urządzenia do automatycznego przetwarzania danych (5,3%); następnie aparaty i urządzenia telefoniczne (2,7%), druty i kable izolowane (1,7%), urządzenia elektryczne do przełączania lub zabezpieczania obwodów elektrycznych (1,5%), meble do siedzenia (1,5%), rowery trzykołowe, skutery, samochodziki i podobne zabawki na kołach (1,4%), nowe opony samochodowe z gumy (1,4%) oraz elektryczny sprzęt oświetleniowy i sygnalizacyjny (1,3%). Na ww. 10 grup towarowych przypadało 34,7% czeskiego eksportu ogółem, a ich łączna wartość w stosunku międzyrocznym wzrosła o 14,2%.

W imporcie największą grupę wyrobów w omawianym okresie stanowiły części i akcesoria samochodowe (5,6%), ropa naftowa (3,9%), urządzenia do automatycznego przetwarzania danych (3,5%), aparaty i urządzenia telefoniczne (2,7%), leki (2,4%) oraz gaz ziemny (2,2%); następnie części i akcesoria do maszyn i urządzeń biurowych (2,0%), zespolone obwody elektryczne (1,9%), samochody osobowe (1,7%) oraz przetworzone oleje ropy naftowej (1,6%). Na ww. 10 grup towarowych przypadało 27,5% czeskiego importu ogółem, a ich łączna wartość była międzyrocznie wyższa o 8,2%.

Największą nadwyżkę handlową w okresie od stycznia do września 2014 roku Republika Czeska uzyskała w handlu z Niemcami (9 007 mln EUR), Słowacją (3 471 mln EUR), Wielką Brytanią (3 201 mln EUR), Francją (2 132 mln EUR) oraz Austrią (1 524 mln EUR), a **największy deficyt** w handlu z Chinami (-8 068 mln EUR), Koreą Południową (-1 399 mln EUR), Azerbejdżanem (-1 006 mln EUR), Japonią (-822 mln), **Polską (-664 mln EUR)** oraz Rosją (-550 mln EUR).

Struktura towarowa czeskiego eksportu w okresie styczeń-wrzesień 2014 roku (% udział grup towarowych w eksporcie ogółem)

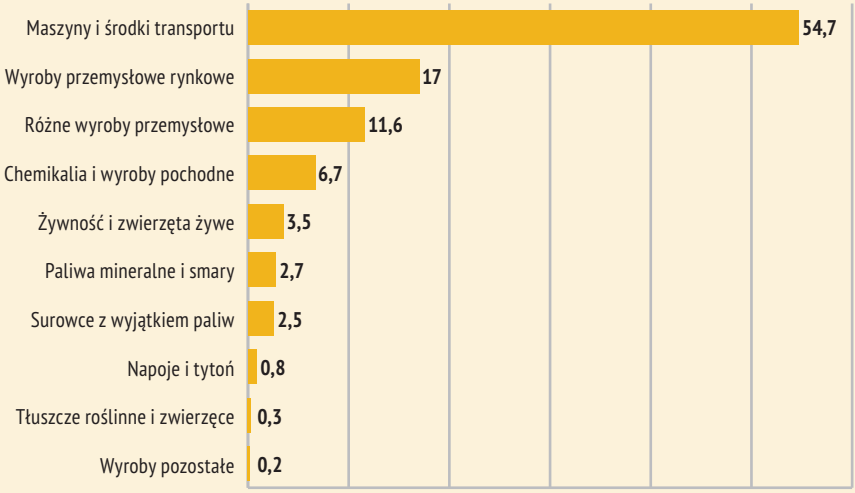

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

Struktura towarowa czeskiego importu w okresie styczeń-wrzesień 2014 roku (% udział grup towarowych w imporcie ogółem)

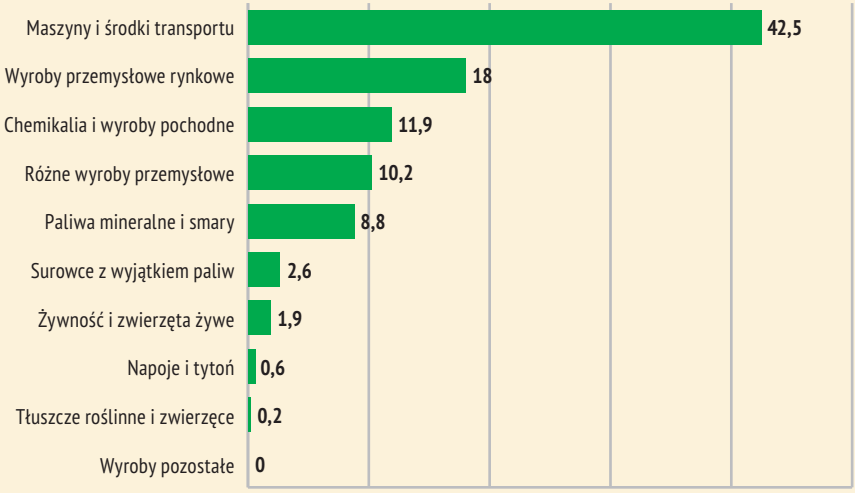

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

Wykaz największych partnerów handlowych Republiki Czeskiej w eksporcie w 2013 roku

L.p.	Kraje	Wartość w tys. EUR	Dynamika w %	Udział w %
	Czeski eksport ogółem w tym:	**121 516 000**	**99,4**	**100,0**
1	Niemcy	38 012 564	98,9	31,3
2	Słowacja	10 796 610	97,8	8,9
3	**Polska**	7 230 791	**97,1**	**6,0**
4	Francja	6 011 276	97,4	4,9
5	Wielka Brytania	5 873 546	100,3	4,8
6	Austria	5 535 070	98,2	4,6
7	Rosja	4 473 440	95,3	3,7
8	Włochy	4 387 750	100,0	3,6
9	Niderlandy	3 393 156	85,9	2,8
10	Węgry	3 149 235	112,1	2,6
11	Belgia	3 072 737	105,1	2,5
12	USA	2 657 194	95,3	2,2
13	Hiszpania	2 613 933	107,0	2,2
14	Szwajcaria	1 888 831	95,1	1,6
15	Szwecja	1 817 668	98,4	1,5
16	Turcja	1 668 753	126,1	1,4
17	Rumunia	1 470 504	106,4	1,2
18	Chiny	1 444 676	111,0	1,2
19	Ukraina	1 237 085	93,1	1,0
20	Dania	997 504	107,9	0,8
1-20	**Razem**	**107 732 323**	**101,4**	**88,7**

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

Wykaz największych partnerów handlowych Republiki Czeskiej w imporcie w 2013 roku

L.p.	Kraje	Wartość w tys. EUR	Dynamika w %	Udział w %
	Czeski import ogółem w tym:	**121 516 000**	**99,4**	**100,0**
1	Niemcy	27 634 500	99,3	25,6
2	Chiny	11 578 147	94,9	10,7
3	**Polska**	**7 996 838**	**102,3**	**7,4**
4	Słowacja	6 274 836	94,4	5,8
5	Rosja	5 972 307	96,9	5,5
6	Włochy	4 270 515	100,5	4,0
7	Niderlandy	3 527 741	92,3	3,3
8	Francja	3 505 147	102,1	3,2
9	Austria	3 308 270	93,9	3,1
10	Węgry	2 553 266	99,0	2,4
11	USA	2 331 395	98,8	2,2
12	Korea Połud.	2 251 365	93,3	2,1
13	Wielka Bryt.	2 030 887	97,8	1,9
14	Japonia	1 997 784	89,9	1,9
15	Belgia	1 826 404	97,7	1,7
16	Hiszpania	1 762 094	101,8	1,6
17	Szwajcaria	1 125 448	97,7	1,0
18	Norwegia	1 081 348	94,3	1,0
19	Rumunia	1 049 586	126,5	1,0
20	Azerbejdżan	1 036 155	81,4	1,0
1-20	**Razem**	**93 114 033**	**97,7**	**86,2**

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

Struktura towarowa czeskiej wymiany handlowej w okresie styczeń – wrzesień 2014 roku (w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, w mln EUR)

Grupa SITC	WYSZCZEGÓLNIENIE	CZESKI EKSPORT					CZESKI IMPORT					Saldo I – IX 2013	Saldo I – IX 2014
		I – IX 2013		I – IX 2014		Dynamika 2014/2013 w %	I – IX 2013		I – IX 2014		Dynamika 2014/2013 w %		
		Wartość	Udział w %	Wartość	Udział w %		Wartość	Udział w %	Wartość	Udział w %			
	Ogółem w tym:	**90 104,6**	**100,0**	**96 924,5**	**100,0**	**107,6**	**79 459,8**	**100,0**	**84 388,2**	**100,0**	**106,2**	**10 644,8**	**12 536,3**
0	Żywność i zwierzęta żywe	3 251,9	3,6	3 420,8	3,5	105,2	4 110,9	5,2	4 156,0	4,9	101,1	-859,0	-735,2
1	Napoje i tytoń	657,6	0,7	736,3	0,8	112,0	493,4	0,6	499,3	0,6	101,2	164,2	237,0
2	Surowce z wyjątkiem paliw	2 458,3	2,7	2 443,4	2,5	99,4	2 304,6	2,9	2 189,7	2,6	95,0	153,7	253,7
3	Paliwa mineralne i smary	2 752,1	3,1	2 616,7	2,7	95,1	8 316,2	10,5	7 419,7	8,8	89,2	-5 564,1	-4 803,0
4	Tłuszcze roślinne i zwierzęce	265,6	0,3	278,5	0,3	104,9	188,8	0,2	210,2	0,2	111,3	76,8	68,3
5	Chemikalia i wyroby pochodne	5 775,5	6,4	6 471,1	6,7	112,0	9 234,7	11,6	10 060,4	11,9	108,9	-3 459,2	-3 589,3
6	Wyroby przemysłowe rynkowe	16 103,9	17,9	16 448,2	17	102,1	14 638,7	18,4	15 180,1	18,0	103,7	1 465,2	1 268,1
7	Maszyny i środki transportu	48 140,2	53,4	53 029,7	54,7	110,2	31 826,5	40,1	35 826,9	42,5	112,6	16 313,7	17 202,8
8	Różne wyroby przemysłowe	10 495,6	11,6	11 275,7	11,6	107,4	8 050,5	10,1	8 621,2	10,2	107,1	2 445,1	2 654,5
9	Wyroby pozostałe	203,9	0,2	204,1	0,2	100,1	295,5	0,0	224,7	0,0	76,0	-91,6	-20,6

Źródło: Czeski Urząd Statystyczny

3 POLSKO-CZESKA WSPÓŁPRACA HANDLOWA I INWESTYCYJNA

WSPÓŁPRACA HANDLOWA

Republika Czeska od wielu lat należy do najważniejszych partnerów gospodarczych Polski. Obecnie (2011 – 2014) kraj ten zajmuje 3 pozycję pod względem udziału w polskim eksporcie oraz 6 lub 7 w imporcie. **W przeliczeniu na jednego mieszkańca, Czechy są zdecydowanie największym odbiorcą polskich towarów** (wartość sprzedanych towarów pochodzenia polskiego na tym rynku w skali roku, sięga obecnie ok. 900 EUR/os.).

Bardzo ważne miejsce ma Polska w obrotach handlu zagranicznego Republiki Czeskiej. **W 2013 roku była trzecim największym partnerem handlowym Republiki Czeskiej pod względem importu (udział 7,4%)** po Niemczech (25,6%) i Chinach (10,7%), a przed Słowacją (5,8%), Rosją (5,5%), Włochami (4,0%), Niderlandami (3,3%) oraz Francją (3,2%); **jak też trzecim pod względem eksportu (6,0%)** po Niemczech (31,3%) i Słowacji (8,9%), a przed Francją (4,9%),Wielką Brytanią (4,8%), Austrią (4,6%) i Federacją Rosyjską (3,7%).

Po przystąpieniu Polski i Czech do Unii Europejskiej i zniesieniu ograniczeń celnych, tempo wzajemnej wymiany handlowej znacznie się umocniło. Średnioroczna dynamika obrotów miedzy 2004 a 2008 rokiem wyniosła 124%. Największy wzrost obrotów odnotowano w 2006 roku, kiedy to polski eksport do Czech wzrósł międzyrocznie o 50,1%, a import o 36,8%. Dopiero w 2009 r. z powodu kryzysu

gospodarczego i spadku globalnych obrotów handlowych nastąpiło załamanie trendu wzrostu. Polski eksport do tego kraju obniżył się wówczas o 13,3%, a import o 23,5%. W 2010 roku odnotowano ponowny wzrost obrotów handlowych – eksport do Czech międzyrocznie wzrasta o 25,4%, a import o 30,7%. W następnym roku wzrost jest nieco słabszy i wynosi – dla eksportu 18,5%, a dla importu 12,0%. W 2012 i 2013 roku odnotowuje się niższą dynamikę obrotów handlowych niż w latach poprzednich. Polski eksport do Czech wzrasta (odpowiednio o 6,2% i 5,8%), a import utrzymuje się na podobnym poziomie jak w poprzednim roku, tj. sięga ok. 5,7 mld EUR.

Warto podkreślić, że od 2005 roku Polska uzyskuje dodatni bilans handlowy z Republiką Czeską. Jego wartość wynosi obecnie 3,8 mld EUR i stanowi dla Polski trzecią największą nadwyżkę w wymiarze globalnym (po Niemczech i Wielkiej Brytanii).

Obroty handlu zagranicznego Polski z Czechami w latach 2005-2014 (w mln. EUR)

Rok	Obroty	Eksport	Import	Saldo	Dynamika w %		
					obrotów	eksportu	importu
2005	6133,2	3245,4	2887,8	357,6	118,8	125,7	111,8
2006	8389,8	4872,7	3517,1	1355,6	136,8	150,1	121,8
2007	9807,3	5641,9	4165,4	1476,5	116,9	115,8	118,4
2008	11704,3	6630,7	5073,6	1557,1	119,3	117,5	121,8
2009	9627,7	5745,4	3882,3	1863,1	82,3	86,6	76,5
2010	12276,5	7202,3	5074,2	2128,1	127,5	125,4	130,7
2011	14215,7	8533,8	5681,8	2852,0	115,8	118,5	112,0
2012	14723,1	9066,8	5656,3	3410,4	103,6	106,2	99,6
2013	15351,7	9596,3	5755,3	3841,0	104,3	105,8	101,8
I-IX 2014	11756,0	7507,8	4248,2	3259,6	103,5	105,2	100,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny/MG – Insigos

W strukturze towarowej polsko-czeskiej wymiany handlowej **dominują obecnie wyroby wysoko przetworzone. Największy udział w eksporcie** mają wyroby przemysłu elektromaszynowego (29,2%), głównie urządzenia mechaniczne i elektryczne do rejestracji i odbioru dźwięku i obrazu (19%) oraz pojazdy samochodowe (8%), jak również wyroby metalurgiczne (19,7%), głównie wyroby z żelaza, stali i miedzi. Kolejne pozycje zajmują wyroby chemiczne (13,6%), artykuły rolno-spożywcze (12,3%) oraz produkty mineralne (10,0%). **W imporcie również dominują** wyroby przemysłu elektromaszynowego (33,6%), głównie

urządzenia elektryczne do odbioru i rejestracji dźwięku i obrazu oraz pojazdy samochodowe. Kolejne pozycje zajmują wyroby przemysłu chemicznego (18,2%) oraz wyroby metalurgiczne (17,0%). Mniejszy udział w polskim imporcie z Czech mają wyroby rolno-spożywcze (7,9%) oraz produkty mineralne (6,2%).

Polski eksport do Republiki Czeskiej według grup towarowych (w mln EUR)

Lp.	Nazwa grupy towarowej CN	2011	2012	2013	Dynamika 2013 (%)	Udział 2013 (%)
Eksport do RCz ogółem – w tym:		8533,8	9066,8	9596,3	105,8	100,0
1	Wyroby przemysłu elektromaszynowego	2151,5	2440,4	2799,0	114,7	29,2
2	Wyroby metalurgiczne	1815,3	1953,6	1888,2	96,7	19,7
3	Wyroby przemysłu chemicznego	1222,4	1230,5	1308,3	106,3	13,6
4	Artykuły rolno-spożywcze	1022,7	1092,7	1240,2	111,1	12,9
5	Produkty mineralne	1098,0	1044,6	956,4	91,6	10,0
6	Wyroby różne	437,4	485,6	538,7	110,9	5,6
7	Wyroby przemysłu drzewno-papierniczego	365,5	342,4	360,9	105,4	3,8
9	Wyroby przemysłu lekkiego	205,7	213,5	259,2	121,4	2,7
8	Wyroby ceramiczne	190,4	211,1	211,4	100,1	2,2
10	Skóry	24,7	28,9	34,0	118,0	0,4
11	Wyroby niesklasyfikowane	0,0	0,0	0,0	86,0	0,0

Źródło: Ministerstwo Gospodarki – Insigos

Polski import z Republiki Czeskiej według grup towarowych (w mln EUR)

Lp.	Nazwa grupy towarowej CN	2011	2012	2013	Dynamika 2013 (%)	Udział 2013 (%)
Import z RCz ogółem – w tym:		5681,8	5656,3	5755,3	101,8	100,0
1	Wyroby przemysłu elektromaszynowego	1953,8	1819,8	1936,1	106,4	33,6
2	Wyroby przemysłu chemicznego	1025,6	1028,7	1044,8	101,6	18,2
3	Wyroby metalurgiczne	1016,5	1023,8	979,6	95,7	17,0
4	Artykuły rolno-spożywcze	454,3	492,1	453,2	92,1	7,9
5	Produkty mineralne	547,1	370,3	358,6	96,8	6,2
6	Wyroby przemysłu drzewno-papierniczego	273,2	266,0	269,8	101,5	4,7
7	Wyroby różne	111,2	151,2	210,8	139,4	3,6
8	Wyroby niesklasyfikowane	0,2	170,0	184,9	108,7	3,2
9	Wyroby ceramiczne	146,9	172,5	164,7	95,5	2,9
10	Wyroby przemysłu lekkiego	128,9	138,0	141,3	102,4	2,5
11	Skóry	24,0	23,9	11,4	47,5	0,2

Źródło: Ministerstwo Gospodarki – Insigos

Z danych za 9 miesięcy 2014 roku wynika, że podana wyżej struktura polsko-czeskiej wymiany handlowej nie ulega zmianie; zarówno w eksporcie jak i imporcie dominują wyroby przemysłu elektromaszynowego, metalurgiczne oraz przemysłu chemicznego, dalsze pozycje zajmują wyroby rolno-spożywcze oraz mineralne. Największą nadwyżkę Polska uzyskuje w obrocie metalami nieszlachetnymi, urządzeniami mechanicznymi i elektrycznymi do rejestracji i odbioru dźwięku i obrazu oraz artykułami rolno-spożywczymi, a największy deficyt w obrocie wyrobami niesklasyfikowanymi oraz pojazdami samochodowymi,

Polsko-czeska wymiana handlowa w mln EUR

Liczba nowopowstałych spółek na rynku czeskim z kapitałem polskim powyżej 25%

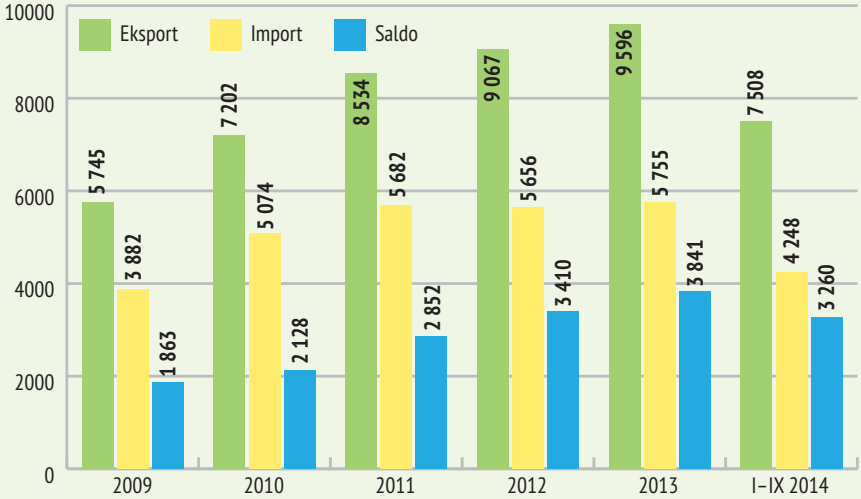

Źródło: Ministerstwo Gospodarki – Insigos

WSPÓŁPRACA INWESTYCYJNA

Po niekorzystnych dla rozwoju inwestycji kapitałowych latach 2008 i 2009, od 2010 roku odnotowuje się ożywienie w polsko-czeskich stosunkach inwestycyjnych. Według danych Czeskiego Banku Narodowego (CNB) w 2012 r. napłynęło do Czech z naszego kraju łącznie 96,8 mln EUR bezpośrednich inwestycji kapitałowych. Środki lokowano głównie w formie reinwestowanych zysków (133,6 mln EUR) oraz kapitałów zakładowych (33,5 mln EUR), przy równoczesnym wycofywaniu pozostałego kapitału (-72,4 mln EUR). Z kolei w 2013 roku odnotowano odpływ polskiego kapitału inwestycyjnego z tego

Polsko-czeska wymiana handlowa w okresie styczeń – wrzesień 2014 (klasyfikacja malejąca wg obrotów)

Wyszczególnienie		I-IX 2014r. [tys. EUR]				Dynamika [%]			Udział [%]		
Kod	Grupy CN	Eksport	Import	Obroty	Saldo	Eksport I-IX	Import I-IX	Obroty I-IX	Eksport I-IX	Import I-IX	Obroty I-IX
OGÓŁEM KRAJ		**7 507 803**	**4 248 232**	**11 756 035**	**3 259 571**	**105,2**	**100,6**	**103,5**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
'G09	WYROBY PRZEMYSŁU ELEKTROMASZYNOWEGO	2 382 351	1 438 024	3 820 375	944 328	116,5	104,5	111,7	31,7	33,8	32,5
'G08	WYROBY METALURGICZNE	1 387 645	702 928	2 090 573	684 717	93,3	96,8	94,5	18,5	16,5	17,8
'G03	WYROBY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO	1 038 968	824 539	1 863 507	214 429	107,2	103,7	105,6	13,8	19,4	15,9
'G01	ARTYKUŁY ROLNO-SPOŻYWCZE	946 473	313 555	1 260 027	632 918	105,6	95,2	102,8	12,6	7,4	10,7
'G02	PRODUKTY MINERALNE	670 739	262 694	933 433	408 045	95,6	92,1	94,6	8,9	6,2	7,9
'G10	WYROBY RÓŻNE	408 573	195 393	603 966	213 181	102,7	129,6	110,1	5,4	4,6	5,1
'G05	WYROBY PRZEMYSŁU DRZEWNO-PAPIERNICZEGO	273 498	214 905	488 403	58 592	101,8	105,1	103,2	3,6	5,1	4,2
'G06	WYROBY PRZEMYSŁU LEKKIEGO	209 340	103 837	313 178	105 503	110,6	96,4	105,5	2,8	2,4	2,7
'G07	WYROBY CERAMICZNE	163 813	121 172	284 985	42 641	104,4	97,6	101,4	2,2	2,9	2,4
'G11	WYROBY NIESKLASYFIKOWANE	2	63 014	63 016	-63 013	60,6	55,0	55,0	0,0	1,5	0,5
'G04	SKÓRY	26 402	8 171	34 573	18 231	106,3	94,5	103,3	0,4	0,2	0,3

Źródło: Ministerstwo Gospodarki – Insigos

kraju. W odróżnieniu od roku poprzedniego, ubytek miał miejsce w zakresie reinwestowanych zysków (o 127,3 mln EUR), a wzrost w zakresie wkładów na poczet kapitałów zakładowych spółek (o 5,4 mln EUR) oraz w zakresie pozostałego kapitału czyli różnych instrumentów dłużnych (o 74,1 mln EUR).
Skumulowana wartość polskich inwestycji w Czechach na koniec 2013 roku (wg danych CNB) **wynosiła 1,6 mld EUR**. Udział polskich inwestycji w bezpośrednich inwestycjach zagranicznych na tym rynku jest wprawdzie niewielki i wynosi ok. 1,6%, ale ich wartość jest porównywalna do inwestycji takich państw jak Wielka Brytania, Japonia czy Korea Południowa i znacznie wyższa niż np. Włoch, Danii, Węgier, Norwegii czy Rosji.

Wartość polskich inwestycji bezpośrednich w Republice Czeskiej (w mln EUR)

Wyszczególnienie	Stan na koniec 2012 r.	Napływ w 2013 r.	Stan na 31.12.2013
Kapitał zakładowy	714,0	5,4	719,4
Reinwestowane zyski	590,3	-127,3	463,0
Pozostały kapitał	345,3	74,7	420,0
Kapitał łącznie	**1 649,6**	**-47,1**	**1 602,4**

Źródło: CNB

Według danych agencji Bisnode-CZ, na początku 2014 roku w Republice Czeskiej zarejestrowanych było ogółem **1 397 aktywnych spółek prawa handlowego, w których udział kapitału polskiego przekraczał 25%. Liczba spółek ze 100% kapitałem polskim wynosiła 1 109 i stanowiła ok. 80% ogółu.** Z kapitałem polskim w przedziale od 51% do 99% było 115 spółek, a z 50% kapitałem pochodzenia polskiego 111 spółek. Liczba czeskich spółek o niższym udziale polskim, tj. w przedziale od 25 do 49%, wyniosła 62. Ogólna wartość zainwestowanego kapitału pochodzenia polskiego, wniesionego na poczet kapitałów zakładowych spółek, wyniosła 23,2 mld CZK, tj. ok. 850 mln EUR.
Najwięcej spółek z kapitałem polskim założono w Pradze (498) oraz w Ostrawie (283, następnie w Brnie (119), Czeskim Cieszynie (92), Havirovie (28), Trzyńcu (27) oraz Nachodzie (22).
Liczba zakładanych przedsiębiorstw z kapitałem polskim w ostatnich latach, świadczy o narastaniu zainteresowania rynkiem czeskim ze strony polskich przedsiębiorców. W 2013 roku ich liczba wyniosła rekordowych 268. Zdecydowana większość nowych subiektów to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o najniższym wymaganym wkładzie kapitałowym niezbędnym do zarejestrowania spółki. Większe inwestycje kapitałowe w 2013 roku wniosły

jedynie spółki: Sabudia (handel hurtowy), 3PM (produkcja konstrukcji metalowych), Exim Guru (handel hurtowy), OIL BSL-HCM Group (handel hurtowy), Alamiros (usługi dla rolnictwa), Hydrodynamic (produkcja i usługi bliżej nieokreślone) oraz Midi Czech (handel hurtowy).

Liczba nowopowstałych spółek na rynku czeskim z kapitałem polskim powyżej 25%

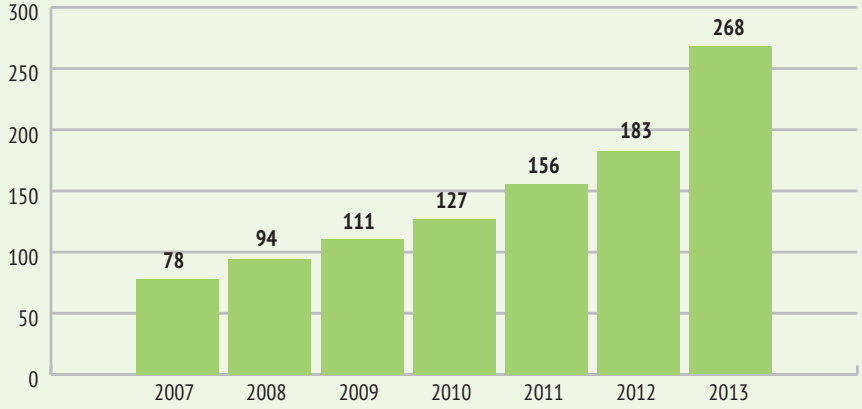

Źródło: Bisnode-CZ

W przeciwieństwie do wykazanego wyżej odpływu polskich bezpośrednich inwestycji z Republiki Czeskiej w 2013 r., napływ bezpośrednich inwestycji czeskich do Polski miał tendencje rosnące. Według danych Czeskiego Banku Narodowego, wartość ulokowanego kapitału czeskiego w naszym kraju w 2013 roku wyniosła ogółem 84,4 mln EUR. W tym, w formie wkładów do kapitałów zakładowych ulokowano 67,5 mln EUR, a w formie pozostałego kapitału 19,8 mln EUR. Równocześnie odnotowano odpływ kapitału w formie reinwestowanych zysków o wartości 2,9 mln EUR.

Wartość czeskich inwestycji bezpośrednich w Polsce (w mln EUR)

Wyszczególnienie	Stan na koniec 2012 r.	Napływ w 2013 r.	Stan na 31.12.2013 r.
Kapitał zakładowy	65,1	67,5	132,6
Reinwestowane zyski	18,8	-2,9	15,9
Pozostały kapitał	27,4	19,8	47,2
Kapitał łącznie	**111,3**	**84,4**	**195,7**

Źródło: CNB

Do największych polskich inwestycji na rynku czeskim należą:

- **PKN Orlen S.A.** – nabycie większościowego pakietu akcji koncernu petrochemicznego Unipetrol a.s.,
- **Synthos S.A.** – nabycie czeskiej firmy chemicznej Kauczuk a.s. z siedzibą w Kralupach nad Wełtawą,
- **Asseco Poland S.A.** – przejęcie od PROKOM Software Zakładu Techniki Obliczeniowej PVT oraz zakup większościowych udziałów w dwóch firmach informatycznych: LCS International i Berit,
- **Zakłady Azotowe ANWIL S.A.** – zakup czeskiej firmy chemicznej SPOLANA a.s. w Neratowicach,
- **AB S.A.** – zakup 100% akcji firmy komputerowej AT Computers Holding a.s.,
- **mBank** – rozpoczęcie samodzielnej działalności bankowej na rynku czeskim i słowackim,
- **Tymbark-Maspex S.A.** – zakup największego czeskiego producenta soków i napojów, firmy Walmark,
- **VAB Tychy** – zakup i modernizacja zakładu produkującego karoserie do samochodów marki Škoda w Hranicach na Morawie, wybudowanie nowego zakładu produkcyjnego w Rapotinie k/Šumperka (tłoczni karoserii),
- **TelForceOne S.A.** – zakup czeskiej firmy C.P.A. Czech s.r.o. (sieć sklepów z oprzyrządowaniem do telefonii komórkowej pod nazwą Teletorium),
- **One-2-One S.A** – zakup Advanced Telecom Services s.r.o. z Pragi, specjalizującej się w produktach wykorzystywanych dla telefonii komórkowej, np. obsługa SMS,
- **Malborskie Zakłady Chemiczne „Organika" S.A.,** – zakup spółki handlowo-produkcyjnej MOLITAN a.s. z Brzecławia,
- **Mokate S.A.** – zakup drugiego czeskiego największego przetwórcy herbat, firmy Zláty Dukat,
- **Tauron Polska Energia** – założenie spółki zajmującej się sprzedażą energii elektrycznej.

Poza ww. podmiotami należy również wymienić liczną grupę polskich firm z branży odzieżowej, obuwniczej i meblarskiej, które posiadają własne salony sprzedaży w najbardziej prestiżowych centrach handlowych Pragi, Brna i Ostrawy: LPP (marka Reserved), KAN (marka Tatuum), CCC, Ryłko, Alpinus, Reporter, Gino Rossi, Kler, Vox, Wojas.

Do ważniejszych inwestycji czeskich w Polsce należą:

- **ČEZ a.s.** (Czeski Koncern Energetyczny) – zakup większościowych udziałów Elektrociepłowni „Elcho" i Elektrowni „Skawina",
- **Fundusz kapitałowy Penta Investments a.s.** – Grupa Empik Media & Fashion, Fortuna zakłady bukmacherskie, Iglotex, Dr. Max, Alpha Medical Polska, Clar System,
- **EPH** (Holding Energetyczny i Przemysłowy) – zakup kopalni Silesia od Kampanii Węglowej,
- **NWR Karbonia** – zakup kopalni Dębieńsko,
- **Kofola a.s.** – wybudowanie fabryki produkującej napoje bezalkoholowe w okolicach Kutna,
- **Foma Bohemia a.s** – zakup zakładów Foton w Bydgoszczy,
- **Model Obaly a.s.** – wybudowanie zakładu produkcji opakowań w Biłgoraju,
- **Delta Pekarny** – zakup polskich producentów pieczywa mrożonego.

Z pozostałych inwestycji czeskich w RP warto wymienić:
Zetor-Brno – montownia traktorów w Kaliszu, **BOHEMIA Group** – nabycie 43% akcji firmy Promedia (branża chemiczna), **VAB Rapotin** – walcownia blach w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, **Brever** – nabycie akcji Browaru Połczyńskiego – produkcja piwa, **Ferona** – dystrybucja wyrobów hutniczych na rynku polskim.

4 PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Prowadzenie działalności gospodarczej w Republice Czeskiej regulują trzy podstawowe przepisy prawne:

- **ustawa Nr 455/1991 o działalności gospodarczej (UDG),**
- **ustawa Nr 89/2012, Kodeks cywilny (kc),**
- **ustawa Nr 90/2012 o korporacjach handlowych (UKH).**

Dwa ostatnie przepisy weszły w życie z dniem 1 stycznia 2014 roku, **znosząc równocześnie ustawę Nr 513/1991 Kodeks handlowy.**
Należy również zaznaczyć, że rekodyfikacja prawa czeskiego, w tym głównie uchylenie Kodeksu handlowego, wywołała potrzebę regulacji przepisów w zakresie rejestracji osób prawnych i fizycznych oraz prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby zagraniczne na rynku czeskim. W zawiązku z powyższym od 1 stycznia 2014 roku obowiązują dwie nowe ustawy: **Nr 304/2013 o publicznych rejestrach osób prawnych i fizycznych oraz Nr 91/2012 o międzynarodowym prawie prywatnym.**
Poniżej przedstawiamy informacje w zakresie obowiązujących na terytorium Republiki Czeskiej procedur podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby prawne i fizyczne z krajów członkowskich Unii Europejskiej, wynikających z ww. ustaw.

Przedsiębiorca może prowadzić działalność gospodarczą na terytorium Republiki Czeskiej jedynie pod warunkiem, że na daną działalność uzyskał uprawnienie lub zezwolenie od odpowiednich czeskich urzędów, wg przepisów prawa czeskiego. Działalność gospodarcza bez odpowiedniego uprawnienia lub zezwolenia, jest traktowana jako działalność nielegalna podlegająca karze na podstawie Kodeksu karnego (czyn karalny prowadzenia działalności gospodarczej bez zezwolenia). **Każdy przedsiębiorca przed rozpoczęciem działalności gospodarczej musi zatem uzyskać odpowiednie uprawnienie do jej wykonywania na terytorium Republiki Czeskiej, bez względu na to czy jest to osoba krajowa czy zagraniczna.**
Od osób fizycznych wymagane jest co najmniej zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej oraz spełnienie ogólnych warunków określonych w UDG. Od osób prawnych, dodatkowo, wymagana jest rejestracja w jednym z rejestrów publicznych.

PODZIAŁ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH

Ze względu na formę nabywania uprawnień, UDG wyodrębnia dwa rodzaje działalności gospodarczej:

- **zgłaszane,** których prawo do wykonywania powstaje na podstawie zgłoszenia i wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz
- **koncesjonowane,** gdzie prawo do wykonywania powstaje aż po udzieleniu koncesji (załącznik Nr 3 do UDG).

Działalności ***zgłaszane*** ustawa dzieli na:

- **wolne** (załącznik Nr 4 do UDG), do wykonywania których należy spełnić tylko warunki ogólne;
- **rzemieślnicze** (załącznik Nr 1 do UDG), w przypadku których wymagane są specjalne uprawnienia zawodowe tzn. uzyskiwane przeważnie w wyniku wyuczenia i praktyki w danym lub pokrewnym kierunku;
- **wiązane** (załącznik Nr 2 do UDG), do wykonywania których wymagane są specjalne uprawnienia zawodowe, świadectwa lub podobne dokumenty, wydawane przedsiębiorcy przez pełnomocny organ, na podstawie odrębnych przepisów.

Ustawa o działalności gospodarczej działa jako norma publicznoprawna, regulująca podstawowe warunki tej działalności. Nie obejmuje żadnych postanowień regulujących praktyczne wykonywanie poszczególnych czynności.

Przedsiębiorca musi zatem przestrzegać również wszystkich postanowień wynikających z przepisów szczegółowych, normujących daną działalność.

WARUNKI WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Ogólne warunki wykonywania działalności gospodarczej to:

- ukończenie 18 roku życia,
- zdolność do czynności prawnych,
- niekaralność potwierdzona wypisem z rejestru karnego.

Zgodnie z UDG, za niekaralną uważa się osobę, która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądowym:

- na bezwarunkową karę pozbawienia wolności, za przestępstwo popełnione umyślnie, samodzielnie lub w związku z innym przestępstwem i wymierzono jej bezwarunkową karę pozbawienia wolności na okres powyżej jednego roku;
- za przestępstwo popełnione umyślnie, związane z działalnością gospodarczą, o ile nie dotyczyło ono przestępstwa wymienionego wyżej.

Osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej w RCz musi też przedłożyć zaświadczenie, że nie posiada zaległości podatkowych o ile prowadzi lub prowadziła na terytorium Republiki Czeskiej działalność gospodarczą, nie zalega z opłatami na ubezpieczenie zdrowotne i socjalne oraz składkami na fundusz zatrudnienia.

SZCZEGÓLNE WARUNKI WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

W celu wykonywania działalności gospodarczych rzemieślniczych, wiązanych oraz koncesjonowanych, poza warunkami ogólnymi, należy również spełnić warunki szczególne. Należą do nich uprawnienia zawodowe lub inne, wyszczególnione w załącznikach do ustawy (załącznik Nr 5 UDG) lub w przepisach odrębnych. Jeżeli osoba fizyczna ubiegająca się o uprawnienie do działalności gospodarczej nie spełnia tych warunków, ma prawo do ustanowienia swego przedstawiciela zawodowego (gwaranta), który takie warunki spełnia i może to udokumentować.
Zagraniczna osoba fizyczna nabywa uprawnienia do działalności gospodarczej w dniu zgłoszenia o ile, w zgłoszeniu nie wnioskuje o późniejszy termin

nabycia uprawnień. W przypadku działalności koncesjonowanej, uprawnienie do jej wykonywania nabywa się z dniem nabycia mocy prawnej decyzji o udzieleniu koncesji.
Uprawnienie do wykonywania działalności gospodarczej może być realizowane na całym terytorium RCz, lecz nie można go przenosić na inne osoby. Zaświadczeniem o posiadaniu uprawnień do wykonywania działalności gospodarczej jest wypis z Rejestru Działalności Gospodarczej *(výpis ze Živnostenského rejstříku)*.

ZGŁOSZENIE DO EWIDENCJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Zgłoszenie do ewidencji można złożyć osobiście w Urzędzie ds. Działalności Gospodarczej *(Živnostenský úřad)* w tzw. Centralnym Punkcie Rejestracyjnym *(Centrální registrační místo – CRM)* lub wysłać pocztą, ewentualnie e-mailem z podpisem elektronicznym. Można też dokonać zgłoszenia osobiście w jednym z punktów kontaktowych czeskiej administracji publicznej – tzw. Czech POINT.

TERMINY

Urząd ds. Działalności Gospodarczej *(Živnostenský úřad)* jest zobowiązany do dokonania wpisu do rejestru i wydania wyciągu do 5 dni od dnia zgłoszenia. W przypadku, gdy zgłoszenie jest niekompletne, Urząd ds. Działalności Gospodarczej ma obowiązek do 5 dni wezwać przedsiębiorcę do usunięcia nieprawidłowości. Okres na usunięcie nieprawidłowości wynosi 15 dni (w przypadku koncesji 30 dni). Jeżeli nieprawidłowości zostaną usunięte w terminie, urząd dokona rejestracji, w innym przypadku wyda decyzję o odrzuceniu wniosku.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA *WOLNA*

Wolne działalności gospodarcze obejmują większość rodzajów działalności produkcyjnych i usługowych (specyfikacja szczegółowa w załączniku Nr 4 do UDG), w tym m.in.:

- hurt, detal, pośrednictwo w handlu oraz usługach;
- usługi w zakresie doradztwa informacyjnego i oprogramowania komputerów;
- usługi najmu i administracji nieruchomości;
- usługi w zakresie tłumaczeń;
- usługi marketingowe i doradcze.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA *RZEMIEŚLNICZA*

Rzemieślnicze działalności gospodarcze (załącznik Nr 1 do UDG) obejmują m.in.:

- kowalstwo, ślusarstwo, obróbkę metali, galwanizerstwo, odlewnictwo;
- naprawy i remonty samochodów i maszyn;
- usługi fryzjerskie;
- produkcję, instalację i naprawy maszyn i urządzeń elektrycznych;
- usługi stolarskie;
- produkcję środków kosmetycznych;
- usługi murarskie, ciesielskie, dekarskie, instalacyjne, malarskie itp.;
- usługi kosmetyczne, fryzjerskie, manicure, pedicure;
- usługi fotograficzne i poligraficzne,
- usługi gastronomiczne.

W przypadku rejestracji działalności rzemieślniczej, oprócz spełnienia warunków ogólnych, przedsiębiorca zobowiązany jest do przedłożenia odpowiednich świadectw lub zaświadczeń o wykształceniu kierunkowym lub o odbytej praktyce w danym kierunku działalności lub pokrewnym.

Dokumenty wymagane do rejestracji działalności rzemieślniczej:

- świadectwo ukończenia średniej szkoły zawodowej w danym kierunku;
- świadectwo ukończenia szkoły średniej z maturą z przedmiotu kierunkowego lub praktyką w danym kierunku;
- świadectwo ukończenia studium zawodowego w danym kierunku;
- świadectwo ukończenia studiów wyższych obejmujących dany kierunek;
- zaświadczenie o uznaniu kwalifikacji zawodowych przez odpowiedni organ administracji państwowej (Ministerstwo Przemysłu i Handlu RCz), zgodnie z ustawą Nr 18/2004 o uznawaniu kwalifikacji zawodowych;
- zaświadczenie o uznaniu dodatkowych kwalifikacji w danym kierunku na podstawie ustawy Nr 179/2006 o uwierzytelnianiu i uznawaniu dodatkowych kwalifikacji.

Dokumenty ww. mogą być zastąpione:

- świadectwem ukończenia pokrewnej szkoły zawodowej oraz zaświadczeniem o odbyciu jednorocznej praktyki w danym kierunku lub w kierunku pokrewnym;

- świadectwem ukończenia szkoły średniej z maturą z kierunku pokrewnego oraz jednoroczną praktyką w danym kierunku lub w kierunku pokrewnym;
- świadectwem ukończenia studium zawodowego w kierunku pokrewnym oraz zaświadczeniem o odbytej jednorocznej praktyce w danym kierunku lub w kierunku pokrewnym;
- świadectwem ukończenia studiów wyższych obejmujących kierunki pokrewne;
- świadectwem ukończenia kursu kwalifikacyjnego w danym kierunku wydanym przez instytucję uprawnioną zgodnie z obowiązującymi przepisami lub posiadającą akredytację Ministerstwa Szkolnictwa, Młodzieży i Wychowania Fizycznego RCz lub innym ministerstwem nadzorującym daną branżę działalności oraz świadectwem ukończenia praktyki rocznej w danym kierunku;
- potwierdzeniem praktyki w danym kierunku lub w kierunku pokrewnym.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA *WIĄZANA*

Pod pojęciem działalności gospodarczej wiązanej rozumie się działalność zgłaszaną, do której wykonywania niezbędne jest posiadanie doświadczenia i wykształcenia zawodowego *(odborná způsobilost)*. Wiązane działalności gospodarcze (załącznik Nr 2 do UDG) obejmują m.in.:

- czynności diagnostyczne, badawcze oraz doradcze w zakresie ochrony i pielęgnacji roślin, produktów roślinnych i gleby;
- prace geologiczne;
- produkcję papierosów i przetwórstwo tytoniu;
- produkcję i przetwórstwo paliw i smarów;
- produkcję niebezpiecznych substancji chemicznych oraz ich sprzedaż;
- produkcję i naprawy protez, aparatów ortopedycznych oraz bandaży miękkich;
- manipulację z niebezpiecznymi odpadami;
- usługi projektowe w budownictwie;
- usługi budowlane, remonty i wyburzenia;
- handel zabytkami i dobrami kultury;
- handel zwierzętami hodowlanymi;
- doradztwo księgowe, prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz ewidencji podatkowej;
- wycenę składników majątkowych;

- usługi geodezyjne;
- pomiary zanieczyszczeń;
- przeglądy i rewizje urządzeń technicznych;
- rewaloryzację zabytków;
- dezynfekcję, dezynsekcję i deratyzację;
- przewodnictwo wysokogórskie;
- ratownictwo wodne;
- czynności techniczno-organizacyjne w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- usługi w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- czynności w zakresie kultury fizycznej i sportu;
- usługi w zakresie organizowania kursów nauki jazdy;
- usługi w zakresie opieki nad dziećmi do lat trzech;
- prowadzenie poradni psychologicznych i diagnostycznych.

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA *KONCESJONOWANA*

Działalności gospodarcze, na które wymagane jest posiadanie koncesji (załącznik Nr 3 do UDG) dotyczą:

- produkcji i dystrybucji alkoholi;
- produkcji, naprawy, wynajmu, handlu materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją oraz materiałami niebezpiecznymi;
- usług pirotechnicznych, prowadzenia strzelnic, nauki i kursów strzelania;
- produkcji i dystrybucji energii elektrycznej;
- transportu osobowego i towarowego;
- prowadzenia aukcji publicznych;
- kontroli produktów ochrony roślin;
- prowadzenia biur turystycznych;
- ochrony majątku i mienia oraz usług detektywistycznych;
- usług pogrzebowych.

DOKUMENTY WYMAGANE DO REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Przy rejestracji **wolnych działalności gospodarczych** oprócz udokumentowania spełnienia warunków ogólnych, należy posiadać:

- wypełnione zgłoszenie rejestracyjne *(jednotný registrační formulář – JRF),* za pośrednictwem którego można jednocześnie dokonać rejestracji podatkowej, rejestracji do obowiązkowych ubezpieczeń oraz rejestracji

w Urzędzie Pracy. Formularz można uzyskać w którymkolwiek urzędzie CRM lub w internecie na stronie *www.mpo.cz*;
- zaświadczenie stwierdzające tytuł własności lub prawo do użytkowania obiektów lub lokali, w których wykonywana będzie działalność gospodarcza, o ile nie jest to miejsce zamieszkania wnioskodawcy;
- jeżeli osoba zagraniczna zamierza prowadzić działalność za pośrednictwem swej jednostki organizacyjnej (oddział, zakład), dokument stwierdzający istnienie przedsiębiorstwa poza granicami RCz;
- dokument o zapłaceniu opłaty administracyjnej 1.000 CZK przy pierwszej rejestracji, 500 CZK przy rejestracji następnych działalności;

W przypadku, gdy urząd rejestracyjny nie będzie miał wątpliwości co do poprawności tłumaczenia lub autentyczności podpisu czy pieczęci, dokumenty nie muszą być tłumaczone przez tłumacza przysięgłego oraz uwierzytelniane. Z praktyki wynika, że – zwłaszcza w przypadku osób zagranicznych – lepiej posługiwać się oryginałami lub uwierzytelnionymi kopiami.
Oprócz warunków ogólnych, dokumentów i zaświadczeń jak w przypadku rejestracji wolnej działalności gospodarczej, **przy rejestracji rzemieślniczej, wiązanej i koncesjonowanej** działalności gospodarczej, należy udokumentować spełnienie warunków szczególnych (załączniki Nr 1, 2 i 3 do UDG) oraz dodatkowo:
- w przypadku wyznaczenia przedstawiciela zawodowego (gwaranta) na rynku czeskim – dołączyć zaświadczenie o jego niekaralności oraz dokumenty poświadczające posiadanie kwalifikacji niezbędnych do realizacji działalności w danym kierunku oraz
- notarialne oświadczenie przedstawiciela zawodowego (gwaranta), że wyraża zgodę na pełnienie tej funkcji. Przedstawiciel zawodowy może podpisać takie oświadczenie bezpośrednio w urzędzie rejestracyjnym.

Osoby fizyczne z miejscem zamieszkania lub osoby prawne z siedzibą poza terytorium Republiki Czeskiej mogą na terytorium Republiki Czeskiej prowadzić działalność gospodarczą na tych samych warunkach i w tym samym zakresie jak osoby czeskie, o ile odrębne ustawy normujące działalność gospodarczą, nie stanowią inaczej.
Zgodnie z § 138 i 143 Kodeksu cywilnego, osoba prawna, założona wg prawa innego państwa i mająca siedzibę za granicą, w celu prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Republiki Czeskiej może przenieść swoją siedzibę do tego kraju lub powołać w tym kraju swą jednostkę organizacyjną. Przy zapisie do czeskiego rejestru handlowego, osoba ta jest zobo-

wiązana określić formę prawną, jaką do prowadzenia działalności gospodarczej w RCz przyjmuje.
Wewnętrzne stosunki prawne zagranicznej osoby prawnej, jak również odpowiedzialność wspólników lub członków zarządu tej osoby za zobowiązania finansowe spółki, z dniem nabycia mocy prawnej przeniesienia siedziby do RCz lub powołania jednostki organizacyjnej, reguluje prawo Republiki Czeskiej.
Zgodnie z § 26 czeskiej ustawy o międzynarodowym prawie prywatnym, zagraniczne osoby fizyczne i prawne, w zakresie praw majątkowych, mają takie same prawa i obowiązki jak obywatele tego kraju oraz czeskie osoby prawne.

5 SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO REJESTR HANDLOWY

Od 1 stycznia 2014 roku w Republice Czeskiej obowiązuje nowa ustawa Nr 90/2012 o spółkach handlowych i spółdzielniach zwana również ustawą o korporacjach handlowych. Od tej daty przestał również obowiązywać Kodeks handlowy (KH) Nr 513/1991.

Ustawa o korporacjach handlowych obejmuje tę część przepisów dawnego KH, które ściśle dotyczą spółek kapitałowych, osobowych i spółdzielni – pozostałe uregulowania związane ze stosunkami umownymi przedsiębiorców, konkurencją gospodarczą i rejestrem handlowym, zawarte są w nowym Kodeksie cywilnym Nr 89/2012 oraz ustawie o rejestrach publicznych Nr 304/2013.

Ustawa o korporacjach handlowych zalicza do korporacji handlowych spółki handlowe i spółdzielnie. Spółkami handlowymi w rozumieniu ustawy są **spółki osobowe**, tj. spółki jawne (veřejná obchodní společnost – v.o.s.) i komandytowe (komanditní společnost – k.s.), **spółki kapitałowe**, tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – sp. z o.o. (společnost s ručením omezeným – s.r.o.) i spółki akcyjne – s.a. (akciová společnost – a.s.) oraz **europejskie stowarzyszenia i związki gospodarcze**.

Wypisy z rejestru spółek oraz oddziałów osób zagranicznych, zarejestrowanych w czeskim Rejestrze Handlowym, można bezpłatnie uzyskać w formie elektronicznej na stronach internetowych Czeskiego Ministerstwa Sprawiedliwości:

www.justice.gov.cz. Wypisy elektroniczne mają charakter informacyjny i nie mogą być stosowane jako zaświadczenia czy dowody np. w postępowaniu sądowym. W celu uzyskania poświadczonego dokumentu należy się zwrócić do Sądu Rejestrowego bezpośrednio, lub za pośrednictwem punktów kontaktowych administracji czeskiej „Czech POINT". Informacja o usługach świadczonych przez te punkty kontaktowe oraz ich lokalizacji, dostępna jest na stronie *www.czechpoint.cz*

UREGULOWANIA W ZAKRESIE SPÓŁEK KAPITAŁOWYCH

Ustawa o korporacjach handlowych w porównaniu ze zniesionym Kodeksem handlowym dopuszcza większą swobodę w zakresie stosunków wewnętrznych spółek kapitałowych, przynosi nowe możliwości organizacyjne, redukuje wymagania kapitałowe przy ich zakładaniu, jak również (za wyjątkiem s.a.) znosi fundusz rezerwowy. Z drugiej strony podnosi odpowiedzialność władz w przypadku upadłości spółek oraz wprowadza nowe rozwiązania w zakresie gwarancji i odszkodowań.
Poniżej przedstawiamy najważniejsze aspekty prawne wynikające z ustawy o korporacjach handlowych, które zmieniają obowiązujące do końca 2013 r. prawo handlowe RCz i mogą odbiegać od uregulowań przyjętych w naszym kraju.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Wymagany minimalny kapitał zakładowy spółek z ograniczoną odpowiedzialnością zostaje obniżony do 1 CZK. Spółki z o.o. które już istnieją i posiadają wyższy kapitał zakładowy, mają możliwość jego obniżenia do tej wysokości.[1]
Najniższa wartość kapitału zakładowego w spółkach akcyjnych wynosi 2 mln CZK lub 80 tys. EUR, przy zniesieniu możliwości zawiązania spółki na podstawie publicznej subskrypcji akcji.
Przy zakładaniu spółki (nawet przy kapitale wynoszącym 1 CZK) istnieje konieczność posiadania specjalnego konta bankowego, tzn. że przed zarejestrowaniem spółki należy wnieść kapitał zakładowy na konto spółki, bez względu na jego wysokość.

[1] Zgodnie z Kodeksem handlowym RCz obowiązującym do 31.12.2013 r., minimalny kapitał zakładowy sp. z o.o. wynosił 200.000 CZK.

Umowa spółki lub karta założycielska (w przypadku jednego wspólnika) musi mieć formę aktu notarialnego. **Notariusz, który sporządził akty założycielskie, ma prawo dokonać bezpośredniego wpisu spółki do Rejestru Handlowego.** Oznacza to możliwość pominięcia Sądu Rejestrowego przy rejestracji spółek.

UDZIAŁY I AKCJE

Dotychczasowe powiązanie jednej akcji lub udziału z jednym głosem zostaje zniesione. Ustawa o korporacjach handlowych dopuszcza możliwość stosowania różnych proporcji akcji, udziałów oraz uprawnień do głosowania na walnym zgromadzeniu. Oznacza to, że w umowie spółki możliwy jest zapis, że jednej akcji lub jednemu udziałowi odpowiada większa liczba uprawnień do głosowania, jak również większy (nieproporcjonalny) udział w zysku.
W przypadku spółek z o.o. wprowadzono możliwość posiadania większej liczby udziałów przez tego samego wspólnika, tzn. że zniesiono zasadę: jeden wspólnik = jeden udział. Udziały zatem mogą być dzielone tak, aby mogły być zbywane podobnie jak akcje. Odwrotnie, większą liczbę udziałów tego samego rodzaju można połączyć w jeden udział. Sp. z o.o. ma również możliwość wyemitowania tzw. udziałów założycielskich, które mogą być zbywane poprzez indos, tak samo jak pozostałe papiery wartościowe np. weksle czy czeki.

WALNE ZGROMADZENIE

Zgodnie z Ustawą o korporacjach handlowych, decyzje walnego zgromadzenia mogą być podnajmowane w formie *per rollam*, tzn. że zarząd spółki może przesłać wspólnikom projekt uchwały z wnioskiem o jej przyjęcie lub odrzucenie do określonej daty. Głosowanie zgromadzenia wspólników może zatem odbywać się korespondencyjnie (elektronicznie) poprzez akceptację, negację lub brak reakcji na projekt uchwały. W przypadku sp. z o.o. taką możliwość podejmowania uchwał dopuszczono generalnie, tzn. że odstępstwa od tej zasady mogą być określone w umowie spółki. Natomiast w przypadku s.a. ta forma podejmowania decyzji musi być zawarta w statucie.
Umowa założycielska może również określać kworum niezbędne do podejmowania uchwał na walnym zgromadzeniu, tzn., że przestał obowiązywać przepis, który w przypadku sp. z o.o. ustanawiał kworum na 50%, a w przypadku s.a. na 30%. Kworum musi jednak być określone w umowie spółki lub statucie.

UDZIAŁ W ZYSKU

Obowiązuje zasada, że każdy wspólnik ma prawo do zysku proporcjonalnie do jego udziału w spółce. W umowie spółki stosunek ten można jednak zmienić. Wspólnicy mają prawo do zrzeczenia się zysku i jego zbycia w sposób przejrzysty i na podstawie własnej decyzji.
Zysk można dzielić jedynie na podstawie zwykłego lub nadzwyczajnego bilansu zamknięcia, pod warunkiem, że decyzja o jego podziale zostanie podjęta do 6 miesięcy od daty sporządzenia bilansu.
Ustawa dopuszcza również możliwość wypłacania zaliczek na poczet udziału w zysku w ciągu roku rozliczeniowego, na podstawie okresowego bilansu zamknięcia, który potwierdza istnienie zysku do podziału. Jeżeli zwykły bilans zamknięcia nie potwierdzi tego zysku, zaliczki podlegają zwrotowi.
Ustawa znosi wymóg tworzenia funduszu rezerwowego w przypadku sp. z o.o. W umowie spółki jego utworzenie może być jednak przewidziane. W przypadku s.a. fundusz rezerwowy jest obowiązkowy przy posiadaniu lub nabyciu przez spółkę akcji własnych – wartość funduszu rezerwowego powinna wtedy pokrywać co najmniej wartość tych akcji.
Wypłacanie zysku lub innych korzyści z własnych środków spółki organom statutowym jest zabronione, o ile mogłoby to doprowadzić do upadłości spółki.

WYNAGRODZENIA ORGANÓW STATUTOWYCH

Umowa o pracę członków zarządu spółek kapitałowych powinna obejmować wszelkie składniki przychodów z tytułu pracy, tj. dodatki funkcyjne, bonusy, udziały w zysku, itp. lub przynajmniej określać sposób wyliczenia tych składników. Brak takich danych w umowie uznaje się za pracę wykonywaną bez tych dodatków.
Członek zarządu możne utracić prawo do wynagrodzenia w przypadku udokumentowania działania sprzecznego z interesami spółki, prowadzącego do pogorszenia jej wyników finansowych. W przypadku stwierdzenia, że członek zarządu nie wykonywał działań zmierzających do odwrócenia upadłości spółki, jest on zobowiązany do zwrotu otrzymanego wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w spółce, za okres do dwóch lat poprzedzających upadłość spółki.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ I GWARANCJE

Jeżeli pracownik spółki kapitałowej naruszy swe uprawnienia, jest zobowiązany do zwrotu korzyści pozyskanych na skutek przekroczenia tych uprawnień, jak

również do pokrycia strat wyrządzonych spółce. W przypadku niewypłacalności spółki, jej wierzyciele mają prawo domagać się zwrotu swych należności od członków zarządu. W celu wyzbycia się odpowiedzialności za zobowiązania spółki, zarząd winien udokumentować, że podjął wszelkie niezbędne starania w celu odwrócenia tego stanu.
W przypadku zaniedbań ze strony członka zarządu, które były przyczyną upadłości spółki lub wpłynęły na niekorzyść wierzycieli w trakcie postępowania upadłościowego, sąd może zakazać pełnienia danej osobie funkcji członka zarządu na okres do 3 lat.

REJESTR HANDLOWY

Zgodnie z ustawą Nr 304/2013 o rejestrach publicznych osób prawnych i fizycznych (§ 42), do Rejestru handlowego (RH) zapisywane są korporacje handlowe (spółki prawa handlowego oraz spółdzielnie). Obowiązek zapisu do RH mają również zagraniczne osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na terytorium Republiki Czeskiej za wyjątkiem osób fizycznych z krajów UE, EOG i Konfederacji Szwajcarskiej.
Wszystkie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na rynku czeskim mają obowiązek rejestracji w RH w przypadku, jeżeli ich przychody bez podatku VAT, za kolejne 2 lata obrachunkowe przekraczają kwotę 120 mln CZK. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na rynku czeskim mogą się zarejestrować w RH również dobrowolnie.
Osoba zagraniczna wnioskująca o dokonanie wpisu do RH jest zobowiązana udokumentować, że najpóźniej w dniu rejestracji nabędzie prawo do wykonywania czynności, która ma być wpisana w RH jako jej przedmiot działalności, o ile dane te nie są dostępne w systemie informacyjnym administracji publicznej.
Do wniosku o rejestrację w RH należy załączyć dokument własności lokalu, w którym ma być prowadzona działalność gospodarcza, o ile dane te nie są dostępne w systemie informacyjnym administracji publicznej, ewentualnie umowę najmu lokalu lub zgodę właściciela lokalu na lokalizację siedziby lub prowadzenie działalności pod danym adresem.
Osoba zagraniczna zobowiązana jest również do podania Sądowi Rejestrowemu **adresu korespondencyjnego na terytorium RCz** lub adresu pełnomocnika (również na terytorium RCz) do korespondencji urzędowej.
Wniosek o rejestrację składa się w Sądzie Rejestrowym na formularzu w formie papierowej lub elektronicznej. **Rejestracji może dokonać również bezpośrednio notariusz, który sporządził umowę spółki lub kartę założycielską.**

Oprócz najważniejszych danych spółki lub osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, takich jak: firma, siedziba, forma prawna, przedmiot działalności, zarząd, prokura oraz numer identyfikacyjny, do RH wpisywane są również informacje o:

- wysokości kapitału zakładowego,
- wysokości wkładu każdego wspólnika, rodzaju praw związanych z posiadanymi udziałami, ewent. liczbie wydanych akcji i ich rodzaju,
- zbyciu zakładu spółki, przekazaniu do zastawu lub najmu,
- podporządkowaniu się spółki przepisom ustawy o korporacjach handlowych,
- wstrzymaniu uprawnień funkcyjnych członkom zarządu lub prokurentom,
- istnieniu prawa zastawu na udziały korporacji, ewentualnie zakazie ich zbywania,
- adresach pobytu (siedziby) wspólników, itp.

W przypadku osób (prawnych i fizycznych) z siedzibą lub miejscem zamieszkania w jednym z krajów członkowskich UE, do RH wpisuje się:

- firmę oraz siedzibę zakładanego przedsiębiorstwa lub jego oddziału, jeżeli jest inna niż przedsiębiorstwa macierzystego, numer identyfikacyjny;
- przedmiot działalności przedsiębiorstwa lub jego zakładu;
- nazwę oraz nr rejestru, w którym osoba zagraniczna jest zarejestrowana;
- firmę oraz formę prawną osoby zagranicznej;
- dane nt. organu statutowego lub jej członków w zakresie określonym w przepisach prawnych;
- dane nt. kierownika jednostki organizacyjnej (oddziału, zakładu) powołanego w RCz oraz miejsca jego zamieszkania, w zakresie określonym w przepisach prawnych;
- rozwiązanie przedsiębiorstwa osoby zagranicznej, powołanie likwidatora oraz zakres jego uprawnień, zakończenie likwidacji;
- ogłoszenie upadłości, postępowania naprawczego lub podobnych procedur wobec osoby zagranicznej;
- zakończenie działalności przedsiębiorstwa lub jego oddziału w Republice Czeskiej.

Częścią składową RH jest tzw. **Rejestr Dokumentów (RD),** gdzie przechowywane są najważniejsze dokumenty dotyczące osoby wpisanej do RH. Dokumenty które powinny być przekazane do RD określa § 66 ustawy o rejestrach publicznych. **W przypadku osób zagranicznych z UE oraz ich jednostek organizacyjnych do RD należy przekazać również:**

- podstawowe dane finansowe osoby zagranicznej podlegające kontroli finansowej, które zgodnie z prawem kraju siedziby podawane są do publicznej wiadomości,
- umowę spółki, statut oraz podobne akty, na podstawie których osoba zagraniczna została założona, włącznie ich zmian i nowelizacji;
- oświadczenie organu rejestrowego w kraju siedziby firmy zagranicznej o dokonanej rejestracji firmy w miejscowej ewidencji przedsiębiorców, o ile rejestracja taka jest wymagana wg prawa miejscowego.

Dokumenty te są jawne i dostępne w formie elektronicznej np. na stronie czeskiego Ministerstwa Finansów *http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz*

Jeżeli na terytorium Republiki Czeskiej prowadzi działalność kilka jednostek organizacyjnych (oddziałów, zakładów) tej samej osoby zagranicznej, wymagane dokumenty mogą być złożone w RD tylko jednej z tych jednostek. W takim przypadku w RD pozostałych jednostek powinna być odpowiednia adnotacja z określeniem Sądu Rejestrowego, w którym znajdują się wymagane akta osoby zagranicznej.

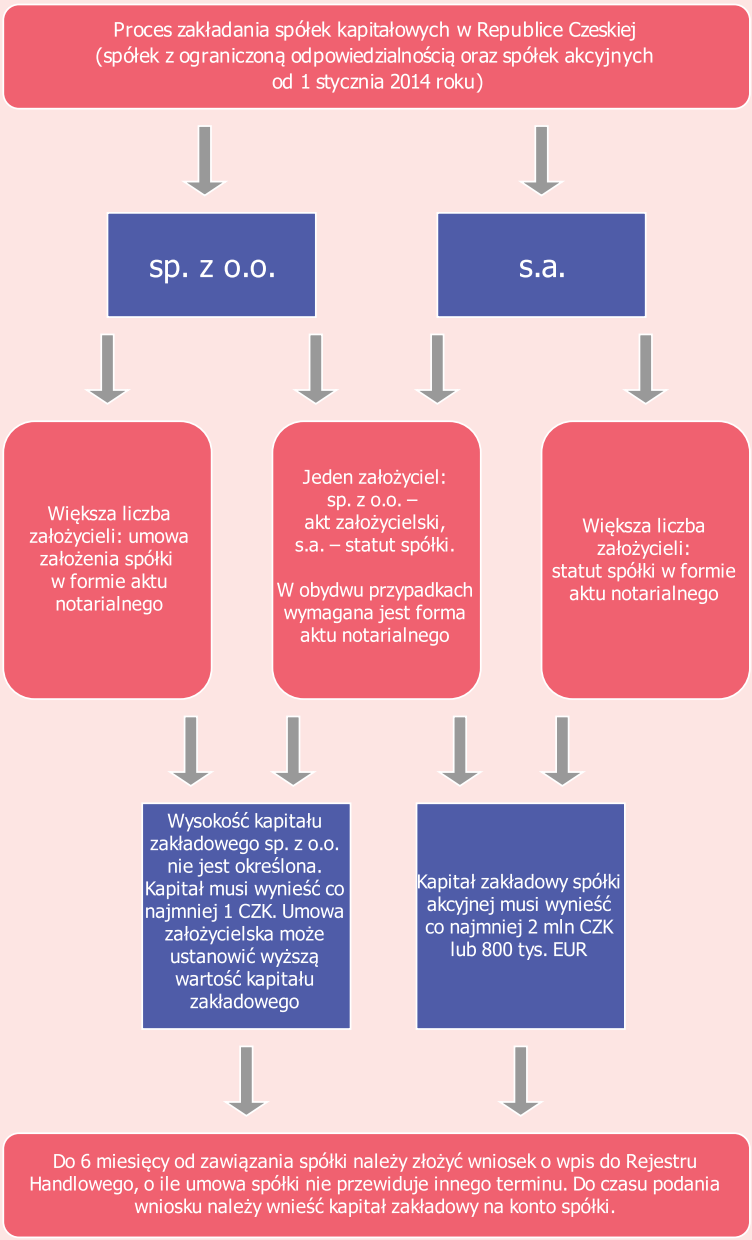
Proces zakładania spółek kapitałowych w Republice Czeskiej (spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółek akcyjnych od 1 stycznia 2014 roku)
sp. z o.o.
s.a.
Większa liczba założycieli: umowa założenia spółki w formie aktu notarialnego
Jeden założyciel: sp. z o.o. – akt założycielski, s.a. – statut spółki.
W obydwu przypadkach wymagana jest forma aktu notarialnego
Większa liczba założycieli: statut spółki w formie aktu notarialnego
Wysokość kapitału zakładowego sp. z o.o. nie jest określona. Kapitał musi wynieść co najmniej 1 CZK. Umowa założycielska może ustanowić wyższą wartość kapitału zakładowego
Kapitał zakładowy spółki akcyjnej musi wynieść co najmniej 2 mln CZK lub 800 tys. EUR
Do 6 miesięcy od zawiązania spółki należy złożyć wniosek o wpis do Rejestru Handlowego, o ile umowa spółki nie przewiduje innego terminu. Do czasu podania wniosku należy wnieść kapitał zakładowy na konto spółki.
Wpis do RH

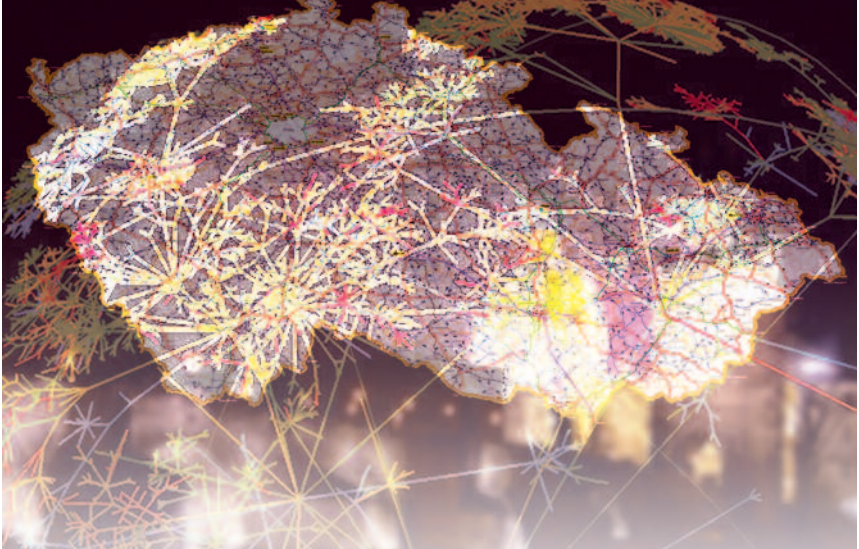

6 ODDZIAŁ OSOBY ZAGRANICZNEJ W REPUBLICE CZESKIEJ

ODDZIAŁY OSÓB ZAGRANICZNYCH Z KRAJÓW UE

Podmiot zagraniczny może prowadzić działalność gospodarczą na terytorium RCz również za pośrednictwem swej jednostki organizacyjnej tj. zakładu czy oddziału „závod, odštěpný závod". W celu powołania oddziału na terytorium Republiki Czeskiej należy postępować zgodnie z przepisami prawnymi, które regulują ich zakładanie. Przepisami tymi są: **ustawa Nr 455/1991 o działalności gospodarczej** z późn. zm. *(Zákon o živnostenském podnikání)* **Kodeks cywilny Nr 89/2012, oraz ustawa Nr 90/2012 o korporacjach handlowych**.

Oddział osoby zagranicznej, powołany na podstawie ww. przepisów ma takie same prawa i obowiązki jak którakolwiek inna czeska osoba prawna, mimo że nie posiada własnej osobowości prawnej. Stanowi jednak samodzielnie działającą, wyodrębnioną majątkowo i księgowo jednostkę organizacyjną, zobowiązaną do pełnienia wszelkich powinności wynikających z prawa czeskich uregulowań prawnych dot. działalności gospodarczej. Od spółek prawa handlowego różni się tym, że przy jego rejestracji nie wnosi się kapitału zakładowego, używa firmy swego założyciela oraz nie powołuje osoby sprawującej zarząd (jednatel), lecz mianuje kierownika oddziału (vedoucí odštěpného závodu).

Do założenia oddziału niezbędna jest decyzja zarządu osoby zagranicznej o jego powołaniu, wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej „Živnostenský úřad“ oraz wniosek o rejestrację w Rejestrze handlowym (RH). Zgodnie z ustawą nr 304/2013 o rejestrach publicznych osób prawnych i fizycznych (§ 50), **w przypadku oddziałów osób zagranicznych z krajów UE do RH wpisuje się:**

a) firmę oddziału, o ile różni się od firmy osoby zagranicznej, siedzibę oddziału oraz jego numer identyfikacyjny,
b) przedmiot działalności oddziału,
c) nazwę urzędu ewidencyjnego, w którym osoba zagraniczna jest zarejestrowana, o ile była zarejestrowana, jej nr identyfikacyjny,
d) firmę osoby zagranicznej oraz jej formę prawną,
e) dane wymagane w ustawie o rejestrach publicznych odnośnie członka organu statutowego lub prokurenta,
f) dane wymagane w ustawie o rejestrach publicznych odnośnie kierownika oddziału oraz adresu jego pobytu, ewent. zamieszkania, o ile są to miejsca różne,
g) dane dot. zaniku osoby zagranicznej, powołania i uprawnień likwidatora oraz jego dane identyfikacyjne, jak też dane o zakończeniu likwidacji osoby zagranicznej,
h) dane dot. ogłoszenia upadłości lub wszczęcia innej podobnej procedury względem osoby zagranicznej,
i) dane o zakończeniu działalności oddziału w Republice Czeskiej.

Kierownik oddziału jest przedstawicielem założyciela na terytorium RCz. Może nim być osoba fizyczna bez względu na obywatelstwo i miejsce zamieszkania. Ta sama osoba może być członkiem zarządu osoby zagranicznej oraz kierownikiem jego oddziału w Czechach.
Oddziały osób zagranicznych prowadzą rachunkowość i sprawozdawczość wg przepisów czeskich. Przepisy czeskie zezwalają na zaliczenie kosztów przedsiębiorstwa macierzystego, ponoszonych w związku z działalnością oddziału za granicą, do kosztów oddziału lub podział ogólnego zysku brutto pomiędzy przedsiębiorstwem macierzystym, a jego oddziałami zagranicznymi.
Zgodnie z Umową między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku sporządzoną w Warszawie dnia 13 września 2011 r., nie wymagają rejestracji w formie oddziału (zakładu) osoby zagranicznej, następujące formy działalności:

a) roboty budowlane, konstrukcyjne, montażowe lub instalacyjne oraz czynności nadzorcze z nimi związane, jeśli okres ich prowadzenia trwa krócej niż dwanaście miesięcy;
b) świadczenie usług, włączając usługi doradcze lub małżeńskie, jeżeli okres ich świadczenia nie przekracza sześciu miesięcy w jakimkolwiek dwunastomiesięcznym okresie;
c) użytkowanie placówek, które służą wyłącznie do składowania, wystawiania lub dostawy dóbr lub towarów należących do przedsiębiorstwa;
d) utrzymywanie zapasów dóbr lub towarów należących do przedsiębiorstwa wyłącznie w celu składowania, wystawiania lub dostawy;
e) utrzymywanie zapasów dóbr lub towarów należących do przedsiębiorstwa, wyłącznie w celu przetwarzania przez inne przedsiębiorstwo;
f) utrzymywanie stałej placówki wyłącznie w celu zakupu dóbr lub towarów albo zbierania informacji dla przedsiębiorstwa;
g) utrzymywanie stałej placówki wyłącznie w celach prowadzenia dla przedsiębiorstwa jakiejkolwiek innej działalności o charakterze przygotowawczym lub pomocniczym;
h) utrzymywanie stałej placówki wyłącznie w celu łącznego prowadzenia jakichkolwiek rodzajów działalności wymienionych w literach c) – g), pod warunkiem, że całkowita działalność tej placówki, wynikająca z takiego połączenia, ma charakter przygotowawczy lub pomocniczy.

Zgodnie z umową jw., jeżeli osoba posiada pełnomocnictwo do zawierania umów w imieniu przedsiębiorstwa i wykonuje to pełnomocnictwo, uważa się, że przedsiębiorstwo to ma zakład w zakresie każdego rodzaju działalności, którą osoba ta podejmuje dla przedsiębiorstwa, chyba że czynności te, gdyby były wykonywane za pośrednictwem stałej placówki, nie prowadziłyby do uznania jej za zakład.
W świetle umowy, przedsiębiorstwo nie posiada zakładu na terytorium RCz, jeżeli wykonuje ono w tym kraju czynności za pośrednictwem pośrednika, generalnego komisanta albo jakiegokolwiek innego niezależnego przedstawiciela, pod warunkiem, że osoba ta działa w ramach swojej zwykłej działalności.
W ramach prowadzenia działalności gospodarczej na terenie RCz należy wziąć pod uwagę także możliwości tymczasowego świadczenia usług przez podmiot zagraniczny. Skorzystanie z tej możliwości w niektórych przypadkach może spełniać potrzeby zagranicznego przedsiębiorcy. Szczegółowe informacje na temat tymczasowego i okazjonalnego świadczenia usług na terytorium Republiki Czeskiej przedstawiamy w odrębnym rozdziale.

7 ZASADY TYMCZASOWEGO ŚWIADCZENIA USŁUG

Zasady świadczenia usług w RCz reguluje ustawa Nr 222/2009 o swobodzie świadczenia usług. Ustawa implementuje do czeskiego prawodawstwa dyrektywę 2006/123/WE o usługach na rynku wewnętrznym, liberalizującą zasady świadczenia usług na rynku UE. **Dyrektywa usługowa**, a tym samym ustawa, **nie ma zastosowania** do usług kompleksowo uregulowanych na poziomie Unii (usługi finansowe, łączność elektroniczna, usługi transportowe, usługi w zakresie opieki zdrowotnej, agencje pracy tymczasowej, usługi ochrony osobistej, usługi audiowizualne, działalność hazardowa, niektóre usługi społeczne, usługi świadczone przez notariuszy i komorników powołanych na mocy aktu rządowego).

Tymczasowa działalność usługowa na terytorium Republiki Czeskiej może być świadczona przez usługodawcę prowadzącego działalność gospodarczą w **państwie członkowskim UE**, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą w państwie, które zawarło ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi umowę regulującą swobodę świadczenia usług.

Usługodawca zamierzający świadczyć tymczasową działalność usługową na terytorium Republiki Czeskiej nie musi dokonywać wpisu do rejestru ewidencji działalności gospodarczej w Czechach, wystarczy, że ma uprawnienia

do świadczenia danej usługi w kraju, w którym ma swoją siedzibę lub stałe miejsce zamieszkania.

Tymczasowe świadczenie usług nie obejmuje usług, których świadczenie wymaga regularności oraz tak zwanych usług użyteczności publicznej, tj. takich usług, których świadczenie wymaga spełnienia szczególnych praw i obowiązków wynikających z odrębnych aktów normatywnych. Takimi usługami są np.: dostawa energii elektrycznej i gazu, usługi pocztowe, zarządzanie lotniskami i portami, transport publiczny, dostawa wody, odprowadzanie nieczystości, zagospodarowywanie odpadów.

USŁUGI REGULOWANE

Zgodnie z ustawą Nr 18/2004 o uznawaniu kwalifikacji zawodowych osoba, która zamierza tymczasowo i okazjonalnie świadczyć usługi na terenie RCz **w ramach działalności regulowanej** (rzemieślniczej, wiązanej lub koncesjonowanej), o której mowa w ustawie Nr 455/1991 o działalności gospodarczej, ma obowiązek przed rozpoczęciem ich świadczenia złożyć pisemne zawiadomienie w Ministerstwie Przemysłu i Handlu Republiki Czeskiej (MPO). Formularze zawiadomienia odstępne są na stronie:
http://www.mpo.cz/dokument50168.html
Do zawiadomienia o zamiarze tymczasowego świadczenia usług należy załączyć:

- dowód tożsamości potwierdzający obywatelstwo ew. dokument potwierdzający status osoby zamierzającej świadczyć usługę (np. członek rodziny obywatela RP),
- zaświadczenie potwierdzające, że usługodawca wykonuje dany zawód lub działalność w innym państwie członkowskim UE oraz, że w chwili składania zaświadczenia nie jest objęty zakazem (nawet tymczasowym) wykonywania tego zawodu lub działalności,
- dokument potwierdzający kwalifikacje zawodowe,
- dokument potwierdzający wykonywanie danej działalności regulowanej przez co najmniej dwa lata w okresie ostatnich dziesięciu lat albo dokument potwierdzający uzyskanie wykształcenia w zakresie działalności regulowanej w przypadku gdy w państwie siedziby usługodawcy działalność ta nie jest regulowana,
- dokument o ubezpieczeniu od odpowiedzialności za ewentualne szkody wyrządzone przy świadczeniu usług w przypadku gdy taki dokument wymagany jest przepisami RCz.

Wypełniany i podpisany formularz zawiadomienia wraz z uwierzytelnionymi kopiami ww. dokumentów oraz ich tłumaczeniami na jęz. czeski należy złożyć lub przesłać do Ministerstwa Przemysłu i Handlu Republiki Czeskiej.
Usługodawca jest zobowiązany do bezzwłocznego poinformowania MPO o zmianie danych w stosunku do danych wcześniej przekazanych. Jeśli usługodawca zamierza wykonywać czynności regulowane po upływie 12 miesięcy od dnia zawiadomienia, ma obowiązek złożenia ponownego zawiadomienia w MPO. W tym przypadku obowiązek przedkładania dokumentów dotyczy tylko danych, które zostały zmienione w stosunku do przekazanych poprzednio.
MPO prowadzi ewidencję usługodawców oraz informacji przez nich przekazanych, wydaje odpisy lub zaświadczenia o wpisach do ewidencji lub zaświadczenia, iż dany wpis w ewidencji nie figuruje.
Usługodawca jest zobowiązany do zapewnienia wykonywania czynności, określonych w załączniku Nr 5 do ustawy o prowadzeniu działalności gospodarczej, wyłącznie przez osoby fizyczne uprawnione do wykonywania danego zawodu. Warunek uprawnienia do wykonywania zawodu uznaje się za spełniony, jeżeli usługodawca przedłoży dokument o kwalifikacjach uznanych w kraju ich uzyskania lub, jeśli dana działalność nie jest w państwie siedziby usługodawcy regulowana, dokument potwierdzający, że osoba wykonywała daną działalność przez co najmniej dwa lata w okresie ostatnich dziesięciu lat. Spełnienie powyższego wymogu podlega kontroli Urzędu ds. Działalności Gospodarczej – *www.zivnostenskyurad.cz*.
Osoby fizyczne i prawne, świadczące tymczasowe usługi na terytorium RCz prowadzące jakąkolwiek działalność lub działalność regulowaną, mają obowiązek podczas kontroli Urzędu ds. Działalności Gospodarczej przedłożyć dowód tożsamości, dokument potwierdzający obywatelstwo, zameldowanie usługodawcy w kraju pochodzenia i zaświadczenia o zgodności wykonywanej działalności z prawem kraju pochodzenia.
Przedsiębiorcy sprzedający swoje towary lub świadczący usługi w Republice Czeskiej, którzy nie posiadają siedziby oraz miejsca prowadzenia działalności w Czechach, mają zgodnie z §6c) ust. 2) czeskiej ustawy Nr 235/2004 o podatku VAT **obowiązek zarejestrowania się jako płatnik podatku VAT w Republice Czeskiej** bez względu na to, czy są płatnikami podatku VAT w Polsce. Więcej informacji na ten temat rejestracji do podatku VAT znajduje się w rozdziale 11.
Zasady rozliczania podatku VAT w przypadku świadczenia usług elektronicznych opisane zostały w rozdziale 10.

8 UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Zasady uznawania kwalifikacji zawodowych w Republice Czeskiej reguluje ustawa Nr 18/2004 o uznawaniu kwalifikacji zawodowych oraz innych umiejętności obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej z późniejszymi zmianami (zwana dalej ustawą o uznawaniu kwalifikacji) oraz ustawa Nr 455/1991 o działalności gospodarczej z późniejszymi zmianami (zwana dalej ustawą o działalności gospodarczej).

Problematyka uznawania kwalifikacji w celu wykonywania danego zawodu na terytorium Republiki Czeskiej dotyczy ok. 370 profesji i czynności specjalistycznych, których rozpoczęcie i wykonywanie normowane jest obowiązującymi w tym kraju przepisami prawnymi. **Procedury uznawania kwalifikacji dotyczą zatem tzw. zawodów i czynności regulowanych.**

Osoby zainteresowane wykonywaniem czynności (zawodu) na terytorium Republiki Czeskiej powinny najpierw sprawdzić czy dana czynność jest na tym rynku regulowana czy nie. Jeżeli jest regulowana, to bez spełnienia wymogów wynikających z czeskich przepisów prawnych odnośnie kwalifikacji, umiejętności, stażu pracy oraz innych, nie można jej wykonywać. Jeżeli natomiast dana czynność (zawód) nie jest regulowana, można ją wykonywać od zaraz w zależności od uzgodnień z potencjonalnym czeskim pracodawcą lub zleceniodawcą.

Lista zawodów i czynności regulowanych w porządku alfabetycznym znajduje na stronie internetowej Ministerstwa Szkolnictwa, Młodzieży

i Wychowania Fizycznego Republiki Czeskiej – bezpośredni dostęp na: *http://uok.msmt.cz/uok/ru_list.php*

Jeżeli okaże się, że dany zawód lub czynność znajduje się na liście o której mowa wyżej, osoba zagraniczna zainteresowana jej wykonywaniem na terytorium Republiki Czeskiej, jest zobowiązana zwrócić się do właściwej czeskiej instytucji państwowej z wnioskiem o uznanie kwalifikacji lub umiejętności, które nabyła we własnym kraju (np. w Polsce). Dopiero po otrzymaniu zaświadczenia o uznaniu kwalifikacji osoba ta może rozpocząć jej realizację w tym kraju.

Instytucją właściwą w sprawie uznawania kwalifikacji jest instytucja lub urząd bezpośrednio nadzorujący daną czynność (np. w przypadku górnictwa Czeski Urząd Górniczy, a w przypadku czynności adwokackich Czeska Izba Adwokacka). Wniosek w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych można również złożyć do Ministerstwa Szkolnictwa, Młodzieży i Wychowania Fizycznego Republiki Czeskiej, które przekaże wniosek instytucji właściwej.

Jeżeli zainteresowany ma zamiar wykonywać czynności regulowane jako samodzielny przedsiębiorca (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą) lub jako jego przedstawiciel, ewentualnie jednorazowo, wniosek o uznanie kwalifikacji zawodowych składa do Ministerstwa Przemysłu i Handlu Republiki Czeskiej.

Formularz wniosku dostępny jest na stronie Ministerstwa Szkolnictwa, Młodzieży i Wychowania Fizycznego – bezpośredni dostęp na: *http://uok.msmt.cz/uok/forms.php*

Podstawowe wymogi wniosku określa § 22 ustawy o uznawaniu kwalifikacji, są nimi:

- imię i nazwisko, data urodzenia, adres do korespondencji,
- nazwa czynności regulowanej, którą zainteresowany zamierza wykonywać w Republice Czeskiej,
- forma realizacji danej czynności (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, przedstawiciel przedsiębiorcy, umowa o pracę).

Do wniosku należy załączyć:

- dokument tożsamości poświadczający obywatelstwo, ewentualnie dokument potwierdzający status prawny osoby,
- świadectwo kwalifikacji zawodowej nabytej we własnym kraju,
- inny dokument o nabyciu umiejętności zawodowych,
- dokument potwierdzający wniesienie opłaty urzędowej.

Urząd właściwy ds. uznawania kwalifikacji zawodowych wydaje decyzję w terminie do 60 dni od dnia doręczenia wniosku i dostarczenia wszystkich niezbędnych dokumentów. Po zakończeniu procedury, urząd zwraca wnioskodawcy dokumenty poświadczające uzyskanie kwalifikacji zawodowych w ciągu 15 dni roboczych od dnia, kiedy decyzja nabyła mocy prawnej.

DZIAŁALNOŚCI REGULOWANE

Działalności regulowane to czynności, które można wykonywać na terytorium Republiki Czeskiej jedynie po nabyciu odpowiednich kwalifikacji zawodowych i/lub odbyciu praktyki zawodowej. W przypadku zamiaru wykonywania takiej działalności, przedsiębiorca bądź osoba przez niego wyznaczona do jej wykonywania, jest zobowiązana udokumentować posiadanie kwalifikacji i umiejętności wg opisanych wyżej procedur.

W ustawie o działalności gospodarczej, działalności regulowane rozdzielone są do trzech grup w zależności od stopnia wymagań kwalifikacyjnych oraz praktycznych stawianych ich wykonawcom, jak też procedur pozyskiwania uprawnień do ich realizacji.

Działalności regulowane wg ustawy o działalności gospodarczej, to czynności rzemieślnicze, wiązane oraz koncesjonowane. Ogólną specyfikację tych czynności wraz z wymaganiami niezbędnym do ich realizacji na terytorium Republiki Czeskiej podano w załącznikach od 1 do 3 do ww. ustawy. Szczegółowy opis czynności rzemieślniczych, wiązanych oraz koncesjonowanych znajduje się w rozporządzeniu Rady Ministrów Nr 469/2000.

Jeżeli w ramach kwalifikacji zawodowych wymagane jest odbycie praktyki zawodowej, jest ona rozumiana jako wykonywanie specjalistycznych czynności zawodowych związanych z daną branżą lub branżą pokrewną. Za branże pokrewne uważa się branże, które stosują takie same lub podobne metody pracy lub wykorzystują podobną wiedzę specjalistyczną.

W wybranych 12 rodzajach działalności, wymienionych w załączniku nr 5 do ustawy o działalności gospodarczej, kwalifikacje zawodowe muszą spełniać wszystkie osoby, które je wykonują (przedsiębiorcy oraz wszyscy zatrudnieni pracownicy).

Bliżej na temat podziału i rodzajów działalności gospodarczych piszemy w rozdziale 4 – Prowadzenie działalności gospodarczej.

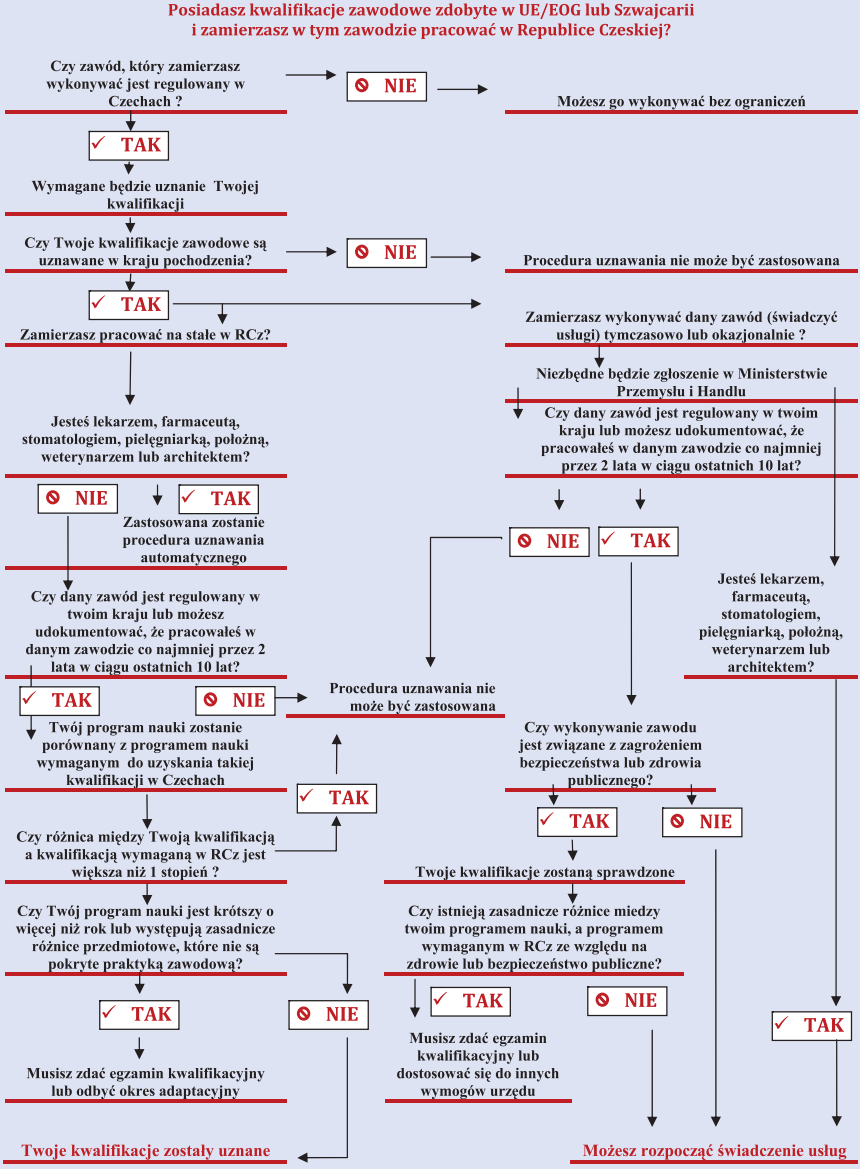
Posiadasz kwalifikacje zawodowe zdobyte w UE/EOG lub Szwajcarii
i zamierzasz w tym zawodzie pracować w Republice Czeskiej?
Czy zawód, który zamierzasz wykonywać jest regulowany w Czechach ?
NIE
Możesz go wykonywać bez ograniczeń
TAK
Wymagane będzie uznanie Twojej kwalifikacji
Czy Twoje kwalifikacje zawodowe są uznawane w kraju pochodzenia?
NIE
Procedura uznawania nie może być zastosowana
TAK
Zamierzasz pracować na stałe w RCz?
Zamierzasz wykonywać dany zawód (świadczyć usługi) tymczasowo lub okazjonalnie ?
Niezbędne będzie zgłoszenie w Ministerstwie Przemysłu i Handlu
Jesteś lekarzem, farmaceutą, stomatologiem, pielęgniarką, położną, weterynarzem lub architektem?
Czy dany zawód jest regulowany w twoim kraju lub możesz udokumentować, że pracowałeś w danym zawodzie co najmniej przez 2 lata w ciągu ostatnich 10 lat?
NIE
TAK
Zastosowana zostanie procedura uznawania automatycznego
NIE
TAK
Jesteś lekarzem, farmaceutą, stomatologiem, pielęgniarką, położną, weterynarzem lub architektem?
Czy dany zawód jest regulowany w twoim kraju lub możesz udokumentować, że pracowałeś w danym zawodzie co najmniej przez 2 lata w ciągu ostatnich 10 lat?
TAK
NIE
Procedura uznawania nie może być zastosowana
Czy wykonywanie zawodu jest związane z zagrożeniem bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego?
Twój program nauki zostanie porównany z programem nauki wymaganym do uzyskania takiej kwalifikacji w Czechach
TAK
TAK
NIE
Czy różnica między Twoją kwalifikacją a kwalifikacją wymaganą w RCz jest większa niż 1 stopień ?
Twoje kwalifikacje zostaną sprawdzone
Czy Twój program nauki jest krótszy o więcej niż rok lub występują zasadnicze różnice przedmiotowe, które nie są pokryte praktyką zawodową?
Czy istnieją zasadnicze różnice miedzy twoim programem nauki, a programem wymaganym w RCz ze względu na zdrowie lub bezpieczeństwo publiczne?
TAK
NIE
TAK
NIE
TAK
Musisz zdać egzamin kwalifikacyjny lub odbyć okres adaptacyjny
Musisz zdać egzamin kwalifikacyjny lub dostosować się do innych wymogów urzędu
Twoje kwalifikacje zostały uznane
Możesz rozpocząć świadczenie usług

9 PODATEK DOCHODOWY

Ustawa Nr 586/1992 o podatkach dochodowych z późniejszymi zmianami (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů), zwana dalej „UPD" reguluje podatek dochodowy od osób fizycznych i prawnych.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH (PDOF)

Podatnicy PDOF

Podatnikiem podatku są osoby fizyczne. Z punktu widzenia określenia obowiązku podatkowego oraz sposobu zapłaty podatku, istotny jest podział na rezydentów i nierezydentów podatkowych.
Rezydentami podatkowymi są osoby, które mają miejsce zamieszkania lub zwykle przebywają na terytorium RCz przez co najmniej 183 dni w danym roku kalendarzowym (w jednym lub kilku okresach), za wyjątkiem studiów lub leczenia. Do okresu 183 dni zalicza się każdy rozpoczęty dzień pobytu w RCz. Rezydenci podatkowi mają nieograniczony obowiązek podatkowy tzn., że opodatkowaniu podlegają wszystkie osiągnięte przez nich dochody zarówno w Czechach jak i za granicą (również w Polsce).
Nierezydentami podatkowymi są osoby, których, na podstawie określonych wyżej kryteriów, nie można uznać za rezydentów. Osoby te

mają ograniczony obowiązek podatkowy tzn., że opodatkowaniu podlegają dochody, które osoby te uzyskują wyłącznie ze źródeł na terytorium RCz.

Przedmiot opodatkowania PDOF

Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych są:
- dochody z czynności zależnej (wynagrodzenia) oraz korzyści płynące z pełnionych funkcji (§ 6 UPD),
- dochody z działalności gospodarczej oraz z innej samodzielnie wykonywanej działalności zarobkowej (§ 7 UPD),
- dochody kapitałowe (§ 8 UPD),
- dochody z wynajmu (§ 9 UPD),
- pozostałe dochody (§ 10 UPD).

Dochód mogą stanowić zarówno środki pieniężne, jak też niepieniężne, uzyskane również w drodze wymiany.
Dochody nie podlegające opodatkowaniu są szczegółowo omówione w § 4 UPD. Należą do nich np. stypendia, emerytury, renty, odszkodowania, niektóre przychody ze sprzedaży majątku ruchomego i nieruchomego, wygrane w konkursach i na loteriach publicznych, niektóre nagrody w zawodach sportowych.

Zeznanie podatkowe, okres rozliczeniowy

Zeznanie podatkowe składa osoba fizyczna, której przychody w danym roku podatkowym przekroczyły 15.000 CZK, o ile nie są to przychody zwolnione z podatku lub przychody opodatkowane odrębną stawką (np. dywidendy, udziały w zyskach spółek z o.o., oprocentowania wkładów bankowych itp.). Obowiązek złożenia zeznania podatkowego ma również osoba, której przychody nie przekroczyły 15.000 CZK rocznie, ale wykazuje stratę podatkową (§ 38g UPD).
Okresem rozliczeniowym jest rok kalendarzowy. Jeżeli podatnik nie korzysta z usług doradcy podatkowego, zobowiązany jest złożyć zeznanie podatkowe oraz uiścić należny podatek do 31 marca roku następnego po roku podatkowym. Jeżeli z tych usług korzysta, terminem do złożenia zeznania podatkowego jest 30 czerwca roku następnego po roku podatkowym.

Kwoty nie podlegające opodatkowaniu

Na podstawie § 15 UPD, od podstawy opodatkowania można odliczyć tzw. nie podlegające opodatkowaniu części podstawy. Należą do nich m.in. oprocentowanie kredytów udzielonych na potrzeby mieszkaniowe wg odrębnych przepisów (maksymalnie do 300.000 CZK), darowizny w wysokości łącznej co najmniej 2% (min. 1.000,- CZK) i co najwyżej 10% podstawy opodatkowania, składki na dodatkową emeryturę do wysokości 12.000 CZK, składki na ubezpieczenie na życie do wysokości 12.000 CZK, składki z tytułu członkostwa w związkach zawodowych do wysokości 3.000 CZK, wydatki na egzaminy potwierdzające podniesienie kwalifikacji do wysokości 10.000 CZK.

Odliczenia od podatku

Od podatku można odliczyć (§ 35ba i § 35c UPD) w CZK

Wyszczególnienie	2014	2015
a) na każdego podatnika	24.840,-	24.840,-
b) na współmałżonka, którego roczne przychody nie przekraczają 68.000 CZK	24.840,-	24.840,-
c) na dziecko będące na utrzymaniu podatnika	13.404,-	na pierwsze dziecko 13.404,- na drugie dziecko 15.804,- na trzecie dziecko 17.004,-
d) na podatnika pobierającego niepełną rentę inwalidzką	2.520,-	2.520,-
e) na podatnika pobierającego pełną rentę inwalidzką	5.040,-	5.040,-
f) na podatnika posiadającego legitymację osoby ciężko upośledzonej	16.140,-	16.140,-
g) na podatnika – studenta	4.020,-	4.020,-

Oprócz odliczenia na każdego podatnika jak w poz. a) i e), pozostałe odliczenia od podatku mogą być stosowane w wysokości 1/12 limitu rocznego za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym były spełnione warunki niezbędne do odliczenia.
Nowością w 2015 r. jest możliwość odliczenia od podatku kosztów związanych z umieszczeniem dziecka w żłobku lub przedszkolu. Odliczyć moża rzeczywiste koszty do wysokości minimalnej miesięcznej pensji (8.500,- CZK).

Stawka podatkowa

Stawka podatkowa **PDOF w 2015 roku wynosi 15% od podstawy opodatkowania.**
Przy przychodach rocznych przekraczających 48 krotność miesięcznego średniego wynagrodzenia określonego zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu społecznym (ok. 100 tys. CZK miesięcznie) obowiązuje podatek w wysokości 7% od dochodów przekraczających tę kwotę (tzw. **podatek solidarny**).

Podstawa opodatkowania

Podstawę opodatkowania PDOF stanowi wynagrodzenie brutto pracownika włącznie z przychodami niepieniężnymi, pomniejszone o przychody nie objęte opodatkowaniem oraz zwolnione z podatku i powiększone o należną kwotę ubezpieczenia socjalnego i zdrowotnego płaconego przez pracodawcę.

Przychody osób fizycznych z działalności gospodarczej

Podstawą opodatkowania osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących wolne zawody są przychody pomniejszone o koszty uzyskania przychodu. Podatnicy mogą skorzystać z ryczałtowego obliczenia podstawy opodatkowania. Od sumy przychodów (wykazywanych w ewidencji podatkowej), odlicza się koszty wg stawek procentowych określonych w ustawie.
W 2015 roku obowiązują następujące **stawki kosztów ryczałtowych** (§ 7 UPD):

- **80%** przychodów w produkcji rolnej, leśnej i gospodarce wodnej oraz działalności rzemieślniczej, do wysokości 1.600 tys. CZK rocznie,
- **60%** przychodów z działalności gospodarczej innej niż rzemieślnicza, do wysokości 1.200 tys. CZK rocznie,
- **40%** przychodów przy innych rodzajach działalności wykonywanych na podstawie odrębnych przepisów lub przychodów z innej samodzielnie wykonywanej działalności zarobkowej (np. biegli, tłumacze, syndycy masy upadłościowej itp.), do wysokości 800 tys. CZK rocznie,
- **30%** przychodów z wynajmu składników majątkowych służących do prowadzenia działalności gospodarczej, do wysokości 600 tys. CZK rocznie.

Podatek zryczałtowany

Zgodnie z § 7a UPD możliwość stosowania stawki zryczałtowanej przysługuje podatnikowi:

- który prowadzi działalność gospodarczą i nie zatrudnia pracowników,
- którego roczna wysokość przychodów w 3 poprzedzających okresach podatkowych nie przekroczyła 5 mln CZK.

Wysokość podatku zryczałtowanego określa Administracja podatkowa biorąc pod uwagę przewidywane przychody, które podlegają podatkowi i przewidywane koszty ich uzyskania, nie mniejsze jednak niż stawki kosztów ryczałtowych. Minimalna wysokość stawki podatku zryczałtowanego wynosi 600 CZK za okres podatkowy. Wniosek w sprawie podatku ryczałtowego podatnik może złożyć najpóźniej do 31 stycznia danego roku podatkowego.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH (PDOP)

Podatnicy PDOP

Podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych są:

- osoby, które nie są osobami fizycznymi,
- jednostki organizacyjne państwa,
- fundusze inwestycyjne, działające zgodnie z odrębnymi przepisami,
- fundusze emertytalne.

Ww. podatnicy, mający na terytorium RCz swoją siedzibę lub miejsce swego kierownictwa, pod którym rozumie się adres miejsca, z którego podatnik jest zarządzany, mają obowiązek podatkowy dotyczący zarówno przychodów uzyskiwanych ze źródeł na terytorium RCz, jak też z przychodów uzyskiwanych za granicą.
Podatnicy nie mający na terytorium RCz swojej siedziby, mają obowiązek podatkowy tylko od przychodów pochodzących ze źródeł na terytorium Republiki Czeskiej.

Przedmiot opodatkowania PDOP

Przedmiotem opodatkowania są: przychody z wszelkiego rodzaju działalności oraz gospodarowania wszelkimi składnikami majątkowymi (np. przychody ze sprzedaży lub wynajmu składników majątkowych). W przypadku podatników,

którzy nie są założeni lub powołani w celu prowadzenia działalności gospodarczej, przedmiotem opodatkowania są przychody z pozostałej działalności, przychody z reklam, czynszów, składek członkowskich itp.

Podstawa opodatkowania PDOP

Podstawę opodatkowania stanowi różnica, o którą przychody, za wyjątkiem przychodów, które nie są przedmiotem podatku (§ 18 UPD) oraz przychodów zwolnionych z opodatkowania (§ 19 UPD), przewyższają wydatki (koszty), przy uwzględnieniu ich merytorycznej i czasowej przynależności do danego okresu rozliczeniowego (§ 23 UPD).

Odliczenia od podstawy opodatkowania (§ 34 UPD)

Od ustalonej podstawy opodatkowania można odliczyć:

a) stratę podatkową za okres co najwyżej 5 kolejnych lat następujących po roku, w którym została stwierdzona;
b) 100% wydatków, które podatnik poniósł w danym okresie podatkowym lub w okresie za który składane jest zeznanie, na projekty badawczo-rozwojowe w postaci: prac eksperymentalnych i teoretycznych, prac projektowych, konstrukcyjnych, wyliczeń, projektów technologicznych, produkcji funkcjonalnego wzoru, czy prototypu oraz kosztów uzyskania certyfikatów wyników osiągniętych w projektach badawczo-naukowych.

Stawka podatkowa PDOP wynosi 19%. W przypadku niektórych funduszy inwestycyjnych i funduszów emerytalnych stawka podatkowa wynosi 5%.

Odliczenia od podatku

Zgodnie z § 35 UPD od podatku można odliczyć:

- 18.000 CZK za każdego zatrudnionego niepełnosprawnego,
- 60.000 CZK za każdego zatrudnionego niepełnosprawnego z wyższą kategorią inwalidztwa.

Odpisy amortyzacyjne środków trwałych

Czeska ustawa o podatkach dochodowych (§ 26 – § 32a UPD) rozróżnia środki trwałe materialne i niematerialne.

Do środków trwałych materialnych zaliczane są składniki majątkowe, których cena zakupu przekracza 40.000 CZK, a czas użytkowania jest dłuższy niż 1 rok. W tej grupie znajdują się głównie:

- budynki, domy, mieszkania oraz pomieszczenia niemieszkalne,
- budowle, za wyjątkiem eksploatowanych obiektów wydobywczych, drobnych budowli na działkach, ogrodzenia na potrzeby produkcji leśnej i łowiectwa,
- stado podstawowe,
- inne składniki majątku określone w ustawie.

Do środków trwałych niematerialnych zaliczane są składniki majątkowe, których cena zakupu lub wytworzenia w ramach własnej działalności przekracza 60.000 CZK, a czas użytkowania jest dłuższy niż 1 rok. W tej grupie znajdują się m.in.:

- koszty organizacji przedsiębiorstwa,
- niematerialne wyniki badań i rozwoju,
- oprogramowanie,
- prawa majątkowe, patenty, licencje,
- pozostały majątek niematerialny.

Ustawa w § 26 – § 32a określa sposoby amortyzacji środków trwałych (równomierna lub liniowa, przyspieszona lub degresywna), określa roczne stawki amortyzacji równomiernej oraz współczynniki amortyzacji przyspieszonej, jak też specyfikuje metody i zasady amortyzacji.
Podstawowy podział grup amortyzacyjnych środków trwałych przedstawiają tabelki poniżej:

Grupy amortyzacyjne środków trwałych materialnych		
Grupa amortyzacyjna	**Okres amortyzacji**	**Przykładowe środki trwałe materialne**
1	3 lata	Komputery, inne techniczne urządzenia biurowe, narzędzia
2	5 lat	Większość maszyn produkcyjnych, samochody dostawcze, traktory, autobusy oraz samochody osobowe
3	10 lat	Kotły parowe, tramwaje, wagony, klimatyzacja, sejfy
4	20 lat	Wieże, maszty, budynki z lekkich materiałów, gazociągi,
5	30 lat	Budynki i hale przemysłowe, pomieszczenia niemieszkalne, mosty, drogi, autostrady, zbiorniki wodne
6	50 lat	Budynki administracyjne, domy handlowe, szkoły, hotele

Okres amortyzacji dla poszczególnych grup jest okresem minimalnym. To oznacza, że majątek może być odpisywany w dłuższym okresie.
Odpisy amortyzacyjne mogą być bądź równomierne lub przyspieszone.
Współczynniki dla obydwu sposobów amortyzacji określone są w UPD § 31 dla amortyzacji równomiernej i § 32 dla amortyzacji przyspieszonej.
W przypadku wartości niematerialnych i prawnych, do których podatnik ma prawo użytkowania na czas określony, roczny odpis amortyzacyjny określa się jako iloraz wartości początkowej i okresu ustalonego w umowie. W pozostałych przypadkach wartości niematerialne i prawne podlegają amortyzacji liniowej, zgodnie z tabelą jak niżej.

Grupy amortyzacyjne środków trwałych niematerialnych		
Rodzaj składnika majątkowego	Czas amortyzacji w miesiącach	Minimalny czas amortyzacji w miesiącach w przyp. ulepszania
Dzieło audiowizualne	18	9
Oprogramowanie	36	18
Niematerialne wyniki badań i rozwoju	36	18
Wydatki na organizację przedsiębiorstwa	60	-
Pozostałe środki niematerialne	72	36

Ulepszenie środków trwałych

Ulepszenie środków trwałych określa § 33 UPD. Pod tym pojęciem rozumie się wydatki poniesione na:

- zakończone przebudowy, dobudowy oraz prace budowlane,
- remonty (ingerencja w składnik majątku, której celem jest zmiana jego przeznaczenia lub parametrów technicznych),
- modernizację składników majątku (wzbogacenie wyposażenia lub możliwości użytkowania składników majątku),

jeżeli przekroczą one kwotę 40.000 CZK łącznie dla jednostkowego składnika majątku w danym okresie rozliczeniowym. Wartość ulepszenia wpływa na zwiększenie wartości początkowej składnika majątku w przypadku amortyzacji liniowej oraz na zwiększenie wartości netto w przypadku amortyzacji przyspieszonej.
Szczególną uwagę należy poświęcić odróżnieniu kosztów remontów, które są zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w roku ich poniesienia od kosztów ulepszenia, które wpływają na wycenę składnika majątku, a w koszty wchodzą w formie podatkowych odpisów amortyzacyjnych. Największy problem występuje w przypadku rozróżnienia charakteru kosztów związanych z ingerencją

w składnik majątku w przypadku nieruchomości. Księgowanie kosztów remontów wymaga starannego gromadzenia dokumentacji potwierdzającej wykonanie remontu, a nie ulepszenia. Przeklasyfikowanie kosztów remontów na ulepszenie jest w RCz przedmiotem częstych dodatkowych domiarów podatkowych.
Ulepszenie zwiększa wartość początkową również środków niematerialnych i prawnych. Za ulepszenie uważa się wydatki poniesione na wzbogacenie wyposażenia, podniesienie parametrów użytkowych lub działania, których celem jest zmiana przeznaczenia danego składnika, o ile po zakończeniu tych działań jego wartość przekroczy kwotę 40.000 CZK.

Zaliczki na PDOP

Uiszczanie zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych i prawnych określa § 38a ustawy o podatkach dochodowych.

Rezerwy dla celów ustalenia podstawy opodatkowania PDOP

Ustawa Nr 593/92 o rezerwach dla celów ustalenia podstawy opodatkowania podatkiem PDOP określa sposób tworzenia rezerw.
Do ustawowych rezerw, które mogą wystąpić w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej, należą przede wszystkim rezerwy na:

- remonty środków trwałych,
- działalność hodowlaną,
- działalność ubezpieczeniową,
- rezerwy bankowe.

Rezerwa na remont środka trwałego

Rezerwę na remont środka trwałego można tworzyć na składniki majątku podlegające zgodnie z UPD amortyzacji w okresie 5 lub więcej lat, o ile podatnik jest jego właścicielem lub go dzierżawi i na podstawie umowy jest zobowiązany do przeprowadzania remontów. Rezerwa na remonty w przypadku poszczególnych środków trwałych nie może być tworzona tylko w jednym okresie rozliczeniowym. Maksymalny okres tworzenia rezerwy wynosi w przypadku środków trwałych zakwalifikowanych do:

- 2 grupy amortyzacyjnej 3 okresy rozliczeniowe,
- 3 grupy amortyzacyjnej 6 okresów rozliczeniowych,
- 4 grupy amortyzacyjnej 8 okresów rozliczeniowych,
- 5 i 6 grupy amortyzacyjnej 10 okresów rozliczeniowych.

10 PODATEK OD WARTOŚCI DODANEJ

PODATEK OD WARTOŚCI DODANEJ (VAT)

Podatek VAT jest podatkiem pośrednim obciążającym konsumentów. W RCz zaczął obowiązywać z dniem 1 stycznia 1993 r. na mocy ustawy Nr 588/1992 o podatku od wartości dodanej. Od 1 maja 2004 r., tj. od wejścia RCz do Unii Europejskiej, uregulowany jest **ustawą Nr 235/2004 o podatku od wartości dodanej (Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)**, zwanej dalej „ustawą o VAT".

Przedmiot opodatkowania podatkiem VAT

Zgodnie z § 2 ustawy o VAT opodatkowaniu podatkiem VAT podlegają:

- odpłatna dostawa towarów lub odpłatny transfer nieruchomości przez osobę podlegającą opodatkowaniu w ramach prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium RCz,
- odpłatne świadczenie usług przez osobę podlegającą opodatkowaniu w ramach prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium RCz,
- odpłatne wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów, zrealizowane w RCz przez osobę podlegającą opodatkowaniu w ramach wykonywania

działalności gospodarczej lub osobę prawną, która nie podlega opodatkowaniu podatkiem VAT, jak też odpłatne nabycie nowego środka transportu z innego kraju członkowskiego przez osobę nie podlegającą opodatkowaniu podatkiem VAT,
- import towarów z miejscem realizacji na terytorium RCz.

Podatnicy podatku VAT

Osobą podlegającą opodatkowaniu jest osoba prawna i fizyczna, która prowadzi działalność gospodarczą (wyjątki określa § 5a ustawy o VAT) oraz osoba prawna, która nie była założona w celu prowadzenia działalności gospodarczej, ale działalność taką prowadzi.
Płatnikiem podatku VAT stanie się osoba podlegająca podatkowi VAT z siedzibą na terenie RCz, której obroty w okresie kolejnych 12 miesięcy kalendarzowych przekroczyły kwotę **1.000.000 CZK**. Osoba taka staje się płatnikiem VAT od pierwszego dnia drugiego miesiąca, następującego po miesiącu, w którym przekroczyła określony wyżej obrót.
Osoba podlegająca opodatkowaniu podatkiem VAT zobowiązana jest złożyć wniosek o rejestrację do podatku VAT do 15 dni po zakończeniu miesiąca, w którym przekroczyła określony wyżej obrót.

Okresy podatkowe

Zgodnie z § 99 ustawy o VAT okresem podatkowym jest miesiąc kalendarzowy. Podatnik może podjąć decyzję, że w danym roku kalendarzowym jego okresem podatkowym będzie kwartał kalendarzowy, jeżeli:
- obroty podatnika za poprzedni rok obrotowy nie przekroczyły 10.000.000 CZK,
- nie jest nierzetelnym podatnikiem,
- zmianę okresu podatkowego oznajmi urzędowi skarbowemu do końca stycznia danego roku.

Zmiany okresu podatkowego na kwartalny nie można dokonać w roku, w którym nastąpiła rejestracja podatnika do podatku VAT oraz w roku kolejnym. W wyjątkowych okolicznościach, organ podatkowy może na wniosek podatnika złożony do końca października roku, w którym podatnik był zarejestrowany, zdecydować o zmianie okresu podatkowego od następnego roku kalendarzowego.

Deklaracja podatkowa

Podatnik ma obowiązek złożenia deklaracji podatkowej w ciągu 25 dni od zakończenia okresu podatkowego. Podatek należy zapłacić w terminie określonym dla złożenia deklaracji podatkowej. Zgodnie z § 101a ustawy o VAT deklaracje składane są w formie elektronicznej. Wyjątek od tej zasady dotyczy osób fizycznych, których obrót w okresie kolejnych 12 miesięcy kalendarzowych nie przekroczy 6.000.000 CZK oraz kiedy przepis stanowi inaczej.

Zwrot nadpłaty podatku

Jeżeli w wyniku nadmiernego odliczenia powstanie podlegająca zwrotowi nadpłata, jest ona zwracana podatnikowi bez konieczności składania wniosku w ciągu 30 dni od wymierzenia nadmiernego odliczenia (§ 105 ustawy o VAT).

Wyrejestrowanie podmiotu podatkowego

Zgodnie z § 106b ustawy o VAT podatnik podatku VAT, który ma siedzibę w RCz, może wnioskować o wyrejestrowanie z rejestru podatników podatku VAT, jeżeli upłynął rok od rejestracji i w okresie kolejnych 12 miesięcy kalendarzowych jego obrót nie przekroczył wartości 1.000.000 CZK lub gdy zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej.

Stawki podatku VAT

Stawka podatku	2014	2015
podstawowa	21%	21%
pierwsza obniżona	15%	15%
druga obniżona	x	10%

Towary i usługi objęte 15% stawką VAT określone są w załączniku Nr 3 do ustawy o VAT. Należą do nich m.in.:

- artykuły spożywcze i napoje,
- pomoce, materiały i urządzenia zdrowotne,
- naprawa urządzeń zdrowotnych,
- usługi zakwaterowania,
- regularna komunikacja lądowa, lotnicza i wodna,
- usługi kulturalne, artystyczne i rozrywkowe,
- usługi pogrzebowe i im towarzyszące,

- usługi rekreacyjne,
- likwidacja odpadów komunalnych,
- usługi socjalne oraz towar o charakterze socjalnym.

Obniżona stawka podatku VAT w budownictwie mieszkaniowym

Zgodnie z § 48 ustawy o VAT obniżoną stawkę podatku VAT stosuje się do prac budowlanych i montażowych związanych z rekonstrukcją domu mieszkalnego, domu rodzinnego oraz mieszkań. Obniżoną stawkę podatku VAT stosuje się do prac budowlanych i montażowych związanych z budową obiektu socjalnego (§ 48a ustawy o VAT). Za obiekt socjalny uważa się m.in. mieszkanie, którego całkowita powierzchnia nie przekracza 120 m2 lub dom, którego powierzchnia całkowita nie przekracza 350 m2.
Od 1 stycznia 2015 r. wprowadzona została druga – 10-procentowa stawka podatku VAT na książki, żywność dla niemowląt i leki. Towary objęte drugą stawką obniżoną określone są w załączniku Nr 3a do ustawy o VAT.

USŁUGI ELETRONICZNE

Od 1 stycznia 2015 r. obowiązują w UE nowe przepisy określające zasady opodatkowania podatkiem VAT usług telekomunikacyjnych, nadawczych i elektronicznych na rzecz ostatecznych konsumentów (niepodatników).
Zgodnie z nowymi regulacjami usługi telekomunikacyjne, nadawcze oraz elektroniczne (np. udostepnianie muzyki, udostępnianie gier) będą opodatkowane w kraju odbiorcy usług, a nie jak dotąd w kraju siedziby usługodawcy.
W celu ułatwienia rozliczenia podatku z urzędami skarbowymi w krajach UE, w których świadczona jest usługa utworzone zostały Małe punkty kompleksowej obsługi w zakresie VAT (Mini One Stop Shop, MOSS).
Firma polska świadcząca usługi elektroniczne konsumentom z krajów UE (w tym w RCz) będzie mogła rozliczać podatek VAT z polskim urzędem skarbowym, bez konieczności rejestrowania się w urzędach skarbowych innych krajów UE.
Więcej informacji na temat systemu MOSS znajduje się na stronie internetowej Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście:
http://www.is.waw.pl/USWSrodmiescie2/

11 REJESTRACJA DO PODATKU VAT OSÓB ZAGRANICZNYCH

Przedsiębiorcy sprzedający swoje towary lub świadczący usługi w Republice Czeskiej, którzy nie posiadają siedziby oraz miejsca prowadzenia działalności w Czechach, mają zgodnie z §6c) ust. 2) czeskiej ustawy Nr 235/2004 o podatku VAT **obowiązek zarejestrowania się jako płatnik podatku VAT w Republice Czeskiej** bez względu na to, czy są płatnikami podatku VAT w Polsce. By tego dokonać należy wypełnić elekotroniczny formularz zgłoszeniowy do rejestracji podatku VAT (część *Registrace*, formularz *Přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty*) znajdujący się na:
https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup_expert.faces

W części „Zahlaví" należy zaznaczyć, iż nie posiada się siedziby oraz miejsca prowadzenia działalności w Czechach *(nemá sídlo ani provozovnu v tuzemsku),* a w pole numeru identyfikacji podatkowej DIČ wpisać 9999999999 (10 razy cyfrę 9).
Po wypełnieniu formularza zostanie wygenerowane potwierdzenie, które należy doręczyć pocztą tradycyjną do 5 dni od jego wygenerowania na adres

Urzędu Finansowego Pragi 1:
Finanční úřad pro Prahu 1
Štěpánská 28
112 33 Praha 1

Wraz z potwierdzeniem na adres Urzędu finansowego Pragi 1 należy przesłać następujące dokumenty:

- zaświadczenie o rejestracji podmiotu jako płatnika VAT w Polsce. Jeżeli firma nie posiada numeru NIP, potwierdzenie o figurowaniu w ewidencji podatkowej polskiego urzędu skarbowego,
- upoważnienie do wykonywania zawodu,
- odpis z krajowego rejestru sądowego.

Wszystkie dokumenty muszą mieć formę poświadczonych kopii oryginałów oraz zostać przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego na język czeski.
Czeski Urząd finansowy ma 30 dni na rozpatrzenie wniosku.
Zasady rozliczania podatku VAT w przypadku świadczenia usług elektronicznych opisane zostały w rozdziale 10.

12 ZWROT PODATKU VAT OSOBOM ZAGRANICZNYM

Od dnia 1 stycznia 2010 r. obowiązują przepisy dyrektywy 2008/9/WE dnia 12 lutego 2008 r. określającej szczegółowe zasady zwrotu podatku od wartości dodanej, podatnikom niemającym siedziby w państwie członkowskim zwrotu, lecz mającym siedzibę w innym państwie członkowskim.

Osoby uprawnione do zwrotu podatku VAT zapłaconego w cenie nabywanych towarów lub usług w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, składają wniosek wyłącznie w **formie elektronicznej** w państwie członkowskim swej siedziby, za pośrednictwem portalu elektronicznego, utworzonego przez to państwo członkowskie. Odpowiednie przepisy umożliwiające podatnikom podatku od towarów i usług zastosowanie się do powyższych regulacji, zawarte są w:

- dyrektywie Rady 2008/9/WE z dnia 12 lutego 2008 r. określającej szczegółowe zasady zwrotu podatku od wartości dodanej, przewidzianego w dyrektywie 2006/112/WE (DZ.U. UE L.08.44.23),
- rozporządzeniu Rady (UE) Nr 904/2010 z dnia 7 października 2010 r. w sprawie współpracy administracyjnej oraz zwalczania oszustw w dziedzinie podatku VAT (Dz.U. UE L.10.268.1),
- ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1504 z późn. zm.) oraz
- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2009 r. w sprawie wniosków o zwrot podatku od wartości dodanej naliczonego w innym

niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Wspólnoty Europejskiej (Dz. U. Nr 224, poz. 1800 ze zm.).

Kto może ubiegać się o zwrot podatku od wartości dodanej w innym niż Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej

O zwrot podatku od wartości dodanej może ubiegać się podatnik, o którym mowa w art. 15 ustawy o podatku od towarów i usług. Podatek, o zwrot którego występuje podatnik, zawarty jest w cenie nabywanych przez niego towarów i usług w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Wspólnoty Europejskiej, wykorzystywanych do wykonywania czynności dających podatnikowi prawo do obniżenia kwoty należnego podatku o kwotę podatku naliczonego na terytorium kraju członkowskiego.
Mając na uwadze regulacje dyrektywy 2008/9/WE (art. 3 i 4) chodzi tu wyłącznie o takich podatników podatku od towarów i usług, którzy na terytorium państwa członkowskiego zwrotu, w okresie zwrotu:

1) nie mieli siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, z których dokonywano transakcji gospodarczych, albo, w przypadku braku takiej siedziby lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, nie mieli tam stałego miejsca zamieszkania ani zwykłego miejsca pobytu,
2) nie dostarczali żadnych towarów ani nie świadczyli usług uważanych za dostarczane lub świadczone w państwie członkowskim zwrotu, z wyjątkiem transakcji:
   - dostawy usług transportu i usług pomocniczych do takich usług, zwolnionych zgodnie z art. 144, 146, 148, 149, 151, 153, 159 lub 160 dyrektywy 2006/112/WE,
   - dostawy towarów i usług na rzecz osoby zobowiązanej do zapłaty VAT zgodnie z art. 194 – 197 i art. 199 dyrektywy 2006/112/WE.

Co należy zrobić by ubiegać się o zwrot podatku

W tym celu podatnik, za pośrednictwem właściwego polskiego urzędu skarbowego, składa do właściwego państwa członkowskiego zwrotu (w którym dokonywał zakupów) wniosek o zwrot podatku, wykorzystując stworzony w tym celu specjalny portal elektroniczny, e-Deklaracje dostępny na stronie internetowej *www.finanse.mf.gov.pl*. Właściwość polskiego urzędu skarbowego

ustala się według zasad określonych w art. 3 ustawy o podatku od towarów i usług.
Wniosek o zwrot podatku musi być złożony wyłącznie za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Wniosek należy złożyć nie później niż do dnia 30 września roku następującego po roku podatkowym, którego wniosek dotyczy. Wniosek zostanie przyjęty przez system e-Deklaracje po poprawnym wypełnieniu. Dla każdego złożonego wniosku, spełniającego wymagane warunki, system e-Deklaracje automatycznie wystawi Urzędowe Poświadczenie Odbioru (UPO). UPO jest dowodem złożenia wniosku i jednoczesnie potwierdzeniem terminu jego złożenia.
Uwaga: dyrektywa 2008/9/WE przewiduje możliwość wystąpienia o zwrot podatku za okres nie krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż rok podatkowy lub za okres krótszy niż ostatnie 3 miesiące tego roku (art. 16 dyrektywy). Jeżeli wniosek o zwrot odnosi się do okresu zwrotu krótszego niż rok kalendarzowy, ale nie krótszego niż 3 miesiące, postulowana kwota zwrotu VAT nie może być mniejsza niż 400 EUR lub jej równowartość w walucie krajowej. Jeżeli wniosek o zwrot odnosi się do okresu zwrotu wynoszącego rok kalendarzowy lub pozostałą część roku kalendarzowego, kwota VAT nie może być mniejsza niż 50 EUR lub jej równowartość w walucie krajowej (art. 17 dyrektywy).

Obowiązki polskich urzędów skarbowych w procesie realizacji wniosków o zwrot podatku od wartości dodanej

Głównie obowiązki polskich urzędów skarbowych polegają na weryfikacji poprawności formalnej wniosków oraz ich przesłaniu do właściwego państwa członkowskiego zwrotu, który z kolei dokonuje ich realizacji.
Zgodnie z art 89 ust. 1 ustawy o podatku od wartości dodanej administracja polska na obowiązek sprawdzić, czy podatnik w okresie, do którego odnosi się wniosek, był uprawniony do uzyskania zwrotu podatku, w tym czy:
1) był podatnikiem, o którym mowa w art. 15 ustawy,
2) nie dokonywał wyłącznie dostawy towarów lub świadczenia usług zwolnionych od podatku innych niż transakcje, do których stosuje się w art. 86 ust. 9 ustawy o podatku od towarów i usług,
3) nie był zwolniony od podatku na podstawie art. 113 ustawy (zwolnienie podmiotowe).

Jeżeli urząd skarbowy potwierdzi uprawnienia podatnika do ubiegania się o zwrot podatku od wartości dodanej, to przekaże wniosek do państwa członkowskiego zwrotu w ciągu 15 dni kalendarzowych od daty otrzymania wniosku.

Uwaga:

- przepisy dyrektywy przewidują możliwość żądania przez państwo członkowskie zwrotu dodatkowych informacji lub dokumentów niż te zawarte we wniosku,
- państwo członkowskie zwrotu określa język lub języki, których wnioskodawca ma używać celem przedstawienia informacji zawartych we wniosku lub ewentualnych informacji dodatkowych,
- państwo członkowskie zwrotu może wymagać, aby wraz z wnioskiem o zwrot podatku, wnioskodawca przedłożył drogą elektroniczną kopię faktury lub dokumentu importowego, z których wynikają kwoty do zwrotu.

Termin, w jakim podatnik powinien otrzymać decyzję o sposobie załatwienia swojego wniosku

Państwo członkowskie zwrotu zawiadamia wnioskodawcę o decyzji co do przyjęcia lub odrzucenia wniosku w terminie 4 miesięcy od dnia jego otrzymania.
Jeżeli administracja podatkowa państwa członkowskiego zwrotu zażąda dodatkowych informacji a następnie dalszych dodatkowych informacji, decyzja powinna być wydana:

- do 6 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, w przypadku żądania dodatkowych informacji,
- do 8 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, w przypadku żądania dalszych dodatkowych informacji.

Więcej szczegółów na stronie *www.finanse.mf.gov.pl*
Na podstawie informacji Ministerstwa Finansów RP

13 PODATEK AKCYZOWY

Wyroby podlegające podatkowi akcyzowemu

Zgodnie z ustawą Nr 353/2003 o podatkach akcyzowych (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních), dalej „ustawa o PA", podatkowi podlegają następujące wyroby:

- oleje mineralne (produkty ropopochodne);
- alkohol etylowy;
- piwo;
- wina i produkty pośrednie;
- wyroby tytoniowe.

Podatnik podatku akcyzowego

Osoba prawna i fizyczna, która jest:

- użytkownikiem składu celnego,
- zarejestrowanym odbiorcą,
- zarejestrowanym wysyłającym,
- producentem

który ma obowiązek rejestracji podatkowej oraz zapłaty podatku w związku z wprowadzeniem wyrobów do wolnego obrotu, zniszczeniem, stratą lub

innym pomniejszeniem wartości wyrobów znajdujących się w procedurze warunkowego zwolnienia od podatku.

Zwolnienia podatkowe

- wyroby z importu zwolnione od cła,
- wyroby sprowadzone z państw Unii Europejskiej dla potrzeb sił zbrojnych NATO,
- wyroby zakupione w stanie wojennym na podstawie uchwały Rady Ministrów,
- inne, w przypadku, gdy podlegają zwolnieniu na podstawie odrębnych umów międzynarodowych.

Okresy podatkowe

Zgodnie z § 17 ustawy o PA okresem podatkowym jest miesiąc kalendarzowy.

Deklaracja podatkowa

Podatnik ma obowiązek złożenia deklaracji podatkowej w ciągu 25 dni od zakończenia okresu podatkowego.

Administracja podatku akcyzowego

Administrację podatku akcyzowego prowadzą urzędy celne właściwe ze względu na siedzibę lub miejsce pobytu podatnika podatku.

Stawki podatkowe obowiązujące w 2015 r.

Stawki podatku akcyzowego dla olejów mineralnych (§ 48 ustawy o PA)		
Benzyny silnikowe o zawartości ołowiu do 0,013 g/l włącznie	12.840	CZK/1.000 l
Benzyny silnikowe oraz pozostałe, benzyny lotnicze o zawartości ołowiu powyżej 0,013 g/l	13.710	CZK/1.000 l
Oleje średnie oraz ciężkie gazowe	10.950	CZK/1.000 l
Ciężkie oleje opałowe	472	CZK/t
Oleje odpadowe	660	CZK/1.000 l
Gazy płynne ropopochodne (§ 45, ust. 1, lit. e)	3.933	CZK/t
Gazy płynne ropopochodne (§ 45, ust. 1, lit. f)	0	CZK/t
Gazy płynne ropopochodne (§ 54, ust. 1, lit g)	1.290	CZK/t
Stawki podatku akcyzowego dla alkoholu etylowego (§ 70 ustawy o PA)		
Alkohol zawarty w produktach określonych pod kodem 2207	28.500	CZK/hl etanolu
Alkohol zawarty w produktach określonych pod kodem 2208 za wyjątkiem destylatów plantatorskich	28.500	CZK/hl etanolu
Alkohol zawarty w destylatach owocowych z destylowni plantatorskich	14.300	CZK/hl etanolu
Alkohol zawarty w wyrobach określonych pod pozostałymi kodami nomenklatury celnej	28.500	CZK/hl etanolu
Stawki podatku dla piwa (§ 85 ustawy o PA)		
Podstawowa stawka podatkowa dla każdego stopnia Plato ekstraktu	32	CZK/hl
Stawka obniżona dla małych niezależnych browarów		
Produkcja do 10.000 hl/rocznie	16	CZK/hl
Produkcja powyżej 10.000 do 50.000 hl/rocznie	19,2	CZK/hl
Produkcja powyżej 50.000 do 100.000 hl/rocznie	22,4	CZK/hl
Produkcja powyżej 100.000 do 150.000 hl/rocznie	25,6	CZK/hl
Produkcja powyżej 150.000 do 220.000 hl/rocznie	28,8	CZK/hl
Stawki podatku dla wina i wyrobów pośrednich (§ 96 ustawy o PA)		
Wina niemusujące	0	CZK/hl
Wina musujące	2.340	CZK/hl
Produkty pośrednie	2.340	CZK/hl
Stawki podatku akcyzowego dla wyrobów tytoniowych (§ 104 ustaw o PA)		
Papierosy	27%+1,29 CZK/szt. co najmniej 2,37 CZK/szt.	
Cygara	1,42	CZK/szt.
Tytoń do palenia	1.896	CZK/kg

14 POZOSTAŁE PODATKI

(podatek od nieruchomości, podatek ekologiczny)

Podatek od nieruchomości uregulowany jest w ustawie Nr 338/1992 o podatku od nieruchomości z późniejszymi zmianami, dalej „UPN" (zákon o dani z nemovitých věcí). Obowiązek podatkowy powstaje bez względu na to, czy podatnik generuje wystarczający dochód do jego zapłaty, czy nie. Podatek od nieruchomości obejmuje podatek gruntowy oraz podatek od budynków, mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

PODATEK GRUNTOWY

Przedmiot podatku (§ 2 UPN)

Przedmiotem podatku gruntowego są wszystkie grunty znajdujące się w ewidencji katastralnej na terytorium RCz.

Podmiot podatku gruntowego (§ 3 UPN)

Podatnikiem podatku jest właściciel gruntu, a w przypadkach określonych w ustawie, również dzierżawca lub użytkownik gruntu.

Podstawa wymiaru podatku gruntowego (§ 5 i § 6 UPN)

Podstawą opodatkowania gruntów rolnych, winnic, sadów, łąk jest wartość ustalona jako iloczyn powierzchni gruntu w m^2 oraz ceny za 1 m^2 ustalonej w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa o cenach gruntów. Podstawą opodatkowania lasów i stawów rybnych jest wartość ustalona na podstawie obowiązujących stawek cenowych według stanu na 1 stycznia roku podatkowego lub jako iloczyn powierzchni gruntu w m^2 i kwoty 3,80 CZK za m^2.

Stawka podatkowa wynosi:

- dla gruntów rolnych, winnic, sadów, łąk 0,75%,
- dla porostów stałych, lasów i stawów rybnych 0,25%.

W przypadku gruntów pozostałych, podstawę opodatkowania stanowi wymiar gruntu w m^2, ustalony według stanu na 1 stycznia roku podatkowego. Stawki podatku dla gruntów pozostałych określone są w UPN. W 2015 roku wynoszą: dla gruntów budowlanych 2,00 CZK za m^2, a dla gruntów pozostałych 0,20 CZK za m^2. W przypadku gruntów budowlanych stawkę podatku mnoży się przez współczynnik (od 1,0 do 5,0) uzależniony od liczby ludności zamieszkującą gminę, w której grunt się znajduje.

PODATEK OD BUDYNKÓW, MIESZKAŃ I POMIESZCZEŃ NIEMIESZKALNYCH

Przedmiot podatku (§ 7 UPN)

Przedmiotem opodatkowania są budynki w rozumieniu ustawy o rejestrze katastralnym, jednostki (mieszkania, domy jednorodzinne) i obiekty niemieszkalne określone w załączniku do UPN.

Podmiot podatku

Podatnikiem podatku jest właściciel budynku (§ 8 UPN), a w przypadkach określonych w ustawie, również dzierżawca.

Podstawa wymiaru podatku, stawka (§ 10 UPN)

Podstawą opodatkowania jest powierzchnia zabudowana w m^2 według stanu na 1 stycznia roku podatkowego. W przypadku jednostek (mieszkań, domów jednorodzinnych) stosuje się współczynnik 1,22, jeżeli częścią jednostki jest działka większa niż powierzchnia zabudowana lub jeżeli właściciel jednostki wykorzystuje działkę, której współwłaścicielami są pozostali właściciele jednostek w domu. W pozostałych przypadkach współczynnik wynosi 1,20.

Stawka podatkowa (§ 11 UPN)

Stawka podatkowa wynosi od 2 CZK za m^2 (np. mieszkania) do 10 CZK za m^2 (np. niektóre budynki wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej). Stawkę podatku mnoży się przez współczynnik (od 1,0 do 5,0) uzależniony od liczby ludności zamieszkującą gminę, w której nieruchomość się znajduje.

Administracja podatkowa

- okresem podatkowym jest rok kalendarzowy;
- podatek płacony jest wg stanu na 1 stycznia roku bieżącego. Ewentualne zmiany w trakcie roku nie są brane pod uwagę;
- podatnik ma obowiązek złożenia zeznania podatkowego we właściwym urzędzie skarbowym do 31 stycznia bieżącego roku podatkowego.

PODATEK DROGOWY

Podatek drogowy reguluje ustawa Nr 16/1993 o podatku drogowym z późniejszymi zmianami, dalej „UPDR" (zákon o dani silniční).

Przedmiot opodatkowania (§ 2 UPDR)

Przedmiotem podatku drogowego są silnikowe pojazdy drogowe zarejestrowane i eksploatowane na terytorium RCz przez:

- podatników podatku dochodowego od osób prawnych, z wyjątkiem podatników wykonujących działalność z zakresu użyteczności publicznej, jeżeli przychody z tej działalności nie są przedmiotem podatku dochodowego,

- podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, wykorzystujących pojazd do celów zarobkowych w ramach samodzielnej działalności gospodarczej.

Przedmiotem podatku są zawsze pojazdy o maksymalnej masie dopuszczalnej powyżej 3,5 tony przeznaczone wyłącznie do przewozu ładunku i zarejestrowane w RCz.
Przedmiotem podatku nie są specjalne samochody taśmowe oraz pozostałe pojazdy na podstawie odrębnych przepisów (ustawa Nr 56/2001) oraz ciągniki rolnicze i leśne oraz inne specjalne pojazdy na podstawie odrębnych przepisów jak również pojazdy, którym przydzielono specjalny numer rejestracyjny.

Podatnicy (§ 4 UPDR)

- osoba fizyczna lub prawna, na którą zarejestrowano pojazd w ewidencji pojazdów na terytorium RCz,
- pracodawca, którego pracownicy wykorzystują samochody prywatne do celów służbowych.

Stawki podatkowe (§ 6 UPDR)

a) w przypadku samochodów osobowych, z wyjątkiem samochodów elektrycznych, stawka jest uzależniona od pojemności skokowej silnika w cm3 i wynosi od 1.200 CZK (pojazdy do 800 cm^3) do 4.200 CZK (pojazdy powyżej 3.000 cm^3),
b) w przypadku pozostałych pojazdów do ustalenia stawki brany jest pod uwagę dopuszczalny nacisk na oś w tonach i liczba osi pojazdu. Stawka podatkowa wynosi od 1.800 CZK (pojazdy do 1 tony z 1 osią) do 50.400 CZK (pojazdy powyżej 36 ton o 3 osiach),
c) 25 CZK za dzień w przypadku samochodów prywatnych używanych dla celów służbowych lub stawka roczna jak w poz. a), jeżeli jest korzystniejsza.

Obniżone stawki podatkowe stosuje się w przypadku pojazdów wykorzystywanych do produkcji rolnej, w transporcie kombinowanym oraz pojazdów nowo zarejestrowanych.

Od podatku zwalnia się m.in. pojazdy do 12 ton o napędzie elektrycznym, hybrydowym oraz stosujących jako paliwo LPG, CNG lub E85 (benzyna + etanol). W przypadku starszych pojazdów zarejestrowanych w Czechach lub za granicą po raz pierwszy przed 31 grudnia 1989 r., stawkę podnosi się o 25%.
Tabela aktualnych stawek podatkowych PD dostępna jest na portalu Ministerstwa Finansów RCz *http://www.mfcr.cz*.

Administracja podatkowa

Okresem podatkowym jest rok kalendarzowy. Deklarację podatkową należy złożyć najpóźniej do 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po okresie podatkowym.
Administrację podatku prowadzą urzędy skarbowe właściwe ze względu na siedzibę lub miejsce pobytu podatnika podatku.

PODATEK EKOLOGICZNY

Na podstawie ustawy Nr 261/2007 o stabilizacji finansów publicznych (zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů), z dniem 1 stycznia 2008 r. w Republice Czeskiej wprowadzono podatek ekologiczny. Jego wprowadzenie stanowiło implementację dyrektywy UE 2003/96/WE.

Przedmiot podatku

- energia elektryczna,
- gaz ziemny oraz niektóre inne gazy,
- paliwa stałe (węgiel kamienny, węgiel brunatny, koks).

Podatnicy podatku

- dostawca przedmiotu podatku dla odbiorców z RCz,
- użytkownik sieci dystrybucyjnej lub sieci tranzytowej,
- producent przedmiotu podatku,
- osoby używające przedmiot podatku dla innych celów niż czynności zwolnione od podatku lub osoby, które używały energię bez podatku.

Zwolnienia podatkowe

Uzależnione są od celów wykorzystania energii. Zwolnienia dotyczą głównie energii elektrycznej, oraz paliw stałych wykorzystywanych w komunikacji publicznej naziemnej i wodnej na terytorium RCz, następnie gazu do produkcji ciepła w kotłowniach indywidualnych określonych w przepisach szczegółowych.

Stawki podatkowe

- **energia elektryczna:** 28,30 CZK/MWh (część 47, § 6 ustawy Nr 261/2007),
- **gaz ziemny:** od 30,60 do 264,80 CZK/MWh energii cieplnej (część 45, § 6 ustawy Nr 261/2007),
- **paliwa stałe:** 8,50 CZK/GJ energii cieplnej (część 46, § 6 ustawy Nr 261/2007).

Ustawa przewiduje szereg zwolnień od podatku ekologicznego, np. w odniesieniu do energii wyprodukowanej i jednocześnie wykorzystanej przez środki transportu, energii wytworzonej z poszanowaniem środkowiska naturalnego itp. (§§ 8 część 45, 46 i 47 ustawy Nr 261/2007).

Administracja podatkowa

Podatnicy podatku mają obowiązek złożenia zeznania podatkowego oraz zapłaty należnego podatku w terminie do 25 dni od zakończenia miesiąca, w którym nastał obowiązek podatkowy. Administratorem podatku jest urząd celny.

15 PRAWO PRACY

Stosunki pracy pomiędzy pracownikami i pracodawcami na terytorium RCz reguluje Kodeks pracy (ustawa nr 262/2006, kp) oraz pozostałe przepisy dotyczące zatrudnienia obowiązujące obywateli RCz.

Rodzaje umów i porozumień o pracę na podstawie kp

Stosunek pracy powstaje w wyniku zawarcia umowy o pracę (§33 ust.1. kp) lub mianowania (§33 ust.3 kp). Umowa o pracę może być zawarta na czas nieokreślony lub określony. Umowa na czas określony nie może być zawarta na okres dłuższy niż 3 lata. Może być ustanowiony okres próbny nie przekraczający 3 miesięcy, a dla pracowników na stanowiskach kierowniczych – nie przekraczający 6 miesięcy.
Stosunek pracy może zostać zakończony na podstawie porozumienia, wypowiedzenia, wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym, wypowiedzenia w okresie próbnym. Stosunek pracy na czas określony rozwiązuje się po upływie okresu, na jaki była zawarta umowa. Stosunek pracy ustaje w przypadku śmierci pracownika.
Ukończenie stosunku pracy na podstawie porozumienia i wszelkich przewidzianych kp rodzajów wypowiedzenia, musi nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Okres wypowiedzenia wynosi co najmniej 2 miesiące

kalendarzowe, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostało doręczone.
Pracownik może wypowiedzieć stosunek pracy bez podania powodu. Pracodawca może wypowiedzieć stosunek pracy jedynie na podstawie powodów wymienionych enumeratywnie w § 52. litery a) – g) Kodeksu pracy. W przypadku rozwiązania stosunku pracy, pracownikowi należy się odprawa, której wysokość wynosi:

- 1-krotność jego średniego wynagrodzenia, jeśli stosunek pracy trwał nie dłużej niż rok;
- 2-krotność, jeśli stosunek pracy trwał dłużej niż 1 rok, ale nie przekroczył 2 lat;
- 3-krotność, jeśli stosunek pracy trwał dłużej niż 2 lata.

Czeski kp, oprócz zawarcia umowy o pracę lub mianowania, wskazuje także na możliwość zawarcia innych porozumień o pracę.
Pierwszym jest ustanowione w § 75 kp porozumienie o wykonaniu pracy *(Dohoda o provedení práce)*. Wynagrodzenie wypłacane na podstawie porozumienia o wykonaniu pracy, jeżeli nie przekracza 10.000 CZK miesięcznie, jest opodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych w wysokości 15%, do tej wysokości wynagrodzenia nie odprowadza się składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Praca na podstawie porozumienia o wykonaniu pracy może być wykonywana maksymalnie przez 300 godz. rocznie na rzecz jednego pracodawcy.
Drugim jest porozumienie o czynność pracy, ustanowione w § 76 KP *(Dohoda o pracovní činnosti)*. Porozumienie o czynność pracy może być zawarte na czas określony lub nieokreślony, ale tygodniowy czas pracy nie może przekraczać 20 godz. Wynagrodzenie pracownika na podstawie porozumienia o czynności pracy jest obciążone podatkiem dochodowym od osób fizycznych, a od wynagrodzenia są odprowadzane składki na ubezpieczenie socjalne i zdrowotne.
Wypowiedzenie porozumienia o czynność pracy może nastąpić na podstawie porozumienia stron lub na podstawie wypowiedzenia. Okres wypowiedzenia wynosi 15 dni, licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia drugiej stronie.
W przypadku zatrudniania pracowników zagranicznych kp zezwala na odstępstwa wynikające z międzynarodowego prawa prywatnego. Warunki zatrudnienia pracowników zagranicznych określa ustawa o zatrudnieniu, wg której obcokrajowcy (za wyjątkiem obywateli krajów UE/EOG) mogą być zatrudnieni na terenie RCz pod warunkiem uzyskania zezwolenia na pracę oraz zezwolenia na pobyt.

Zgodnie z § 319 kp, pracownika z innego kraju UE wysłanego do pracy na terytorium RCz w ramach świadczenia usług, obowiązują czeskie przepisy prawa pracy w zakresie:

a) maksymalnego czasu pracy i minimalnego okresu odpoczynku,
b) minimalnej długości urlopu w roku kalendarzowym lub proporcjonalnej jego części,
c) minimalnego wynagrodzenia oraz dodatkowych świadczeń za godziny nadliczbowe,
d) bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy,
e) warunków pracy kobiet w ciąży, kobiet karmiących oraz matek do dziewięciu miesięcy po urodzeniu dziecka, jak też pracowników młodocianych,
f) równouprawnienia kobiet i mężczyzn oraz zakazu dyskryminacji,
g) warunków pracy przy zatrudnieniu za pośrednictwem agencji pracy tymczasowej.

Wyżej wymienione przepisy nie są stosowane, o ile analogiczne przepisy w kraju wysyłającym okażą się korzystniejsze dla pracownika.
Postanowień określonych pod lit. b) i c) nie stosuje się również jeżeli okres pracy pracownika wysłanego nie przekroczy 30 dni w danym roku kalendarzowym, za wyjątkiem oddelegowania do realizacji usług przez agencje pracy tymczasowej.

Zgodnie z § 79 kp, dopuszczalna tygodniowa **norma czasu pracy** w RCz wynosi

- 40 godzin w systemie jednozmianowym, za wyjątkiem pracowników zatrudnionych pod ziemią przy wydobyciu węgla, rud i innych surowców, budowie kopalń, badaniach geologicznych (37,5 godziny),
- 38,75 godziny w systemie dwuzmianowym,
- 37,5 godziny w systemie trójzmianowym.

Krótsza tygodniowa norma czasu pracy (bez adekwatnego obniżenia wynagrodzenia) może wynikać z umowy zbiorowej lub przepisu wewnętrznego w danym zakładzie pracy.

Zgodnie z § 213 kp, minimalna **długość urlopu** w RCz wynosi 4 tygodnie w danym roku kalendarzowym. Urzędnicy państwowi i samorządowi, pracownicy szkolnictwa publicznego i służby zdrowia mają prawo do 5 tygodni urlopu. Roczna długość urlopu pedagogów oraz pracowników wyższych uczelni, wynosi 8 tygodni. Pracownikowi przysługuje prawo do urlopu lub do

jego proporcjonalnej części, po odpracowaniu co najmniej 60 dni w roku. Proporcjonalna część urlopu za każdy przepracowany miesiąc kalendarzowy wynosi 1/12 wymiaru urlopu rocznego.

Zgodnie z § 93 kp, **praca w godzinach nadliczbowych** nie może przekroczyć 8 godzin tygodniowo oraz 150 godzin w roku. Odstępstwo od tej zasady wymaga porozumienia z pracownikiem. Praca w godzinach nadliczbowych, średnio po 8 godzin tygodniowo, może być wykonywana w okresie nie dłuższym niż 26 kolejnych tygodni. Okres ten może być wydłużony do 52 tygodni jedynie na podstawie umowy zbiorowej.

Odmienne zasady pracy w godzinach nadliczbowych obowiązują w służbie zdrowia, przy konieczności ścisłego dotrzymywania warunków określonych w § 93a kp.

Za pracę w godzinach nadliczbowych pracownikowi przysługuje 25% dodatek do stawki godzinowej lub możliwość skorzystania z zastępczych godzin wolnych od pracy *(náhradní volno)*.

Zastępcze godziny wolne od pracy lub dodatek 100% do stawki godzinowej należy się także pracownikowi za pracę w dzień ustawowo wolny od pracy. Za pracę w nocy lub w weekend, pracownikowi należy się 10% dodatek za każdą odpracowaną godzinę. Dodatek wylicza się na podstawie średniej stawki godzinowej obliczonej na podstawie tzw. średniej urlopowej.

Minimalne wynagrodzenie w RCz wynika z postanowień kp, a reguluje go rozporządzenie RM nr 567/2006 Sb., które określa stawki oraz warunki jego stosowania.

Postanowienia w zakresie wynagrodzenia minimalnego dotyczą wszystkich pracowników w stosunku pracy lub innym stosunku umownym, zatrudnionych na terytorium Republiki Czeskiej.

Wynagrodzenie minimalne dla pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy tj. 40 godzin tygodniowo wynosi od 1 stycznia 2015 r. 9.200 CZK za miesiąc lub 55 CZK na godzinę. W przypadku pracowników pobierających świadczenia inwalidzkie, stawka minimalna wynosi 8.000 CZK za miesiąc lub 48,10 CZK na godzinę.

W przypadku pracowników o krótszym wymiarze czasie pracy (górnictwo, systemy dwu-i trzyzmianowe) wynagrodzenie minimalne dostosowuje się proporcjonalnie do rzeczywistego czasu pracy.

16 ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH NA TERYTORIUM REPUBLIKI CZESKIEJ

Od obywateli RP oraz członków ich rodzin zamierzających podjąć pracę na terytorium Republiki Czeskiej nie jest wymagane posiadanie zezwolenia na pracę. Pracodawca lub osoba prawna/fizyczna, do której pracownik został oddelegowany jest zobowiązany, najpóźniej w dniu rozpoczęcia pracy, zgłosić fakt zatrudnienia pracownika (obywatela RP) w Urzędzie Pracy RCz ***(Úřad práce)*** właściwym ze względu na miejsce wykonywania pracy.

Zgłoszenia dokonuje się na formularzu „Informacja o rozpoczęciu pracy – oddelegowaniu do pełnienia obowiązków wynikających z zawartej umowy" ***(Informace o nástupu zaměstnání – o vyslání k plnění úkolů vyplývajících z uzavřené smlouvy)***.

Taki sam obowiązek informacyjny ciąży na pracodawcy lub osobie prawnej/fizycznej, do której pracownik został oddelegowany, przy zakończeniu pracy. Fakt zakończenia pracy należy zgłosić do 10 dni od daty jej zakończenia na formularzu „Informacja o zakończeniu pracy – zakończeniu oddelegowania do pełnienia obowiązków wynikających z zawartej umowy„ ***(Informace o ukončení zaměstnání – o ukončení vyslání plnění úkolů vyplývajících z uzavřené smlouvy)***.

Obydwa formularze dostępne są na stronie Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych: *http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam/tiskopisy*

Pracodawca zatrudniający obywatela polskiego na terytorium RCz lub osoba prawna czy fizyczna, która przyjęła do pracy obywatela polskiego na zasadach oddelegowania, ma obowiązek prowadzenia ewidencji o zatrudnionym. Ewidencja powinna zawierać:

- dane identyfikacyjne pracownika (imiona, nazwiska, obywatelstwo, data urodzenia, miejsce urodzenia, płeć);
- miejsce zamieszkania na terytorium Republiki Czeskiej;
- miejsce zamieszkania w kraju pobytu stałego oraz adres korespondencyjny;
- nr dokumentu tożsamości oraz nazwę organu wydającego;
- rodzaj i miejsce pracy, okres przewidywanego zatrudnienia;
- nazwa branży zatrudnienia, zgodnie z przyjętą klasyfikacją;
- najwyższe wykształcenie uzyskane przez pracownika;
- wykształcenie wymagane do pracy;
- data rozpoczęcia i zakończenia pracy lub oddelegowania do pracy.

UBEZPIECZENIE PRACOWNIKÓW WYSŁANYCH DO PRACY NA TERYTORIUM REPUBLIKI CZESKIEJ

Pracownik polski zatrudniony na terytorium Republiki Czeskiej przez przedsiębiorstwo, przez które został skierowany do wykonywania pracy w Czechach, w zakresie ubezpieczenia społecznego podlega nadal ustawodawstwu prawa polskiego pod warunkiem, że przewidywany okres wykonywania tej pracy nie przekracza 24 miesięcy i że nie został on skierowany w miejsce innej osoby, której okres skierowania upłynął.

Osoba zwykle prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium Polski i wykonująca pracę (usługę) na terytorium Czech, w dalszym ciągu podlega ustawodawstwu prawa polskiego w zakresie ubezpieczenia społecznego, pod warunkiem że przewidywany okres wykonywania pracy nie przekracza 24 miesięcy.

Zastosowanie polskich przepisów prawnych odbywa się podstawie wystawionego i poświadczonego przez ZUS **formularza A1**. W sprawie wydania tego zaświadczenia należy się zwrócić do terenowej jednostki organizacyjnej ZUS właściwej ze względu na siedzibę pracodawcy, u którego osoba ta jest zatrudniona lub właściwej ze względu na siedzibę osoby prowadzącej działalność na własny rachunek.

Obywatel polski wysłany do pracy do Republiki Czeskiej, który nadal jest pracownikiem firmy macierzystej, nie musi być ubezpieczany na terytorium

Republiki Czeskiej, pod warunkiem zatrudnienia do 24 miesięcy. Przed wyjazdem do pracy (oddelegowaniem) powinien otrzymać druk A1. Natomiast pracownik polski zatrudniony przez oddział firmy polskiej zarejestrowany w Czechach, musi być zarejestrowany w miejscowym zakładzie ubezpieczeń socjalnych i zdrowotnych oraz odprowadzać stosowne składki, zgodnie z przepisami prawnymi Republiki Czeskiej.

Ubezpieczenie socjalne obsługuje Czeski Zakład Usług Socjalnych „Česká správa sociálního zabezpečení" *http://www.cssz.cz/*, a ubezpieczenie zdrowotne – wybrany (przez pracownika) zakład ubezpieczeń zdrowotnych – zestawienie na stronie: *http://www.mzcr.cz/dokumenty/zdravotni-pojistovny_945_839_1.html*

17 UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

System ubezpieczenia społecznego w Republice Czeskiej obejmuje:

- ubezpieczenie zdrowotne,
- ubezpieczenie emerytalno-rentowe,
- ubezpieczenie chorobowe,
- państwową politykę zatrudnienia.

UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Ubezpieczeniem zdrowotnym w Republice Czeskiej objęte są osoby zatrudnione na terytorium tego kraju na podstawie umowy o pracę, osoby prowadzące działalność zarobkową na zasadach samozatrudnienia, osoby nie posiadające własnych dochodów oraz pracownicy państwowi.

Stawka ubezpieczenia zdrowotnego dla pracowników wynosi 13,5%; z czego 4,5% pobierane jest z wynagrodzenia brutto pracownika, a 9% płaci pracodawca. Podstawą do obliczenia składki jest wynagrodzenie brutto pracownika.

Każdy pracownik ma prawo do wyboru zakładu ubezpieczenia zdrowotnego (w Republice Czeskiej obecnie działa 7 takich zakładów). Pracodawca ma obowiązek zarejestrowania się, jako płatnik składek w zakładzie, w którym pracownik jest zarejestrowany, w terminie do 8 dni od daty zatrudnienia

pracownika. Pracodawca zobowiązany jest również do odprowadzania na konto właściwego zakładu całej składki na ubezpieczenie zdrowotne, a więc 9% za siebie i 4,5% za swego pracownika.
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (OSVČ – *osoba samostatně výdělečně činná*) płacą składkę do wybranego przez siebie zakładu ubezpieczenia zdrowotnego w wysokości 13,5% od podstawy wymiaru składki, którą stanowi 50% różnicy pomiędzy przychodami z tytułu działalności zarobkowej, a wydatkami na ich osiągniecie i utrzymanie (czyli 6,75% z zysku). Podstawa do obliczenia składki w przypadku osoby samozatrudnionej nie może być niższa od ustawowej podstawy minimalnej liczonej od średniego wynagrodzenia za rok poprzedni.
Średnie miesięczne wynagrodzenie dla obliczeń składek zdrowotnych OSVC w 2015 r. wynosi 26.611 CZK.
Minimalna składka na ubezpieczenie zdrowotne w 2015 r. dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynosi 1.797 CZK miesięcznie.
Minimalne dobrowolne ubezpieczenie chorobowe dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wynosi 115 CZK miesięcznie.

UBEZPIECZENIE SOCJALNE

Pozostałe składniki systemu ubezpieczenia społecznego zwane ogólnie ubezpieczeniem socjalnym obejmują ubezpieczenie emerytalno-rentowe, ubezpieczenie chorobowe oraz państwową politykę zatrudnienia.
Podstawa do obliczenia składek na ubezpieczenie socjalne jest identyczna jak w przypadku ubezpieczenia zdrowotnego. **Stawka łączna składki na ubezpieczenie socjalne w 2015 roku dla pracodawcy wynosi 25% lub 26% podstawy, a dla pracownika 6,5%.**
Podobnie jak w przypadku ubezpieczenia zdrowotnego obowiązek naliczania i odprowadzania poszczególnych składek ubezpieczenia socjalnego, ciąży na pracodawcy.
Pracodawca ma obowiązek rejestracji siebie jako płatnika składek oraz swych pracowników w Czeskim Urzędzie Ubezpieczenia Socjalnego (Česká správa sociálního zabezpečení) do 8 dni od daty zatrudnienia pracownika.
W odróżnieniu od pracowników, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (OSVC) nie muszą być uczestnikami ubezpieczenia chorobowego. Mają jednak obowiązek płacić składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz politykę zatrudnienia. **Łączna obowiązkowa składka osoby samozatrudnionej na ubezpieczenie socjalne wynosi 29,2% podstawy.** Minimalna

podstawa miesięczna do obliczenia składki na ubezpieczenie emerytalne wynosi 25% średniego wynagrodzenia miesięcznego, a maksymalna 1.277.328 CZK. Oznacza to, że minimalna składka na obowiązkowe ubezpieczenie emerytalne w 2015 r. dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą jako główną czynność zarobkową wynosi 1.943 CZK miesięcznie.
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (OSVČ) jako dodatkową czynność zarobkową, odprowadzają minimalne składki jedynie na ubezpieczenie socjalne w przypadku, gdy ich dochód przekroczy 2,4 krotnie średnie wynagrodzenie (czyli 63.866 CZK). W takim przypadku miesięczna składka minimalna w 2015 r. wynosi 777 CZK.

Tabela składek na ubezpieczenie zdrowotne i socjalne w Republice Czeskiej obowiązująca w 2014 roku

<table>
<tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th rowspan="2">Ubezpieczenie zdrowotne</th><th colspan="3">Ubezpieczenie socjalne</th></tr>
<tr><th>Ubezpieczenie emerytalnej rentowe</th><th>Ubezpieczenie chorobowe</th><th>Państwowa polityka zatrudnienia</th></tr>
<tr><td rowspan="2">Pracownik</td><td rowspan="2">4,5%</td><td>6,5 %</td><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="3">6,5 %</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Pracodawca</td><td rowspan="2">9%</td><td>21,5 %</td><td>2,3 % jeżeli pracodawca średniorocznie zatrudnia więcej niż 26 osób
3,3 % jeżeli pracodawca średniorocznie zatrudnia mniej niż 26 osób (§ 7 ustawy)</td><td>1,2 %</td></tr>
<tr><td colspan="3">25,0 % lub 26,0%</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Samozatrudniony</td><td rowspan="2">13,5%</td><td>28 %</td><td>2,3 % (dobrowolne)</td><td>1,2 %</td></tr>
<tr><td colspan="3">29,2%</td></tr>
<tr><td>Osoba bez własnych przychodów</td><td>13,5%</td><td colspan="3">–</td></tr>
<tr><td>Pracownik państwowy</td><td>13,5%</td><td colspan="3">–</td></tr>
</table>

OBOWIAZKOWE UBEZPIECZENIE OD ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PRACODAWCY WOBEC PRACOWNIKÓW

Obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej pracodawcy wobec pracowników obejmuje wypadki przy pracy oraz choroby zawodowe, którym mogą ulec pracownicy będący w stosunku pracy z pracodawcą, ale także pracujący na podstawie porozumienia o czynności pracy lub porozumienia o wykonaniu pracy.

Warunki i wysokość obowiązkowego ubezpieczenia pracodawcy (wypadki przy pracy, choroby zawodowe) są regulowane rozporządzeniem Ministerstwa Finansów Nr 125/1993.

Obowiązek ubezpieczenia powstaje automatycznie w dniu rozpoczęcia pracy przez pracownika. Od 1993 r. wszystkich pracodawców ubezpiecza KOOPERATIVA (Vienna Insurance Group). Pracodawca ma prawo do tego, aby ubezpieczyciel pokrył w ramach ubezpieczenia obowiązkowego OC szkody, które powstały pracownikom w wyniku wypadku przy pracy lub chorobie zawodowej w wysokości i w zakresie określonym w Kodeksie pracy. Może to być nie tylko strata wynagrodzenia (zarobków) w okresie trwania zwolnienia lekarskiego lub w określonych przypadkach i po jego ukończeniu, ale także odszkodowanie za ból oraz ograniczenie możliwości funkcjonowania w społeczeństwie, pokrycie udokumentowanych kosztów leczenia oraz odszkodowanie za szkodę majątkową, która powstała po stronie pracownika.

W przypadku śmierci pracownika na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, osobom uprawnionym wypłacane są koszty pogrzebu, rekompensata na pokrycie kosztów utrzymania oraz jednorazowe odszkodowanie.

Ubezpieczenie OC dotyczy wszystkich pracodawców bez względu na ilość pracowników. Nastanie obowiązku ubezpieczenia pracodawca powinien zgłosić bez zbędnej zwłoki za pośrednictwem odpowiedniego formularza *(přihláška)*.

Ubezpieczenie trwa przez cały okres zatrudnienia. Kwotę ubezpieczenia wylicza pracodawca samodzielnie na podstawie przemnożenia podstawy wynagrodzenia koeficjentem dla danej grupy zawodowej.

Podstawa prawna:

- Ustawa Nr 100/1988 o ubezpieczeniu socjalnym *(Zákon o sociálním zabezpečení)*
- Ustawa Nr 582/1991 o organizacji i realizacji ubezpieczenia socjalnego *(Zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení)*
- Ustawa Nr 592/1992 o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne *(Zákon o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění)*
- Ustawa Nr 155/1995 o ubezpieczeniu emerytalnym *(Zákon o důchodovém pojištění)*
- Ustawa Nr 187/2006 o ubezpieczeniu chorobowym *(Zákon o nemocenském pojištění)*
- Ustawa Nr 589/1992 o składce na ubezpieczenie socjalne oraz państwową politykę zatrudnienia *(Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)*
- Rozporządzenie Ministerstwa Finansów Nr 125/1993 w sprawie określenia warunków i stawek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pracodawcy z tytułu urazów przy pracy lub choroby zawodowej *(Vyhláška Ministerstva financí, kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání)*

18 NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI PRZEZ CUDZOZIEMCÓW

OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY PRAWNE

Obecnie czeskie przepisy prawne umożliwiają nabywanie nieruchomości przez obywateli państw członkowskich UE bez jakichkolwiek ograniczeń. Kwestię nabywania gruntów rolnych i leśnych przez cudzoziemców reguluje ustawa Nr 503/2012 r. z dnia 19 grudnia 2012 r. o Państwowym Urzędzie ds. Gruntów.

Procedura

Podmiot, który zamierza nabyć nieruchomość w Republice Czeskiej (w tym również grunt rolny lub leśny) powinien zawrzeć umowę sprzedaży nieruchomości w formie pisemnej (nie jest wymagana forma aktu notarialnego) z uwierzytelnionym podpisem obu stron umowy (choć przepisy tego nie nakazują, w praktyce jest to wymagane). Uwierzytelnienia może dokonać notariusz, urzednik państwowy z urzędu wojewódzkiego, urzędu gminy oraz, w ograniczonym zakresie, adwokat. Zmiana właściciela nieruchomości podlega procedurze wpisu do Katastru Nieruchomości.
Wniosek o wpis do Katastru znajduje się na stronach internetowych Czeskiego Urzędu Geodezyjnego i Katastralnego: *http://www.cuzk.cz/Dokument.aspx,* gdzie dostępny jest również specjalny program służący do

wypełniania formularzy on-line w formacie do pobrania. Wydrukowany formularz należy opatrzyć znaczkiem skarbowym oraz załączyć co najmniej 4 kopie umowy sprzedaży (uwierzytelnione kopie).
Dopiero z chwilą wpisu do Katastru Nieruchomości, dany podmiot staje się właścicielem nieruchomości ze skutkiem od daty złożenia wniosku o wpis. Inne zgłoszenie zakupu nieruchomości nie jest wymagane, ponieważ dane Czeskiego Katastru Nieruchomości są powszechnie dostępne.
Z powyższego powodu zaleca się kupującemu złożenie kwoty umownej do depozytu bankowego bądź notarialnego w dniu podpisu umowy i przekazanie jej sprzedającemu dopiero po dokonaniu wpisu do katastru nieruchomości potwierdzającego nabycie prawa własności. Podatek od sprzedaży nieruchomości (daň z převodu nemovitosti) płaci w Republice Czeskiej co do zasady sprzedający (strony mogą uzgodnić tę kwestię inaczej). Kupujący wówczas ręczy za zapłacenie podatku przez sprzedającego. Wysokość podatku wynosi 4% podstawy opodatkowania, którą ustala się na podstawie tzw. „wartości nabycia". Wartość nabycia ustala się przez porównanie ceny umownej (określonej w umowie sprzedaży) z porównawczą wartością podatkową. Za podstawę opodatkowania przyjmuje się zawsze wyższą z tych cen. Porównawcza wartość podatkowa to 75% wartości porównawczej (ustalanej w oparciu o ceny podobnych nieruchomości w danym miejscu i czasie) lub 75% ceny ustalonej przez biegłego. Podatek płaci się we właściwym miejscowo Urzędzie Skarbowym.
W przypadku zamiaru wybudowania budynku na nieruchomości, której zakup jest planowany, należy przed jej zakupem, sprawdzić we właściwym miejscowo urzędzie miasta czy dana działka jest działką budowlaną lub czy np. nie jest objęta zakazem budowy. W tym celu należy uzyskać numer parceli, (tzw. parcelní číslo), adres położenia działki, ewentualnie mapkę jej lokalizacji (tzw. katastrální mapku) z Urzędu Katastralnego. W zakresie przepisów prawa budowlanego zalecamy kontakt z właściwym miejscowo urzędem budowlanym. Lista wszystkich urzędów budowlanych znajduje się na stronie: *http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0061*
Dnia 1 stycznia 2014 r. wszedł w życie nowy czeski Kodeks cywilny oraz nowa ustawa o katastrze nieruchomości. Wymienione akty prawne wprowadzają do czeskiego prawa nieruchomości najbardziej znaczące zmiany od kilkudziesięciu lat. Przede wszystkim, od daty wejścia w życie ww. przepisów, w Republice Czeskiej obowiązuje zasada, że budynki i budowle wzniesione na danym gruncie są częścią tego gruntu, a więc grunt i budynek/ budowla na nim wzniesione powinny mieć tego samego właściciela. Nowy Kodeks cywilny

w przepisach przejściowych (§3054 i następne) przyznaje właścicielowi gruntu prawo pierwokupu nieruchomości na nim wzniesionej.
Drugą zasadniczą zmianą jest wprowadzenie zasady jawności materialnej wpisu do Katastru Nieruchomości. Podmioty kierujące się, przy dokonywaniu czynności prawnych dotyczących danej nieruchomości, informacjami wynikającymi z Katastru Nieruchomości, są, w przypadku rozbieżności między stanem faktycznym a wpisem do Katastru, chronione na podstawie zasady dobrej wiary.

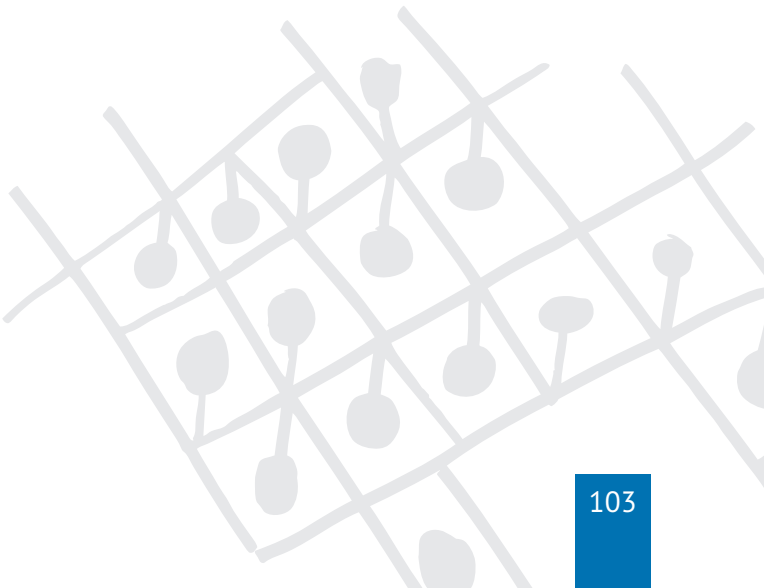

19 ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Problematykę zamówień publicznych w Republice Czeskiej reguluje ustawa Nr 137/2006 o zamówieniach publicznych. Ustawa wprowadza do porządku prawnego RCz regulacje Unii Europejskiej dotyczące realizacji zamówień publicznych wynikające z dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE.
Ustawa wyodrębnia trzy kategorie zamawiających: **publicznych, dotowanych i sektorowych**. W praktyce zamawiający sektorowy nazywany jest również sieciowym lub branżowym. Za jednego zamawiającego uznaje się również konsorcjum zamawiających, o ile występuje w ramach jednego zamówienia publicznego. Warunkiem jest podpisanie umowy między poszczególnymi zamawiającymi.

Za **zamawiającego publicznego** uznaje się:
- Republikę Czeską,
- państwową jednostkę budżetową,
- jednostkę organizacyjną zarządzaną przez samorząd terytorialny,
- samorząd terytorialny (gmina, województwo),
- inną osobę prawną, spełniającą określone warunki wyszczególnione w ustawie.

Za **zamawiającego dotowanego** uznaje się osobę prawną lub fizyczną składającą zamówienie publiczne finansowane co najmniej w 50% ze środków

publicznych lub, gdy wartość środków finansowych ze środków publicznych udzielonych na realizację zamówienia publicznego przekroczy kwotę 200 mln CZK. Środki finansowe uznaje się za udzielane ze środków publicznych, również jeżeli są udzielane za pośrednictwem innego podmiotu.
Za **zamawiającego sektorowego** uznaje się podmiot, który zgodnie z § 4 ustawy o zamówieniach publicznych prowadzi działalność w sektorze gazowniczym, ciepłowniczym, elektroenergetycznym, wodociągowo-kanalizacyjnym, uzdatniania wody, publicznego transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego i autobusowego, zastrzeżonych usług pocztowych itd., na podstawie odrębnych przepisów lub praw wyłączności lub jeśli zleceniodawca publiczny sprawuje nad nim kontrolę bezpośrednią czy pośrednią.
Zamawiający nie może ograniczać udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne tym wykonawcom, którzy mają siedzibę lub miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w innym państwie członkowskim UE oraz w państwach, z którymi Republika Czeska lub UE zawarły umowy międzynarodowe zapewniające wykonawcom z tych krajów dostęp do zamówień publicznych.

Ustawa dzieli zmówienia publiczne w zależności od przedmiotu postępowania, na:

- zamówienia publiczne na dostawy towarów,
- zamówienia publiczne na prace budowlane,
- zamówienia publiczne na usługi.

Ustawa wyodrębnia w zależności od zakładanej wartości:

- **zamówienie publiczne o dużym znaczeniu,** jeżeli jego wartość przekracza **300 mln CZK** (plus VAT) i zamawiającym jest państwo lub **50 mln CZK** (plus VAT), gdy zamawiającym jest samorząd terytorialny. W przypadku takiego zamówienia obowiązuje wymóg jego zatwierdzenia odpowiednio przez rząd lub organ samorządu terytorialnego.
- **zamówienia publiczne ponadlimitowe** (szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia jest równa lub przekracza limit finansowy określony w przepisach wykonawczych do ustawy o zamówieniach publicznych),
- **zamówienia publiczne podlimitowe** (szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia publicznego na dostawy czy usługi wynosi co najmniej **2 mln CZK netto**, a na prace budowlane co najmniej **6 mln CZK netto** – górną granicę zamówienia określają limity wyznaczone dla zamówień ponadlimitowych),

- **małe zamówienia publiczne** (szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia publicznego na dostawy czy usługi nie przekracza **2 mln CZK netto**, a na prace budowlane **6 mln CZK netto**).

Małe zamówienia publiczne nie muszą być zlecane w trybie ustawy o zamówieniach publicznych. Wymagane jest jednak dotrzymanie zasad przejrzystości, równego traktowania i niedyskryminacji.

Przetarg publiczny realizowany jest w formie konkursu ofert przekazanych zamawiającemu zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych. Główne etapy przetargu to:
- ogłoszenie o przetargu (włącznie z określeniem kryteriów oceny ofert),
- składanie ofert,
- otwarcie ofert,
- wycena ofert,
- ogłoszenie wyników.

Ustawa o zamówieniach publicznych wyróżnia następujące rodzaje przetargów:
- przetarg otwarty/nieograniczony,
- przetarg ograniczony,
- negocjacje publiczne,
- negocjacje niepubliczne,
- dialog konkurencyjny,
- uproszczony przetarg podlimitowy.

Wybór poszczególnych rodzajów przetargów zależy od typu zamawiającego (publiczny, dotowany, czy sektorowy) oraz od warunków prawnych, wymaganych przy ogłaszaniu przetargu.
Dla niektórych zamówień lub ich części, składanych przez zamawiającego publicznego, wymagane jest przeprowadzenie **aukcji elektronicznej**, która nie stanowi samodzielnej formy przetargu, ale może dopomóc w obniżeniu kosztów przetargu.
Zgodnie z aktualnym brzmieniem przepisów prawnych, zamawiający powinien uzasadnić wprowadzenie do warunków przetargu żądania okazania spełnienia wymogów kwalifikacyjnych i technicznych.
Spełnienie wymogów kwalifikacyjnych (ekonomicznych i finansowych) uczestnictwa w postępowaniu o zamówienie publiczne, wykonawca potwierdza poprzez złożenie oświadczenia.

Publiczny zamawiający ma obowiązek **opublikowania treści umowy** zawartej ze zwycięzcą przetargu wraz ze wszystkimi załącznikami, **wysokości ceny faktycznie zapłaconej** za realizację zamówienia oraz listy podwykonawców zamówienia (§147a ustawy). Listę podwykonawców dostarcza mu wykonawca, przy czym jest zobowiązany do ujawnienia wszystkich podwykonawców, którzy z ceny zamówienia otrzymali powyżej **10%** (przy zamówieniach o dużym znaczeniu – powyżej **5%**),

Czeski Urząd Ochrony Konkurencji przeprowadza postępowanie weryfikacyjne w stosunku do wykonawców, którzy w trakcie postępowania o zamówienie publiczne przedłożyli nieprawdziwe informacje. Na mocy decyzji Urzędu taki podmiot zostaje wpisany do **Rejestru Podmiotów z Zakazem Realizacji Zamówień Publicznych** (tzw. blacklist), publikowanego na stronie internetowej *http://www.isvz.cz/isvz/*.

Szczegółowe informacje nt. zamówień publicznych, ogłoszonych przetargach oraz ich wynikach znajdują się na stronie internetowej *http://www.isvzus.cz*.

Organem administracji państwowej właściwym w zakresie zamówień publicznych jest **Urząd Ochrony Konkurencji**, *www.compet.cz*.

20 OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

Centralnym organem administracji państwowej odpowiedzialnym za ochronę własności przemysłowej jest **Urząd Własności Przemysłowej** (zwany dalej Urzędem) „Úřad průmyslového vlastnictví" *www.upv.cz*.

Do podstawowych kompetencji Urzędu należy:

- podejmowanie decyzji w sprawie przyznawania praw ochrony dla wynalazków, wzorów przemysłowych, wzorów użytkowych, znaków, oznaczeń regionalnych, oznaczeń pochodzenia wyrobów oraz prowadzenie ich rejestrów,
- pełnienie zobowiązań Republiki Czeskiej wynikających z umów międzynarodowych w zakresie własności przemysłowej,
- współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami w zakresie ochrony praw przemysłowych.

PRZYZNANIE PATENTU NA WYNALAZEK

Patentami określa się nowe wynalazki, które mogą być wykorzystane w produkcji przemysłowej. Opatentować można nie tylko nowe produkty i technologie, ale również substancje chemiczne, leki oraz produkty zyskane w procesach biotechnologicznych. Opatentować nie można teorii nauko-

wych, dzieł artystycznych, programów komputerowych, sposobu wykonywania działalności artystycznej lub sposobu prowadzenia działalności gospodarczej. Patentów nie udziala się dla gatunków roślin, ras zwierząt i sposobów leczenia.
Wniosek o przyznanie patentu na wynalazek składa się w Urzędzie na odpowiednim formularzu. Do wniosku należy załączyć szczegółowe informacje o wynalazku. Wniosek powinien dotyczyć jednego wynalazku lub grupy wynalazków wzajemnie powiązanych. Wynalazek dla celów patentowych powinien być opisany tak, aby specjalista z danej branży był w stanie go zrealizować. Urząd analizuje wynalazek m.in. pod kątem tego, czy nie zawiera rozwiązań, które podlegają już ochronie patentowej oraz czy nie zawiera wad, które zabraniają jego publikacji. Ochrona patentowa trwa 20 lat od złożenia wniosku.

REJESTRACJA ZNAKU CHRONIONEGO

Wniosek o zarejestrowanie znaku chronionego może złożyć osoba fizyczna lub prawna. Urząd przeprowadza formalne badania czy wniosek oraz przedmiot rejestracji spełniają wymogi ustawowe dot. zapisu do rejestru. Następnie przeprowadza badania merytoryczne. Wniosek może być odrzucony, jeżeli znak chroniony jest zgodny z innym już zarejestrowanym znakiem lub ma nieprawidłowe lub kłamliwe oznaczenie. W wyniku zapisu do rejestru znaku chronionego, jego właściciel uzyskuje wyłączne prawo do użytkowania tego znaku. Ochrona znaku trwa 10 lat i może być przedłużana bez ograniczeń co 10 lat.

REJESTRACJA WZORU PRZEMYSŁOWEGO

Wniosek o rejestrację wzoru przemysłowego składa się osobiście lub wysyła pocztą na adres Urzędu. Wniosek powinien zawierać dane zgłaszającego oraz szczegółowy opis wyglądu produktu, który ma być chroniony. Opis produktu może mieć formę fotografii lub rysunku. Wniosek może dotyczyć pojedynczego produktu lub grupy produktów. W przypadku rejestracji grupy, produkty muszą należeć do tej samej grupy wg międzynarodowej klasyfikacji wzorów przemysłowych. Zyskana ochrona daje właścicielowi prawo wyłączności w używaniu zarejestrowanego wzoru oraz zabrania używania osobom trzecim bez zgody właściciela (licencji). Ochrona wzoru przemysłowego trwa 5 lat od złożenia wniosku. Właściciel wzoru przemysłowego może przedłużać okres ochrony co 5 lat; maksymalnie do 25 lat.

REJESTRACJA WZORU UŻYTKOWEGO

Dla rozwiązań o charakterze technicznym o niższym stopniu wynalazczości lub o mniejszym znaczeniu gospodarczym, istnieje łatwiejszy, szybszy i tańszy sposób ochrony niż patent, a mianowicie wzór użytkowy. Ochroną na podstawie wzoru użytkowego nie mogą być objęte sposoby produkcji, czynności wytwórcze oraz biologiczne materiały reprodukcyjne. W odróżnieniu od wniosku o ochronę patentową, Urząd nie przeprowadza badań przedmiotu ochrony pod kątem jego nowości oraz oryginalności rozwiązania; dlatego też proces rejestracji trwa znacznie krócej niż patentu. Natomiast okres ochrony wzoru użytkowego trwa zaledwie 4 lata. Na wniosek właściciela może być przedłużony dwa razy po 3 lata. Łączna ochrona wzoru użytkowego może więc trwać 10 lat.

REJESTRACJA OZNACZENIA REGIONALNEGO LUB KRAJU POCHODZENIA

O wpis do rejestru może zwrócić się związek producentów lub przetwórców określonego towaru. Pojedyncza osoba fizyczna lub prawna może zwracać się o rejestrację o ile w czasie składania wniosku jest jego jedynym producentem lub przetwórcą. Procedura postępowania rejestracyjnego przebiega zgodnie z ustawą Nr 452/2001 o ochronie pochodzenia oraz oznaczeń regionalnych.
Ochrona oznaczenia regionalnego lub kraju pochodzenia rozpoczyna się od dnia dokonania zapisu do rejestru i nie jest czasowo ograniczona. Zarejestrowanego oznaczenia regionalnego lub oznaczenia kraju pochodzenia może używać na swym wyrobie każdy producent lub przetwórca z danego regionu lub kraju, który dotrzymuje zarejestrowanej procedury produkcyjnej lub przetwórczej.

Baza danych patentów i wzorów użytkowych
http://isdv.upv.cz/portal/pls/portal/portlets.pta.formular?lok=en
Baza danych wzorów przemysłowych
http://isdv.upv.cz/portal/pls/portal/portlets.vza.formular?lok=en
Baza danych znaków chronionych (towarowych)
http://isdv.upv.cz/portal/pls/portal/portlets.oza.formular?lok=en
Baza danych oznaczeń regionalnych i kraju pochodzenia
http://isdv.upv.cz/portal/pls/portal/portlets.OPA.formular?lok=en

21 PRAWA KONSUMENTA

Zgodnie z Kodeksem cywilnym Republiki Czeskiej (kc), sprzedający jest zobowiązany do udzielania gwarancji jakości na sprzedawany towar (§ 2113 nowego Kodeksu cywilnego). Przez udzielenie gwarancji jakości rozumie się również zamieszczenie informacji o okresie tej gwarancji lub terminie przydatności na opakowaniu produktu lub w jego reklamie. Gwarancja więc, według nowych przepisów, nie musi mieć formy pisemnej. Jeżeli w umowie i w deklaracji o gwarancji wystąpią różne okresy gwarancji, za obowiązujący uważa się dłuższy z nich. Strony mogą umownie ustalić inny okres gwarancji niż wskazany na opakowaniu.

Osobno uregulowana została kwestia odpowiedzialności sprzedającego za wady. Jeżeli kupujący stwierdzi wady nabytej rzeczy powinien to zgłosić sprzedającemu. Jeżeli wada zostanie uznana za istotne naruszenie warunków umowy kupujący ma prawo do:

a) usunięcia wady poprzez dostarczenie nowej rzeczy bez wady lub dostarczenie brakującej rzeczy,
b) usunięcia wady poprzez naprawę rzeczy,
c) proporcjonalnej zniżki z ceny nabycia rzeczy,
d) odstąpienia od umowy.

Kupujący oznajmia sprzedającemu, które z ww. praw wybiera jednocześnie ze zgłoszeniem samej wady lub niezwłocznie po jej zgłoszeniu. Zmiana prawa wybranego przez kupującego nie jest możliwa bez zgody sprzedającego.

Jeżeli kupujący nie oznajmił sprzedającemu niezwłocznie, które z praw wybiera, może skorzystać z przepisów o wadach, które powodują nieistotne naruszenie warunków umowy, na podstawie których może domagać się:

a) usunięcia wady lub
b) proporcjonalnej zniżki z ceny nabycia rzeczy.

Kupujący ma obowiązek zgłosić wadę niezwłocznie, najpóźniej jednak w ciągu 24 miesięcy od momentu przekazania rzeczy kupującemu (§ 2165) np.: w przypadku skrytej wady lub też jeżeli kupujący wadę zgłosił niezwłocznie po tym, kiedy przy dołożeniu należytej staranności mógł stwierdzić jej istnienie.
Zgodnie z przepisem § 2161 ust. 2 kc, jeżeli wada na rzeczy pojawiła się w ciągu 6 miesięcy od przejęcia przedmiotu przez kupującego, zakłada się, że wada ta istniała już w momencie przejęcia rzeczy przez kupującego.
Jeżeli umowa sprzedaży została zawarta na odległość np. telefonicznie lub za pośrednictwem internetu, kupujący ma prawo odstąpić od umowy bez podania przyczyn do 14 dni od jej zawarcia. Przepis ten obowiązuje również w przypadku, kiedy umowa została zawarta poza stałym punktem sprzedaży. Sprzedający jest zobowiązany poinformować kupującego na piśmie o możliwości odstąpienia od umowy oraz udostępnić formularz do odstąpienia od umowy; w przeciwnym razie kupujący ma prawo do odstąpienia od umowy w okresie 1 roku i 14 dni (§ 1829 kc).
Istotne jest również postanowienie (§1812 kc), z którego wynika, że jeżeli są możliwe różne interpretacje treści umowy, należy wybrać tę, która jest korzystniejsza dla konsumenta. Co więcej, jeżeli postanowienia umowy odbiegają od przepisów ustawy o ochronie konsumenta, nie uwzględnia się ich. Przepis ten znajduje zastosowanie również w przypadku, kiedy konsument zrzeknie się uprawnienia, które przyznaje mu ustawa. Na podstawie § 1813 nowego kc zakazane są takie postanowienia umowy, które wywołują znaczącą nierównowagę praw i obowiązków stron na niekorzyść konsumenta. Otwarty katalog zakazanych postanowień umowych zawiera § 1814 kc.
Kodeks cywilny w § 2977 definiuje pojęcie kłamliwej reklamy, która jako przejaw nieuczciwej konkurencji jest zakazana (§2976 kc) – „to taka reklama, która w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej lub wykonywaniem zawodu, mając na celu wspracie sprzedaży rzeczy ruchomych, rzeczy nieruchomych lub świadczenia usług, w tym praw i obowiązków, wprowadza w błąd lub jest w stanie wprowadzić w błąd (…) w jakikolwiek sposób osoby, dla których jest przeznaczona, lub do których dotarła oraz jest w stanie wpłynąć na ich zachowania rynkowe".

Zgodnie z **ustawą nr 634/1992 o ochronie konsumenta**, konsument powinien mieć możliwość kontroli wagi, rozmiarów oraz ilości kupowanego towaru. Ustawa zabrania stosowania jakiejkolwiek dyskryminacji konsumentów; oznacza to np.: że stosowanie innych cen dla obcokrajowców, a innych dla obywateli czeskich, jest bezprawne.
Zgodnie z ww. ustawą o ochronie konsumenta (§ 19 ust. 3) reklamacje (łącznie z usunięciem wad i uszkodzeń) powinny być załatwiane niezwłocznie, najpóźniej w terminie do 30 dni od dnia zgłoszenia, o ile sprzedający nie uzgodni z kupującym terminu dłuższego.
Nad dotrzymywaniem praw konsumentów wynikających z obowiązujących przepisów prawnych czuwa Czeska Inspekcja Handlowa. Adresy kontaktowe poszczególnych inspektoratów znajdują się na stronie internetowej tego urzędu *http://www.coi.cz*.

Informacje na temat praw konsumenckich można również uzyskać w niektórych innych wyspecjalizowanych rządowych i pozarządowych organizacjach:

Europejskie Centrum Konsumenckie w Republice Czeskiej przy Czeskiej Inspekcji Handlowej

Evropské spotřebitelské centrum při ČOI
ul. Štěpánská 15, 120 00 Praha 2
e-mail: esc@coi.cz
telefon: +420 296 366 155
strony internetowe: www.evropskyspotrebitel.cz

Udziela informacji o prawach konsumentów na wspólnym rynku, pomaga w rozwiązywaniu reklamacji i sporów wynikających z kontaktów handlowych pomiędzy subiektami krajów członkowskich UE, Norwegii i Islandii.

Evropské spotřebitelské centrum pro ČR
ECC-Net

Dane kontaktowe niezależnych organizacji konsumenckich w Republice Czeskiej

Organizacja	Logo	Kontakt
Sdružení obrany spotřebitelů Jihomoravského kraje Mečová 5, 602 00 Brno www.asociace-sos.cz		tel.: 900 10 10 10 (opłata 10 CZK/min.) poradna@asociace-sos.cz
Stowarzyszenie Obywatelskie Konsumentów TEST **„Občanské sdružení spotřebitelů TEST"** Černomořská 419/10, 101 00, Praha 10 – Vršovice www.dtest.cz		tel.: +420 241404922 Linia porad: +420 299 149 009 dtest@dtest.cz
Stowarzyszenie Czeskich Konsumentów **„Sdružení českých spotřebitelů"** ul. Pod Altánem 99/103 100 00 Praha 10- Strašnice www.konzument.cz		tel.: +420 495 215 266 +420 261 263 574 spotrebitel@regio.cz
Stowarzyszenie Poradni Obywatelskich **„Asociace občanských poraden"** ul. Sabinova 3 130 00 Praha 3 www.obcanskeporadny.cz		tel. +420 284 019 220 tel. kom. +420 774 529 966 aop@obcanskeporadny.cz
Stowarzyszenie ds. Bezpieczeństwa Żywności i Ochrony Konsumenta **„Sdružení pro bezpečnost potravin a ochranu spotřebitele"** ul. Třanovského 2392 738 01 Frýdek Místek		tel.: +420 602 382 424, +420 734 395 738 davidpesekfc@gmail.cz
Sieć poradni ekologicznych Republiki Czeskiej „Síť ekologických poraden České republiky" (STEP) ***Brno:*** ul. Panská 9, 602 00 Brno ***Frýdek-Místek:*** Riegrova 857, 738 01 Frýdek-Místek www.ekoporadna.cz		tel.: +420 558 436 243 kamila.kamenikova@ekoporadna.cz lucie.grygova@ekoporadna.cz
Materiał Ministerstwa Przemysłu i Handlu RCz		

22 WERYFIKACJA KONTRAHENTÓW I WINDYKACJA NALEŻNOŚCI

Najprostszym sposobem sprawdzenia wiarygodności czeskiego partnera handlowego jest skorzystanie z oficjalnych portali internetowych, na których można znaleźć informacje dotyczące m.in. okresu istnienia danego podmiotu na rynku czeskim, struktury własnościowej, wyników finansowych, zgłaszanych upadłości, itp.

Przykładem takiego portalu jest strona Ministerstwa Finansów Republiki Czeskiej (ARES) *http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz*. Na portalu umieszczone są informacje dotyczące podmiotów gospodarczych działających w RCz. Dane w systemie ARES pochodzą z kilku rejestrów prowadzonych przez poszczególne urzędy administracji państwowej w tym: Rejestru działalności gospodarczej, Rejestru handlowego, Rejestru podatników, itp.

Przydatna jest również strona Ministerstwa Sprawiedliwości *www.justice.cz*, gdzie można sprawdzić czy przeciwko danemu podmiotowi nie toczy się postępowanie upadłościowe lub postępowanie oddłużeniowe w przypadku osób fizycznych (bankructwo osobiste).

W zakresie obrotu nieruchomościami warto sprawdzić stan prawny i majątkowy nieruchomości na stronach *http://nahlizenidokn.cuzk.cz*.

Pomimo zachowania środków ostrożności w wyborze partnera handlowego, może dojść z jego strony do niezapłacenia wierzytelności w terminie. Podstawowym warunkiem odzyskania należności jest prawidłowo prowadzona

ewidencja należności przez wierzyciela. Konieczne jest ustalenie nie tylko wysokości zaległej należności, ale przede wszystkim udokumentowanie, w jaki sposób owa należność powstała. Z tego powodu ważne jest, aby wierzyciel prowadził ewidencję nie tylko dowodów rachunkowych, ale również wszystkich pozostałych dokumentów prawnie poświadczających istnienie długu. Wśród takich dokumentów znajdują się głównie faktury, listy przewozowe, umowy, ewentualnie korespondencja handlowa.

Prawo czeskie uwzględnia trzy sposoby windykacji należności:

- postępowanie pozasądowe,
- postępowanie procesowe (sądowe),
- postępowanie egzekucyjne.

POSTĘPOWANIE POZASĄDOWE

W praktyce postępowanie to wygląda najczęściej następująco: najpierw wierzyciel kontaktuje się z dłużnikiem (telefonicznie lub pisemnie), ustala powody opóźnienia płatności i podejmuje próby dobrowolnego odzyskania należności. Istotne jest jak najszybsze zwrócenie się do dłużnika o **bezwarunkowe potwierdzenie istnienia długu na piśmie** – możliwość potwierdzenia istnienia długu przewiduje czeski Kodeks cywilny w §2053 – uznání dluhu (uznanie długu). Podstawową korzyścią płynącą z posiadania tego dokumentu przez wierzyciela jest fakt, że nie będzie on musiał przed sądem w inny sposób udawadniać istnienia i wysokości wierzytelności. Drugą korzyścią jest to, że od momentu podpisania ww. dokumentu przez dłużnika, zaczyna biec od nowa termin przedawnienia. Choć, co do zasady, termin przedawnienia wprowadzony przez nowy czeski Kodeks cywilny wynosi 3 lata (§629 kc), to w przypadku uznania długu, zgodnie z §639 kc, termin ten wynosi 10 lat od dnia uznania długu.

Wierzyciel może zaproponować dłużnikowi kalendarz spłat lub możliwość zwrotu kwoty poprzez zaliczenie wzajemnych zobowiązań dłużnych. Do kalendarza spłat należy włączyć odsetki za zwłokę oraz ewentualne kary umowne (jeśli zostały przewidziane w umowie). Wysokość poszczególnych rat nie może być niższa niż wysokość odsetek i kar, ponieważ w przeciwnym przypadku nie dojdzie do zredukowania kwoty dłużnej. Kalendarz spłat powinny podpisać obie strony – wierzyciel i dłużnik. **Kalendarz może mieć formę zapisu notarialnego z tzw. akceptacją wykonalności.** Ww. akceptacja spowoduje, iż w przypadku niespełnienia warunków porozumienia (jakim jest

kalendarz spłat), wierzyciel będzie mógł na podstawie tego aktu notarialnego wnieść do sądu wniosek o wszczęcie egzekucji z majątku dłużnika. Kalendarz powinien również zawierać zapis o tzw. **klauzuli przyśpieszenia** (acceleration clause). Dzięki niej niezapłacenie jednej raty w terminie spowoduje, że wszystkie pozostałe staną się natychmiast wymagalne.
Jeżeli ww. działania zawiodą, upomnienia kierowane do dłużnika przybierają ostrzejszą formę, dochodzi do naliczania należnych odsetek za zwłokę i ewent. kar umownych. Odstąpienie wierzyciela od realizacji tych sankcji może być dobrą motywacją dla dłużnika do zwrotu zobowiązania. Istotne jest również ostrzeżenie dłużnika o zamiarze wszczęcia dalszego postępowania w przypadku nieuregulowania należności i przekazania sprawy kancelarii adwokackiej.
Jeżeli zawiodą wszystkie ww. działania, sprawę warto przekazać firmie lub kancelarii adwokackiej zajmującej się windykacją należności. W tym celu zawiera się umowę, w której prawnik otrzymuje pełnomocnictwo do odzyskania należności lub umowę o zastępstwie prawnym. Umowa winna określać warunki związane z postępowaniem windykacyjnym – np. wysokość zaliczki, prowizję z odzyskanej kwoty, zwrot kosztów poniesionych podczas postępowania, itp. Wybierając firmę zajmującą się windykacją należności można zwrócić się do jednego z członków Stowarzyszenia Agencji Windykacyjnych (Asociace inkasních agentur) o pośredniczenie w windykacji długu. Należy pamiętać, iż wynagrodzenie takiej firmie wypłacane jest dopiero wtedy, gdy uda się jej odzyskać od dłużnika choćby część długu. Firma nie może również obciążać zleceniodawcy dodatkowymi kosztami, jeżeli możliwość ich fakturowania oraz ich dopuszczalna wysokość, nie wynika bezpośrednio z zawartej z nią umowy. Przeciętne wynagrodzenie za usługi w tym zakresie wynosi obecnie od 5 do 30% wartości windykowanej należności.
Jeżeli postępowanie to zawiedzie, dochodzenie należności kierowane jest zazwyczaj na drogę sądową.

POSTĘPOWANIE PROCESOWE (SĄDOWE)

Podczas odzyskiwania należności drogą sądową zaleca się, aby wierzyciel był reprezentowany przez pełnomocnika (adwokata).
Od 1.01.2013, przepis § 142a czeskiego Kpc wprowadza instytucję tzw. wezwania przedprocesowego (předžalobní výzva). Zgodnie z ww. przepisem wierzyciel, który zamierza wnieść pozew przeciwko dłużnikowi jest zobowiązany na conajmniej 7 dni przed złożeniem pozwu wystosować do

dłużnika wezwanie przedprocesowe z żądaniem uiszczenia długu. Jeżeli wnoszący pozew nie dopełni tego obowiązku a sąd rozstrzygnie na jego korzyść, nie zostanie zasądzony na jego rzecz zwrot kosztów postępowania od dłużnika.

Podstawą do rozpoczęcia postępowania procesowego jest wniesienie pozwu spełniającego wymogi §79 ustawy Nr 99/1963 Kodeksu postępowania cywilnego (Občanský soudní řád – OSŘ), którymi są: oznaczenie uczestników postępowania, ewentualnie ich przedstawicieli prawnych, którzy w pozwie powinni być oznaczeni w taki sposób, aby nie zaistniały wątpliwości kto ma w postępowaniu uczestniczyć oraz tak, aby nie zaistniała możliwość zamienienia tych osób z kimś innym. W przypadku osoby fizycznej należy podać imię, nazwisko, numer PESEL, adres zameldowania, ewentualnie również miejsce pracy oraz, jeżeli sprawa dotyczy osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, numer identyfikacyjny (IČ). W przypadku osoby prawnej wpisanej do rejestru handlowego, należy podać pełną nazwę firmy, pod jaką jest do rejestru wpisana, wraz z oznaczeniem formy prawnej (spółka akcyjna, spółka z o.o., spółka komandytowa, spółdzielnia) oraz miejsce siedziby. Ponadto, w treści pozwu należy opisać fakty, dowody oraz jasno wskazać, czego domaga się podmiot wnoszący pozew.

Opłatę za czynności sądowe, zgodnie z ustawą nr 549/1991 o opłatach sądowych, wnosi powód. Wysokość opłaty wynosi 5% wartości przedmiotu sporu (przy wartości przedmiotu sporu od 20.000 CZK do 40 mln CZK) i wnoszona jest w formie pieniężnej, jeżeli wartość sporu wynosi do 20.000 CZK opłata sądowa wynosi 1.000 CZK. Za użycie elektronicznej wersji wniosku płaci się niższe opłaty sądowe, tj. odpowiednio 800 CZK albo 4% wartości przedmiotu sporu.

W przypadku zastępstwa prawnego wysokość świadczenia wzrasta o koszty prowadzenia sprawy przez prawnika (rozporządzenie Nr 177/1996 Ministerstwa Sprawiedliwości o wynagrodzeniach adwokatów i kosztach przy świadczeniu usług adwokackich).

W praktyce często wraz z pozwem składany jest wniosek o wydanie nakazu zapłaty. Nakaz zapłaty jest formą postanowienia sądu w przypadku tzw. postępowania uproszczonego.

Podstawową przesłanką do wydania nakazu zapłaty jest udowodnienie istnienia roszczeń. Postępowanie uproszczone posiada szereg różnic w porównaniu z klasycznym postępowaniem. Przede wszystkim nie dochodzi do rozprawy. Wydanie nakazu zapłaty zależy wyłącznie od decyzji sądu. Odrzu-

cenie wniosku o wydanie nakazu zapłaty oznacza wszczęcie klasycznego postępowania sądowego.
Dostarczenie nakazu zapłaty musi nastąpić bezpośrednio do rąk własnych pozwanego, doręczenie zastępcze jest w tym przypadku wykluczone. Ustawa określa kiedy nie ma możliwości wydania nakazu zapłaty: jeżeli nieznane jest miejsce pobytu pozwanego lub jeżeli nakaz zapłaty miałby być dostarczony pozwanemu przebywającemu poza granicami kraju. Treścią nakazu zapłaty jest zobligowanie pozwanego do zapłacenia należności pieniężnej oraz zwrotu kosztów postępowania sądowego. Pozwany ma prawo do odwołania się od postanowienia sądu, co powoduje anulowanie nakazu zapłaty i wszczęcie klasycznego postępowania sądowego. Jeżeli sprzeciw zostanie zgłoszony zbyt późno lub jeżeli zgłosi go osoba do tego nieuprawniona, sąd ma prawo sprzeciw odrzucić.
Jeżeli postępowanie zostanie wszczęte (np. w przypadku zgłoszenia sprzeciwu przeciwko nakazowi zapłaty lub też nakaz zapłaty nie został dostarczony do rąk własnych) sąd wydaje wyrok na podstawie stwierdzonego faktycznego stanu sprawy.

POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE

Prawomocny wyrok sądowy zobowiązujący dłużnika do zwrotu długu łącznie ze wszystkimi opłatami dodatkowymi (odsetki za zwłokę, koszty sądowe) nie oznacza jeszcze, że zaległa kwota zostanie uregulowana. Najczęściej jest konieczna kontynuacja windykacji należności.
Wierzyciel ma możliwość wyegzekwowania należności poprzez złożenie wniosku o sądowe wykonanie wyroku zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego lub też poprzez egzekucję sądową zgodnie z ustawą Nr 120/2001 o egzekutorach sądowych i czynności egzekucyjnej. Przy czym zgodnie z §251 ust. 2 czeskiego Kpc od 1 stycznia 2013 r. sądowe wykonanie wyroku zostało zastrzeżone dla wyroków:

- w sprawach wychowania niepełnoletnich dzieci,
- których wykonanie nie jest możliwe na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego lub przepisów podatkowych,
- w sprawach eksmisji z mieszkań lub pomieszczeń z zapewnieniem lokalu zastępczego,
- w sprawach usunięcia ze wspólnego mieszkania na skutek zakazu utrzymywania kontaktów z uprawnionym,
- w sprawach wykonania decyzji organów Wspólnot Europejskich,
- w sprawach wykonania decyzji zagranicznych.

Z powyższego wynika, że większość przypadków wykonania wyroku znajduje się w kompetecji komorników, natomiast sądy angażowane są tylko w przypadkach szczególnych. Wniosek o wykonanie wyroku przekazuje się bezpośrednio wybranemu komornikowi, który zwraca się do sądu o powierzenie mu przeprowadzenia egzekucji. Osoba przeciwko której toczy się postępowanie egzekucyjne, w terminie 15 dni od powzięcia wiadomości o wszczęciu egzekucji, może złożyć wniosek o wstrzymanie egzekucji.

Od chwili dostarczenia postanowienia sądu o rozpoczęciu egzekucji dłużnik nie ma prawa rozporządzać swoim majątkiem, z wyjątkiem zaspokajania podstawowych potrzeb i regulowania bieżących rachunków. Wszelkie działania podejmowane przez dłużnika, które łamią ten zakaz, są ustawowo nieważne.

Wysokość wynagrodzenia komornika określa rozporządzenie nr 330/2001 Dz.U. W przypadku egzekwowania zapłaty kwoty pieniężnej, wynagrodzenie komornika wynosi 15% (co najmniej 3.000 CZK) z wyegzekwowanej kwoty pieniężnej do wysokości 3.000.000 CZK. W przypadku wyższych kwot stawka procentowa obniża się. Komornik może również zawrzeć umowę z wierzycielem (w formie pisemnej), w której strony ustalą wyższe niż wskazane w rozporządzeniu wynagrodzenie komornika. Komornik może zwrócić się, w uzasadnionych przypadkach, o złożenie zaliczki na poczet kosztów egzekucji (maksymalnie jednak do wartości 50% wynagrodzenia komornika według ww. rozporządzenia). Wybierając komornika należy więc upewnić się, czy w konkretnym przypadku będzie on wnosił o złożenie zaliczki.

Powyższe postanowienia dotyczą również **Europejskiego nakazu zapłaty**, który powinien być złożony u komornika sądowego, najlepiej w miejscu siedziby dłużnika. Na stronie internetowej Izby Komorników Republiki Czeskiej *http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru.php&w=* dostępne są adresy kontaktowe komorników czeskich. Wybrany komornik (exekutor) sam zadecyduje czy nakaz należy przetłumaczyć na język czeski.

23 USŁUGI BANKOWE

Czeski system bankowy składa się z banku centralnego, którego funkcję pełni Czeski Bank Narodowy (CNB) oraz z banków komercyjnych – uniwersalnych i specjalistycznych. Banki uniwersalne świadczą większość usług bankowych zarówno dla podmiotów gospodarczych jak i dla osób fizycznych oraz prowadzą inne operacje na rynku finansowym. Banki specjalistyczne świadczą tylko niektóre usługi finansowe np. kredytowanie budownictwa mieszkaniowego lub operacji eksportowych.

W listopadzie 2014 roku w Republice Czeskiej funkcjonowało 45 banków, którym Czeski Bank Narodowy udzielił licencji na prowadzenie usług bankowych, zgodnie z ustawą nr 21/1992 o bankach. Warunkiem udzielenia licencji jest m.in. wniesienie kapitału w wysokości co najmniej 500 mln CZK, odpowiednie kwalifikacje personelu kierowniczego oraz spełnienie określonych wymogów technicznych i organizacyjnych.

Oprócz banków, na czeskim rynku finansowym działają również kasy oszczędnościowe i spółdzielnie kredytowe, które zostały utworzone na podstawie ustawy nr 87/1994 o kasach oszczędnościowych i spółdzielniach kredytowych.

Wszystkie czeskie banki, włącznie z oddziałami banków zagranicznych, są zobowiązane do ubezpieczenia depozytów za pośrednictwem Funduszu Ubezpieczeń Depozytów. Depozyty bankowe podlegają ubezpieczeniu o ile spełniają określone warunki dot. ich identyfikacji tj.:

- w przypadku osób fizycznych depozyt musi zawierać dane jego właściciela (imię i nazwisko, adres zamieszkania, datę urodzenia);
- w przypadku osób prawnych nazwę handlową, adres siedziby oraz (w przypadku podmiotu czeskiego) nr identyfikacyjny.

Ewentualne odszkodowania z tytułu ubezpieczenia depozytów wypłacane są przez ww. fundusz do wysokości 100.000 EUR na jedną uprawnioną osobę w relacji z jednym bankiem.

Do dużych banków o kapitale powyżej 100 mld CZK należy:

- Česka spořitelna, a.s. *www.csas.cz* (Czeska Kasa Oszczędności)
- Československá obchodní banka *www.csob.cz* (Czechosłowacki Bank Handlowy)
- Komerční banka, a.s. *www.kb.cz* (Bank Komercyjny)
- UniCredit Bank Czech Republic, a.s. *www.unicreditbank.cz*

Do średnich banków o kapitale od 15 do 100 mld CZK należą:

- Česká exportní banka, a.s. *www.ceb.cz* (Czeski Bank Eksportowy)
- Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. *www.cmzrb.cz* (Czesko-morawski Bank Ubezpieczeń Kredytowych i Rozwoju)
- GE Money Bank, a.s. *www.gemoney.cz*
- Hypoteční banka, a.s. *www.hypotecnibanka.cz* (Bank Hipoteczny)
- PPF banka a.s. *www.ppfbanka.cz*
- Raiffeisenbank a.s. *www.rb.cz*

Zestawienie wszystkich banków działających na terytorium Republiki Czeskiej dostępne jest na stronie internetowej Czeskiego Banku Narodowego *www.cnb.cz*, na stronie *www.businessinfo.cz* oraz na stronie *www.bankyvceskerepublice.cz*.

Ważniejsze zagraniczne banki świadczące usługi na rynku czeskim

Kod państwa	Nazwa banku	Strona internetowa
AT	Oberbank AG	www.oberbank.cz
F	BNP Paribas Fortis SA/NV	www.bnpparibas.cz
AT	Waldviertler Sparkasse	www.wspk.cz
BE	AXA Bank Europe SA	www.axabank.cz
DE	Commerzbank AG	www.commerzbank.cz
DE	Deutsche Bank AG	www.db.com/czechrepublic
DE	Raiffeisenbank a.s.	www.rb.cz
DE	Volksbank Löbau-Zittau eG	www.volksbank.cz
GB	HSBC Bank plc	www.hsbc.cz
IE	Citibank Europe plc	www.citibank.cz
NL	ING Bank N. V.	www.ingbank.cz
NL	The Royal Bank of Scotland N.V.	www.rbs.cz
PL	mBank S.A.	www.mbank.cz
SK	Poštová banka, a.s.	www.pabk.sk/cz
SK	Všeobecná úverová banka, a. s.	www.vub.cz

24 E-GOVERNMENT

Celem projektu e-Government jest stworzenie optymalnych warunków komunikacji elektronicznej pomiędzy urzędami i obywatelami, jak również pomiędzy poszczególnymi urzędami.
E-Government pozwala także na prowadzenie rejestrów i archiwizację dokumentów w formie elektronicznej. Aktem prawnym, który umożliwił wprowadzenie projektu, była ustawa Nr 300/2008 o działaniach elektronicznych oraz o autoryzowanej konwersji dokumentów. Najważniejszymi elementami tworzącymi podwaliny funkcjonowania e-Government jest konwersja dokumentów z formy papierowej do elektronicznej, elektroniczne skrzynki pocztowe oraz CzechPOINT.
Kompleksowe informacje o systemie e-Government można znaleźć na stronach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RCz *www.mvcr.cz*.

CZECHPOINT

Czyli *Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál*, to forma e-administracji działająca w RCz na podstawie ustawy nr. 365/2000 o systemach informatycznych administracji publicznej. Od stycznia 2008 r. punkty CzechPoint rozpoczęły działalność na pocztach, w urzędach gmin, oddziałach rejestrów publicznych, oraz w czeskich ambasadach. Punkty CzechPOINT prowadzą także niektóre izby gospodarcze i kancelarie notarialne. Został również uru-

chomiony projekt CzechPOINT@home, umożliwiający uzyskanie wyciągów z rejestrów publicznych w formie elektronicznej z doręczeniem do elektronicznej skrzynki pocztowej wnioskodawcy (działającej w omówionym poniżej systemie ISDS). Zakres dokumentów, które będzie można uzyskać tą drogą będzie rozszerzany w miarę wprowadzania wymaganych zmian legislacyjnych.

CzechPOINT jest systemem pozwalającym na bardzo szybkie pozyskanie wiążących informacji z centralnych rejestrów prowadzonych przez różne instytucje. Usługi Czech POINT są adresowane do wszystkich osób fizycznych i prawnych – należą do nich:

- rejestr podmiotów gospodarczych, rejestr spółek w stanie upadłości (wyciągi);
- wyciągi z rejestru karnego i rejestru karnego osób prawnych;
- informacje o licencjonowanych dostawcach (na potrzeby procedur przetargowych i zamówień publicznych);
- wypisy z Katastru Nieruchomości – rejestr tytułów prawnych do nieruchomości;
- wypis z rejestru punktów karnych kierowców;
- możliwość uwierzytelnienia kopii dokumentu;
- możliwość złożenia podpisu urzędowo poświadczonego;
- autoryzowana konwersja dokumentów papierowych na elektroniczne i odwrotnie.

Więcej informacji na: *www.czechpoint.cz*

SKRZYNKI ELEKTRONICZNE

Pod koniec 2009 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych RCz wprowadziło w życie system skrzynek elektronicznych – aplikację ISDS. Operatorem skrzynek elektronicznych jest Czeska Poczta. Elektroniczne skrzynki pocztowe działają na podstawie ustawy Nr 300/2008 o zadaniach elektronicznych i o autoryzowanej konwersji dokumentów. Dostęp do przydzielonej skrzynki umożliwia strona internetowa: *www.mojedatovaschranka.cz*.

Elektroniczne skrzynki pocztowe zmieniły sposób doręczania i wysyłania dokumentów urzędowych. Za pośrednictwem elektronicznych skrzynek odbywa się komunikacja między urzędami, a osobami prawnymi (lub fizycznymi) w formie elektronicznej. Do listopada 2014 r. w RCz założonych było ponad 617 tysięcy skrzynek elektronicznych. *www.datoveschranky.info*

Osoby prawne, które wpisane są do ewidencji gospodarczej, mają przyznaną elektroniczną skrzynkę pocztową automatycznie i bezpłatnie. Dla jednej osoby prawnej przeznacza się jedną skrzynkę elektroniczną.

25 WAŻNIEJSZE MIĘDZYNARODOWE TARGI I WYSTAWY W REPUBLICE CZESKIEJ W 2015 ROKU

Nazwa targów	Termin realizacji	Miejsce	Tematyka
GO, REGIONTOUR	15.01 – 18.01.2015	Brno	turystyka i rozwój regionów
STŘECHY PRAHA 2015	22.01 – 24.01.2015	Praga	konstrukcje, izolacje, pokrycia dachowe
WINDOOR EXPO, DŘEVOSTAVBY, KRBY A KAMNA, MODERNÍ FASÁDY	11.02 – 14.02.2015	Praga	okna, drzwi, podłogi; budowa domów i obiektów z drewna; kominki i piece; nowoczesne technologie renowacji fasad
HOLIDAY WORLD PRAHA	19.02 – 22.02.2015	Praga	turystyka środkowoeuropejska
STYL, KABO	21.02 – 23.02.2015	Brno	moda, wyroby tekstylne, obuwie, wyroby ze skóry
PRODÍTĚ	05.03 – 08.03.2015	Brno	artykuły dla dzieci, sprzedaż detaliczna
WORLD OF BEAUTY & SPA wiosna	13.03 – 14.03.2015	Praga	kosmetyka, fryzjerstwo, zdrowy styl życia, wellness
PRAGOINTERIER 2015	14.03 – 16.03.2015	Praga	meble, wyposażenie wnętrz, akcesoria mieszkaniowe
FOR HABITAT 2015 FOR FURNITURE 2015 FOR OFFICE 2015 FOR GARDEN 2015	19.03 – 22.03.2015	Praga	meble, wyposażenie mieszkań, domów, biur, ogrodów

Nazwa targów	Termin realizacji	Miejsce	Tematyka
OPTA	20.03 – 22.03.2015	Brno	sprzęt i urządzenia optyczne, optometria i oftalmologia
AMPER 2015	24.03 – 27.03.2015	Brno	elektronika, elektrotechnika, energetyka
FOR INDUSTRY, FOR SURFACE, FOR ENERGO, FOR AUTOMATION, FOR WELD	21.04 – 23.04.2015	Praga	maszyny i technologie przemysłowe, obróbka powierzchniowa, energetyka, automatyka, spawalnictwo
VÍNO&Delikatesy	22.04 – 24.04.2015	Praga	napoje alkoholowe i bezalkoholowe, prezentacje win, produkty delikatesowe
IBF, MOBITEX, URBIS TECHNOLOGIE, ENVIBRNO, DSB	22.04 – 25.04.2015	Brno	budownictwo, technologie sanitarne, ogrzewanie, klimatyzacja, meble, wnętrza; inwestycje i nieruchomości; technologie ochrony środowiska
MEDICAL FAIR BRNO, REHAPROTEX	12.05 – 15.05.2015	Brno	sprzęt medyczny i rehabilitacyjny
IDET	19.05 – 21.05.2015	Brno	ochrona, bezpieczeństwo i technologie obronne
AUTOSALON Brno, AUTOTEC	28.05 – 01.06.2015	Brno	pojazdy użytkowe i osobowe, części zamienne, akcesoria i wyposażenie
STYL, KABO	23.08 – 25.08.2015	Brno	moda, wyroby tekstylne, obuwie, wyroby ze skóry
ZEMĚ ŽIVITELKA	27.08 – 01.09.2015	Czeskie Budziejowice	produkty rolno-spożywcze, uprawa roślin, hodowla zwierząt, technologie i maszyny rolnicze, leśne i ogrodnicze
WORLD OF BEAUTY & SPA jesień	04.09 – 05.09.2015	Praga	kosmetyka, fryzjerstwo, zdrowy styl życia, wellness
MSV 2015 Automatizace EUROTRANS Transport a Logistika	14.09 – 18.09.2015	Brno	maszyny, urządzenia, materiały i komponenty dla przemysłu maszynowego, automatyzacja i technika pomiarowa, transport i logistyka
FOR ARCH FOR WOOD FOR THERM FOR WASTE&WATER BAZÉNY, SAUNY&SPA	15.09 – 19.09.2015	Praga	budownictwo, drewno, inwestycje, systemy grzewcze, alternatywne źródła energii, ekologia komunalna, technologie basenowe, welness
PRAGOMEDICA	22.10 – 23.10.2015	Praga	opieka zdrowotna, medycyna
SPORT Life, Caravaning Brno, Dance Life Expo, TCHEATRE TECH, IN-JOY	06.11 – 08.11.2015	Brno	wyposażenie sportowe, karawaning, taniec, technika estradowo-teatralna

ORGANIZATORZY TARGÓW:

- Brno . . . . . *www.bvv.cz, www.targi.brno.pl*
- Praga – Holešovice . . . . . *www.incheba.cz*
- Praga – Letňany . . . . . *www.pvaletnany.cz*
- Czeskie Budziejowice . . . . *www.vcb.cz*

STRONY POŚWIECONE TARGOM I WYSTAWOM W REPUBLICE CZESKIEJ:

- *www.czechfairs.cz*
- *www.veletrhyavystavy.cz*

26 ŹRÓDŁA INFORMACJI

STRONY INTERNETOWE ADMINISTRACJI PAŃSTWOWEJ REPUBLIKI CZESKIEJ

Portal Administracji Publicznej Republiki Czeskiej ..... *www.statnisprava.cz*
(PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY)..... *www.portal.gov.cz*

Rada Ministrów Republiki Czeskiej ..... *www.vlada.cz*
(VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY)

Ministerstwo Przemysłu i Handlu..... *www.mpo.cz*
(MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU)

Ministerstwo Rolnictwa..... *www.mze.cz*
(MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ)

Główny Inspektor Sanitarny..... *www.mzcr.cz*
(HLAVNÍ HYGIENIK)
(organ właściwy w sprawie suplementów diet, lekarstw itp.)

Państwowy Urząd Weterynaryjny Republiki Czeskiej ..... *www.svscr.cz*
(STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY)

Państwowa Inspekcja Rolna i Żywnościowa ..... *www.szpi.gov.cz*
(STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE)
(jakość żywności, oznakowanie artykułów spożywczych)

Ministerstwo Sprawiedliwości ..... *www.justice.cz*
(MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI)

- Rejestr handlowy (Obchodní rejstřík)
- Rejestr karny (Rejstřík trestů)
- Rejestr firm upadłych (Evidence úpadců)
- Rejestr biegłych i tłumaczy (Evidence znalců a tlumočníků)
- Rejestr firm niewypłacalnych (Insolvenční rejstřík)

Ministerstwo Transportu ..... *www.mdcr.cz*
(MINISTERSTVO DOPRAVY)

Ministerstwo Finansów ..... *www.mfcr.cz*
(MINISTERSTVO FINANCÍ)

Ministerstwo Kultury ..... *www.mkcr.cz*
(MINISTERSTVO KULTURY)

Ministerstwo Obrony ..... *www.army.cz*
(MINISTERSTVO OBRANY)

Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych ..... *www.mpsv.cz*
(MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ)

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego ..... *www.mmr.cz*
(MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ)

Ministerstwo Szkolnictwa, Młodzieży i Wychowania Fizycznego ..... *www.msmt.cz*
(MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY)

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ..... *www.mvcr.cz*
(MINISTERSTVO VNITRA)

Ministerstwo Spraw Zagranicznych ..... *www.mzv.cz*
(MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ)

Ministerstwo Zdrowia ..... *www.mzcr.cz*
(MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ)

Ministerstwo Środowiska Naturalnego ..... *www.mzp.cz*
(MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ)

Rejestr działalności gospodarczej ..... *www.zivnostenskyrejstrik.cz*
(REGISTR ŽIVNOSTENSKÉHO PODNÍKÁNÍ) ..... *www.rzp.cz*

Czeska Inspekcja Handlowa ..... *www.coi.cz*
(ČESKÁ OBCHODNÍ INSPEKCE)

Urząd Ochrony Konkurencji ..... *www.compet.cz*
(ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE)
(organ właściwy w sprawie zamówień publicznych)

Czeski Bank Narodowy ..... *www.cnb.cz*
(ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA)

Czeski Urząd Statystyczny ..... *www.czso.cz*
(ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD)

CzechTrade ..... *www.czechtrade.cz*
(agencja ds. promocji handlu)

CzechInvest ..... *www.czechinvest.cz*
(agencja ds. inwestycji zagranicznych)

ORGANIZACJE SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO I ZAWODOWEGO

Klub Polskiego Biznesu ..... *www.polskykapital.cz*
(KLUB POLSKÉHO KAPITÁLU)

Czesko-Polska Izba Handlowa ..... *www.opolsku.cz*
(ČESKO-POLSKÁ OBCHODNÍ KOMORA)

Izba Gospodarcza Republiki Czeskiej ..... *www.komora.cz*
(HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY)

Międzynarodowa Izba Handlowa ..... *www.icc-cr.cz*
(INTERNATIONAL CHAMBER OF COMMERSE – ICC)

Związek Handlu i Ruchu Turystycznego RCz ..... *www.socr.cz*
(SVAZ OBCHODU A CESTOVNÍHO RUCHU ČR)

Związek Przemysłu i Transportu RCz ..... *www.spcr.cz*
(SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR)

Związek Przedsiębiorców Budowlanych RCz ..... *www.sps.cz*
(SVAZ PODNIKATELŮ VE STAVEBNICTVÍ V ČR)

Stowarzyszenie Małych i Średnich Przedsiębiorstw RCz .... *www.sme-union.cz*
(UNIE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ ČR)

Czeska Izba Adwokacka ..... *www.cak.cz*
(ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA)

Izba Doradców Podatkowych Republiki Czeskiej ..... *www.kdpcr.cz*
(KOMORA DAŇOVÝCH PORADCŮ ČESKÉ REPUBLIKY)

INFORMACJE GOSPODARCZE I OGÓLNE

www.businessinfo.cz
www.czech.cz
www.czechtourism.cz

Katalogi podmiotów gospodarczych *www.inform.cz*
www.firmy.cz
www.kompass.cz
www.axis4.cz
www.abc.cz
http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/

Informacje o targach
- targi w Brnie *www.targi.brno.pl*
- targi w Pradze (Výstaviště Praha – Holešovice) *www.incheba.cz*
- targi w Pradze (Pražský veletržní areál Letňany) *www.pvaletnany.cz*
- targi w Czeskich Budziejowicach *www.vcb.cz*
- targi w Ostrawie *www.cerna-louka.cz*

Akty prawne (Sbírka zákonů = Dziennik Ustaw) *www.onlinedata.cz*

Giełda Papierów Wartościowych w Pradze *www.pse.cz*

Giełdy towarowe
- Giełda Towarowa Praha (Komoditní burza Praha) *www.kbp.cz*
- Giełda Energetyczna *www.pxe.cz*
  (Power Exchange Central Europe, a.s.)

Portale internetowe *www.seznam.cz*
www.atlas.cz
www.centrum.cz
www.aktualne.cz

Informacje prasowe *www.ctk.cz*
www.ihned.cz
www.idnes.cz
www.lidovky.cz
www.novinky.cz

27 BIBLIOGRAFIA

USTAWY

Ustawa o działalności gospodarczej
(Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

Kodeks cywilny
(Zákon č.89/2012 Sb., Občanský zákoník)

Ustawa o korporacjach handlowych
(Zákon č 90/2012 o obchodních společnostech a družstvech)

Ustawa o rejestrach publicznych
(Zákon č 304/2013 o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob)

Ustawa o uznawaniu kwalifikacji zawodowych obywateli państw członkowskich UE
(Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států EU, z 10.12.2003)

Ustawa o podatku dochodowym
(Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o podatku od wartości dodanej
(Zákon č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o podatku akcyzowym
(Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů)

Kodeks pracy
(Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 585/2006 Sb.)

Ustawa o ubezpieczeniu zdrowotnym
(Zákon č.48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění,ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o składkach na ubezpieczenie zdrowotne
(Zákon č.592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o ubezpieczeniu socjalnym
(Zákon č.100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o organizacji i realizacji ubezpieczenia socjalnego
(Zákon č.582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o składkach na ubezpieczenie społeczne i politykę zatrudnienia
(Zákon č.589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o ubezpieczeniu emerytalnym
(Zákon č.155/1995 Sb.,o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o zamówieniach publicznych
(Zákon č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů)

Ustawa o ogólnym bezpieczeństwie wyrobów
(Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků)

Ustawa o wymaganiach technicznych wyrobów
(Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky)

Ustawa o odpowiedzialności za szkody wyrządzone wadą wyrobu
(Zákon č. 59/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku)

Ustawa o ochronie konsumenta
(Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele)

ŹRÓDŁA INTERNETOWE

Portale:
www.czech.cz
www.statnisprava.cz
www.portal.gov.pl
www.businessinfo.cz
www.ceskedalnice.cz

Ministerstwo Przemysłu i Handlu RCz
www.mpo.cz

Ministerstwo Finansów RCz
www.mfcr.cz

Ministerstwo Transportu RCz
www.mdcr.cz

Czeski Bank Narodowy
www.cnb.cz

Czeski Urząd Statystyczny
www.czso.cz

Izba Gospodarcza RCz
www.komora.cz

Ministerstwo Gospodarki
www.mg.gov.pl

Główny Urząd Statystyczny
www.stat.gov.pl

KLUB POLSKIEGO BIZNESU W REPUBLICE CZESKIEJ

Klub Polskiego Biznesu w Republice Czeskiej jest organizacją typu non-profit, zrzeszającą firmy zainteresowane polsko-czeską współpracą handlową. Celem głównym Klubu Polskiego Biznesu w Republice Czeskiej jest stworzenie wspólnej platformy działań polskich firm oraz więzi, które pozwolą na efektywne wykorzystanie potencjału ludzkiego, jednostek doradczych i szkoleniowych oraz instytucji z otoczenia biznesu, w celu łatwiejszego transferu wiedzy i doświadczeń pomiędzy partnerami i optymalnego wykorzystania posiadanych zasobów. Zadaniem Klubu jest promowanie pozytywnego wizerunku polskich firm oraz integracja polskich przedsiębiorców na rynku czeskim.

Przynależność do Klubu to korzyści wynikające ze wspólnego reprezentowania interesów członków na zewnątrz, zarówno w kontaktach z administracją państwową, samorządem lokalnym jak i instytucjami otoczenia biznesu, to możliwość pozyskiwania wiedzy, wymiany doświadczeń i, co warto podkreślić, nawiązywania nowych cennych kontaktów biznesowych.

Serdecznie zapraszamy do współpracy, do tworzenia silnej i wpływowej organizacji przedsiębiorców. Zapraszamy do grona firm z sukcesem realizujących wizje biznesowe i jednocześnie budujących prestiż Polski w Republice Czeskiej.

Członkami Klubu Polskiego Biznesu są firmy, które działają w różnych dziedzinach i firmy różnej wielkości. Na forum stowarzyszenia interesy zarówno wielkich, jak i mniejszych firm traktowane są na równi i w równym stopniu brane pod uwagę.

www.polskykapital.cz

Polska

WYDZIAŁ PROMOCJI HANDLU I INWESTYCJI
AMBASADY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W PRADZE

Loretánské nám. 109/3
118 00 Praha 1 – Hradčany
tel.: +420 271 732 342
fax: +420 272 735 442
e-mail: praha@trade.gov.pl
www.praha.trade.gov.pl

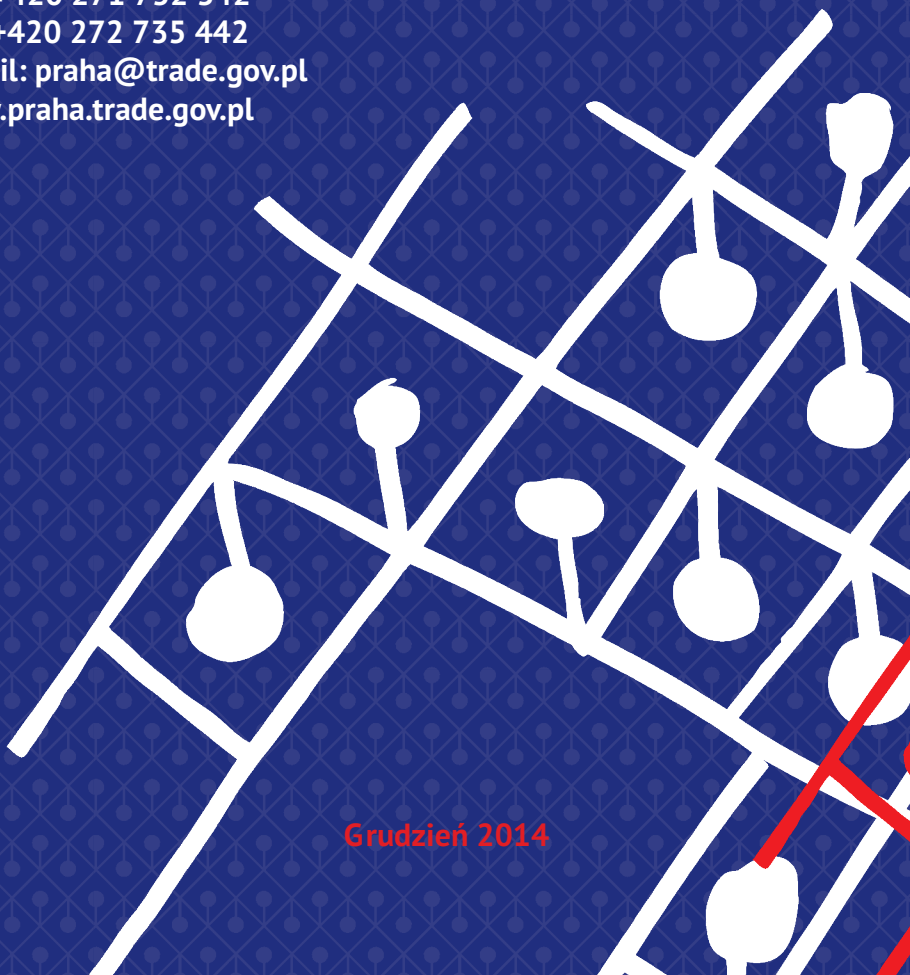

Grudzień 2014